

Verslag over de **economische conjunctuur** in de **voedings- en drankenindustrie**

April 2023

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Voorwoord

In de context van de identificatie en implementatie van synergiën startten de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de FOD Economie een gezamenlijk project voor sectorale conjunctuuranalyses op.

De FOD Economie zet onder meer zijn expertise in om, samen met de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, een uitgebreide conjunctuurstudie te maken van diverse sectoren, zoals distributie, voeding, chemie en textiel.

Het rapport "Economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie - April 2023" werd samengesteld door het team van de algemene directie Economische Analyses en Internationale Economie van de FOD Economie (Chantal Binotto, Aurélien Pavlou en David Restiaux). Het werd grondig nagelezen door de stuurgroep (Peter Van Herreweghe, Emmanuel De Béthune en Lieselot Smet).

Het vorige conjunctuurverslag over de ontwikkelingen in die sectoren dateert van april 2022 en kunt u raadplegen op de website van de FOD Economie: "[Verslag over de economische conjunctuur in de voedings- en drankenindustrie - april 2022](#)".

De positieve ervaringen met die samenwerking en de gerealiseerde synergiën bieden veel perspectieven om in de toekomst nog andere projecten en studies te realiseren via een samenwerking tussen de FOD Economie en de CRB. Beide instellingen hebben overigens een protocol van overeenstemming gesloten om dat type samenwerking op structurele wijze in te bedden in hun werking. Ze staan positief tegenover de uitbreiding van die samenwerking in het kader van de sectorale conjunctuuranalyses van de bijzondere raadgevende commissies (brc's) van de CRB.

Deze studie werd afgesloten op 14 april 2023. De gegevensverwerking vond plaats in maart 2023.

Inhoud

Voorwoord	3
Executive summary.....	12
1. Economische context.....	14
1.1. België	14
1.2. De eurozone en de rest van de wereld.....	15
2. Algemene voorstelling van de sectoren	17
2.1. Conjunctuur.....	17
2.2. Toegevoegde waarde	18
2.3. Omzet.....	18
2.4. Productie-indexen.....	20
2.5. Tewerkstelling.....	22
2.6. Buitenlandse handel	25
2.7. Ondernemingen volgens grootte.....	26
2.8. Samenvattende tabel van het gewicht van de sectoren	27
3. Sectoranalyse.....	28
3.1. Inleiding.....	28
3.2. Lijst van indicatoren.....	28
3.2.1. Omzet	28
3.2.2. Investeringen.....	29
3.2.3. Productie (index).....	29
3.2.4. Afzetprijzen (index)	29
3.2.5. Tewerkstelling.....	29
3.2.6. Loonmassa	30
3.2.7. Aantal werkgevers.....	30
3.2.8. Oprichtingen.....	31
3.2.9. Schrappingen.....	31
3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen	31
3.2.11. Faillissementen.....	31
3.2.12. Banenverlies door faillissementen	31
3.2.13. Uitvoer en invoer.....	32
3.2.14. Handelsbalans	32
3.3. Voornaamste lessen uit de sectoranalyse	33
3.3.1. De voedingsindustrie in 2022 (C10).....	33
3.3.2. De drankenindustrie in 2022 (C11)	36
3.4. Sectorfiches.....	39
Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	39
Vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	41
Verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)...	44

Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	46
Verwerking en conservering van gevogelte (C10.12).....	49
Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13)	51
Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)	53
Verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	55
Verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)	57
Vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)	59
Overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39).....	61
Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	64
Vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	66
Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)	68
Vervaardiging van zuivelproducten (C10.5).....	70
Zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51).....	72
Vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	74
Vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)	76
Vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	78
Vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	80
Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7).....	82
Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)	84
Vervaardiging van beschuit en koekjes en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)	86
Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73) ..	88
Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)	90
Vervaardiging van suiker (C10.81).....	92
Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82).....	94
Verwerking van thee en koffie (C10.83)	96
Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	98
Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	100
Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86)	103
Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)	105
Vervaardiging van diervoeders (C10.9).....	108
Vervaardiging van veevoeders (C10.91).....	110
Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92).....	112
Vervaardiging van dranken (C11).....	114
Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)	116
Vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02)	118
Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)	120
Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	122
Vervaardiging van bier (C11.05).....	124

Vervaardiging van mout (C11.06)	126
Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	128
Bijlagen.....	130
Classificatie van economische activiteiten volgens NACE	130

Overzicht van de grafieken

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurves in de verwerkende nijverheid en in de voedingsindustrie.....	17
Grafiek 2-2. Evolutie op korte termijn van de omzet in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)	19
Grafiek 2-3. Evolutie op middellange termijn van de omzet in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)	20
Grafiek 2-4. Evolutie op korte termijn van de productie-index in België in de voedingsindustrie (C10) en de drankenindustrie (C11)	21
Grafiek 2-5. Evolutie op middellange termijn van de productie-index in België in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)	22
Grafiek 2-6. Evolutie op korte termijn van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)	23
Grafiek 2-7. Evolutie op middellange termijn van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de voedingsindustrie (C10) en de drankenindustrie (C11).....	24
Grafiek 2-8. Situatie van de handelsbalans in 2022	25
Grafiek 3-1. Handelspartners voor de uitvoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	40
Grafiek 3-2. Handelspartners voor de invoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	40
Grafiek 3-3. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	43
Grafiek 3-4. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	43
Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	45
Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	45
Grafiek 3-7. Handelspartners voor de uitvoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	48
Grafiek 3-8. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	48
Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)	50
Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)	50
Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)	52
Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)	52

Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2).....	54
Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2).....	54
Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3).....	56
Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3).....	56
Grafiek 3-17. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)	58
Grafiek 3-18. Handelspartners voor de invoer de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)	58
Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)	60
Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)	60
Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	63
Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	63
Grafiek 3-23. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	65
Grafiek 3-24. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)	65
Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	67
Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	67
Grafiek 3-27. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42).....	69
Grafiek 3-28. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42).....	69
Grafiek 3-29. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)	71
Grafiek 3-30. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5).....	71
Grafiek 3-31. Handelspartners bij de uitvoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)	73
Grafiek 3-32. Handelspartners bij de invoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51).....	73
Grafiek 3-33. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	75
Grafiek 3-34. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	75
Grafiek 3-35. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6).....	77
Grafiek 3-36. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6).....	77

Grafiek 3-37. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	79
Grafiek 3-38. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	79
Grafiek 3-39. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	81
Grafiek 3-40. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	81
Grafiek 3-41. Handelspartners bij de uitvoer van de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7).....	83
Grafiek 3-42. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7).....	83
Grafiek 3-43. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71).....	85
Grafiek 3-44. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71).....	85
Grafiek 3-45. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72).....	87
Grafiek 3-46. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72).....	87
Grafiek 3-47. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73).....	89
Grafiek 3-48. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73).....	89
Grafiek 3-49. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8).....	91
Grafiek 3-50. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8).....	91
Grafiek 3-51. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)	93
Grafiek 3-52. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81).....	93
Grafiek 3-53. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	95
Grafiek 3-54. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	95
Grafiek 3-55. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83) ...	97
Grafiek 3-56. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83).....	97
Grafiek 3-57. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	99
Grafiek 3-58. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)	99
Grafiek 3-59. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	102
Grafiek 3-60. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	102
Grafiek 3-61. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86).....	104

Grafiek 3-62. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dietvoeding (C10.86).....	104
Grafiek 3-63. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89).....	107
Grafiek 3-64. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89).....	107
Grafiek 3-65. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9)...	109
Grafiek 3-66. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9).....	109
Grafiek 3-67. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)	111
Grafiek 3-68. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91).....	111
Grafiek 3-69. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)	113
Grafiek 3-70. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)	113
Grafiek 3-71. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van dranken (C11)	115
Grafiek 3-72. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van dranken (C11).....	115
Grafiek 3-73. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	117
Grafiek 3-74. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	117
Grafiek 3-75. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	119
Grafiek 3-76. Handelspartners bij de invoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	119
Grafiek 3-77. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03).....	121
Grafiek 3-78. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03).....	121
Grafiek 3-79. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	123
Grafiek 3-80. Handelspartners bij de invoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	123
Grafiek 3-81. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)	125
Grafiek 3-82. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bier (C11.05).....	125
Grafiek 3-83. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van mout (C11.06).....	127
Grafiek 3-84. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van mout (C11.06).....	127
Grafiek 3-85. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	129
Grafiek 3-86. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)	129

Overzicht van de tabellen

Tabel 1-1. Vooruitzichten voor de economische groei en de inflatie (ICP) in België.....	14
Tabel 1-2. Groeivooruitzichten voor het bbp in het internationale klimaat	15
Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren	18

Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen per tewerkstellingsklasse.....	26
Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de voedingsindustrie en de drankenindustrie	27
Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11).....	39
Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)	42
Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)	44
Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)	47
Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)	49
Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13).....	51
Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2).....	53
Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)	55
Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31).....	57
Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32).....	59
Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)	62
Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4).....	64
Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)	66
Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42).....	68
Tabel 3-15. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5).....	70
Tabel 3-16. Voornaamste economische indicatoren in de zuivelfabrieken en de kaasmakerijen (C10.51)	72
Tabel 3-17. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)	74
Tabel 3-18. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6).....	76
Tabel 3-19. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61)	78
Tabel 3-20. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)	80
Tabel 3-21. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7).....	82
Tabel 3-22. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71).....	84

Tabel 3-23. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72).....	86
Tabel 3-24. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73).....	88
Tabel 3-25. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8).....	90
Tabel 3-26. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van suiker (C10.81).....	92
Tabel 3-27. Voornaamste economische indicatoren in vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)	94
Tabel 3-28. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking van thee en koffie (C10.83)	96
Tabel 3-29. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84).....	98
Tabel 3-30. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)	101
Tabel 3-31. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en diëtvoeding (C10.86).....	103
Tabel 3-32. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89).....	106
Tabel 3-33. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van diervoeders (C10.9)	108
Tabel 3-34. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van veevoeders (C10.91)	110
Tabel 3-35. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)	112
Tabel 3-36. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van dranken (C11).....	114
Tabel 3-37. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01).....	116
Tabel 3-38. Voornaamste economische indicatoren in de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)	118
Tabel 3-39. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03).....	120
Tabel 3-40. Voornaamste economische indicatoren in de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)	122
Tabel 3-41. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bier (C11.05).....	124
Tabel 3-42. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van mout (C11.06)	126
Tabel 3-43. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07).....	128
Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10) en van de vervaardiging van dranken (C11).....	130

Executive summary

Economische context

In België en in de rest van de wereld werd **de economische bedrijvigheid van 2022** zowel beïnvloed door de afzwakking van de COVID-19-pandemie als door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in februari 2022. **De wereldeconomie** groeide met 3,4 % in 2022, maar die groei zou in 2023 vertragen naar 2,8 % alvorens licht te versnellen naar 3 % in 2024. Naar aanleiding van de problemen waarmee sommige bankinstellingen te kampen hadden, maakte het IMF ook een model op voor een « plausibel alternatief scenario », waarbij een strikter monetair beleid gevoerd wordt met hogere rentevoeten en strengere kredietvoorwaarden dan in het basisscenario. Als dat scenario werkelijkheid zou worden, dan zou de wereldwijde groei 0,3 procentpunt lager liggen in 2023 dan wat momenteel verwacht wordt.

Volgens de Economische begroting van februari groeide de economische bedrijvigheid van **België** met 3,1 % in 2022. De economische groei zou echter fors vertragen en nog slechts 1,0 % halen in 2023. Daarbij heeft de Belgische economie beter dan verwacht het hoofd geboden aan de energiecrisis, want de voorspellingen van september 2022 gingen uit van een economische groei van 2,4 % in 2022 en 0,5 % in 2023. De inflatie was historisch hoog in 2022 (9,6 %). Verwacht wordt dat die zal vertragen naar 4,2 % in 2023 door een daling van de energieprijzen. Die vertraging zou zich doorzetten in 2024, waar een inflatie verwacht wordt van 3 %.

Terwijl de eurozone in 2022 een dynamischere economische groei kende dan België (respectievelijk 3,5 % en 3,1 %), zou de vertraging ervan in 2023 forser zijn voor de eurozone dan voor België, waardoor de groei van het bbp zou terugvallen op een bijna gelijklopend cijfer voor beide zones (respectievelijk 0,8 % en 0,7 %).

Algemene conjunctuur en voornaamste indicatoren

Na een historisch laagtepunt in mei 2020 als gevolg van de coronacrisis herstelde **het ondernemersvertrouwen** zich geleidelijk in de voedingsindustrie tot juni 2022, toen zich een omkering van de trend voordeed. De bruto gegevens van de laatste maanden tonen overigens aan dat het ondernemersvertrouwen in de voedingsindustrie blijft afnemen, ook al lijkt zich in maart 2023 een verbetering af te tekenen.

In 2022 noteerden de voedingsindustrie en de drankenindustrie (C10-C11) een stijging van hun **omzet** zowel op korte als op middellange termijn (2018-2022). Het in 2021 waargenomen herstel van de bedrijvigheid hield aldus verder aan in 2022.

De **productie** in de voedingsindustrie (C10) steeg voorzichtig in 2022 ten opzichte van het jaar ervoor en bleef daarmee zo goed als stabiel. De productie in de drankenindustrie (C11) daarentegen vertoonde een versnelling van haar groei in 2022. Op middellange termijn kenden zowel de voedingsindustrie als de drankenindustrie een stijging van hun productie.

Gemiddeld voor de eerste negen maanden van 2022 in vergelijking met dezelfde periode van 2021 kenden de voedingsindustrie en de drankenindustrie (C10-C11) een nieuwe toename van het aantal **arbeidsplaatsen**. Die positieve evolutie ziet men overigens voor de hele waarnemingsperiode. Het aantal **voltijds equivalenten** kende eveneens een stijging in de loop van de eerste negen maanden van 2022 ten opzichte van dezelfde periode van 2021 en van 2018.

De **handelsbalans** vertoont een overschot voor de voedingsindustrie (C10) en voor de drankenindustrie (C11) in 2022.

Zo goed als alle ondernemingen in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11) zijn **kmo's van minder dan 250 werknemers**. De meeste daarvan zijn zelfs **micro-ondernemingen** met minder dan 5 werknemers.

De voedingsindustrie (C10)

De **voedingsindustrie** kende een bijzonder gunstig jaar in 2022. Met uitzondering van een stijging van het aantal faillissementen en van het aantal verloren jobs ten gevolge daarvan evolueerden alle andere indicatoren positief in 2022. Zo vertoonden de omzet en de investeringen een bijzonder grote dynamiek tijdens de waarnemingsperiode. De productie kende een lichte stijging,

terwijl de productieprijzen hun stijgende beweging voortzetten. Alle indicatoren haalden zelfs hun beste resultaat van de waarnemingsperiode in 2022. Voor de eerste negen maanden van 2022 vertoonden de werkgelegenheidsindicatoren, met name het aantal arbeidsplaatsen, de loonmassa en het aantal werkgevers, een gunstig verloop en bereikten die zelfs een piek voor de beschouwde periode. Het aantal werkgevers nam overigens bijzonder sterk toe in 2022. De buitenlandse handel vervolgde zijn dynamiek van herstel in 2022, met een opvallende stijging van de uitvoer en van de invoer. Meer nog, het overschot van de handelsbalans verbeterde opnieuw en haalde het beste resultaat van de waarnemingsperiode. Tot slot was de ondernemingsdynamiek nog positief in 2021 (laatste gegevens), met een toename van het aantal opgerichte ondernemingen, dat hoger ligt dan het aantal geschrapte ondernemingen. Daarnaast vertoonde ook het aantal btw-plichtige ondernemingen een toename in 2021 en haalde dat het beste resultaat sinds jaren.

De drankenindustrie (C11)

De **drankenindustrie** (C11) kende een goed jaar in 2022, waarmee het in 2021 begonnen herstel werd vervolgd, om zelfs het peil van voor de crisis te overschrijden, voor alle indicatoren behalve voor de investeringen. Opvallend is dat het positieve handelssaldo van de drankensector meer dan verdubbelde sinds 2018 en dat het aantal werkgevers met 29 % toenam op een jaar tijd. Het resultaat van deze dynamiek is een stijging van de tewerkstelling en van de loonmassa.

De geïnteresseerde lezer vindt meer informatie in hoofdstuk 3 van dit rapport, in de vorm van gedetailleerde sectorfiches tot op 4-cijferig niveau van de NACE-nomenclatuur.

1. Economische context

1.1. België

Vooruitzichten

Volgens het **Federaal Planbureau** bedroeg de **Belgische economische groei** 3,1 % in 2022. Die groei zou beperkt blijven tot 1 % in 2023. De groeivoorzichten voor 2023 werden met +0,5 % bijgesteld in de economische begroting van februari 2023 ten opzichte van de **economische begroting** van september 2022, in het licht van de gedaalde energieprijzen en van de weerstand van de Belgische economie. De vooruitzichten kondigen een groei aan voor alle uitgavencomponenten van het bbp in 2023, met uitzondering van de netto uitvoer als gevolg van een sterkere toename van de invoer dan van de uitvoer. In 2024 zou de groei van het bbp versnellen naar 1,7 % volgens het Federaal Planbureau.

De Europese Commissie verwacht een vertraging van de groei van de economische bedrijvigheid in België in 2023 (0,8 %) alvorens deze terug zou versnellen in 2024 (1,6 %). Onder de factoren waarop de vooruitzichten voor 2023 steunen, vermelden we de automatische indexering van de lonen en uitkeringen en de vertraging van de globale inflatie. Die factoren zouden de koopkracht van de gezinnen en dus de privéconsumptie moeten ondersteunen, terwijl de onzekerheid, de strengere financieringsvoorwaarden en de kostendruk door de inputprijzen en de lonen zouden blijven wegen op de investeringen. Anderzijds zouden de groene transitie en de herstel- en veerkrachtmategelen de bruto vaste kapitaalvorming moeten ondersteunen. De bijdrage van de netto uitvoer aan de groei van het bbp zou negatief uitvallen door de sombere vooruitzichten van de wereldhandel

Tabel 1-1. Vooruitzichten voor de economische groei en de inflatie (ICP) in België

In %, tenzij anders vermeld.

België	2020	2021	2022 (r)	2023 (v)	2024 (v)
bbp	-5,4	6,1	3,1	1,0	1,7
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	-8,3	5,5	4,0	1,6	1,9
Finale consumptiebestedingen van de overheid	0,0	4,8	1,2	1,1	0,8
Bruto vaste kapitaalvorming	-5,1	4,9	-1,0	0,8	2,8
Uitvoer (goederen en diensten)	-5,0	11,3	4,9	2,3	2,5
Invoer (goederen en diensten)	-5,6	10,7	4,6	2,5	2,6
Netto-uitvoer (bijdrage in procentpunt)	0,4	0,7	0,3	-0,3	-0,2
Totale inflatie (CPI)	0,7	2,4	9,6	4,2	3,0

(r) = raming; (v) = vooruitzichten

Noot : IZW = instelling zonder winstoogmerk.

Bron: Federaal Planbureau ([Economische begroting](#), 16 februari 2023, [Economische vooruitzichten 2023-2028](#), 23 februari 2023, en [Inflatievoorzichten](#), 4 april 2023).

Volgens het Federaal Planbureau steeg de **jaarinflatie**, gemeten aan de hand van het indexcijfer der consumtieprijzen (ICP), naar 9,6 % in 2022, na 2,4 % in 2021. Hoewel de inflatie zou afnemen in 2023 (4,2 %) en in 2024 (3 %), blijft die toch bijzonder hoog. De **energieprijzen** zullen naar verwachting blijven dalen in 2023 en zullen dan ook negatief bijdragen aan de inflatie en zo de stijging van de prijzenindex matigen.

Heel wat sectoren, met name die van de voeding, stonden **zwaar onder druk in 2022 door een combinatie van de volgende factoren**:

- de inflatie;

- de hoge inflatie van energie en brandstoffen, welke rechtstreeks drukte op de fabrikanten van voedingsmiddelen, aangezien de sector gebruik maakt van heel wat stroomintensief materiaal, zoals koelkamers, koelkasten en ook ovens;
- de onzekerheid rond de oorlog in Oekraïne, met als gevolg een gering vertrouwen van ondernemers en consumenten;
- de onzekerheid over de toeleveringsketens en de gedwongen zoektocht naar vervangproducten voor voedselbereidingen (bijvoorbeeld zonnebloemolie), hetgeen tevens leidt tot veranderingen in de etikettering van de producten.

1.2. De eurozone en de rest van de wereld

Tabel 1-2 vat de prognoses van april 2023 van het IMF samen, en de grootte van de wijzigingen ten opzichte van de prognoses van januari 2023.

Tabel 1-2. Groeivooruitzichten voor het bbp in het internationale klimaat

Internationale omgeving	Bbp-groei (in %)			Bbp-groeivooruitzichten, april (IMF)		Verskil met januari (IMF)	
	2020	2021	2022 (r)	2023 (v)	2024 (v)	2023 (v)	2024 (v)
Wereld	-2,8	6,3	3,4	2,8	3,0	-0,1	-0,1
Verenigde Staten	-2,8	5,9	2,1	1,6	1,1	0,2	0,1
China	2,2	8,4	3,0	5,2	4,5	0,0	0,0
Eurozone	-6,1	5,4	3,5	0,8	1,4	0,1	-0,2
België	-5,4	6,1	3,1	0,7	1,1	-	-
Duitsland	-3,7	2,6	1,8	-0,1	1,1	0,0	-0,3
Frankrijk	-7,9	6,8	2,6	0,7	1,3	0,1	-0,1
Nederland	-3,9	4,9	4,5	1,0	1,2	-	-
Verenigd Koninkrijk	-11,0	7,6	4,0	-0,3	1,0	0,3	0,1
Japan	-4,3	2,1	1,1	1,3	1,0	-0,5	0,1

(r) = raming; (v) = vooruitzichten

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), april 2023).

Volgens de laatste groeiprognoses van het IMF die bekendgemaakt werden in april 2023 zou het **wereldwijde bbp** verder vertragen, van een groei van 3,4 % in 2022 naar 2,8 % in 2023, alvorens terug te stijgen naar 3 % in 2024. Dat is een lichte neerwaartse bijstelling van de verwachte economische groei voor 2023 en 2024. De **Verenigde Staten** zouden overigens ook een vertraging van hun economische groei kennen, van 2,1 % in 2022 naar 1,6 % in 2023. De groei van het bbp in de **eurozone** zou fors vertragen, van 3,5 % in 2022 naar 0,8 % in 2023 en zou zich gedeeltelijk herpakken in 2024 met een verwachte groei van 1,4 %. We zien wel verschillen tussen de landen. Zo zou de groei van het bbp opnieuw vertragen in **België**, in **Frankrijk** en in **Nederland** in 2023, en Duitsland zou zelfs een lichte economische recessie doormaken (met een daling van 0,1 % van het bbp in 2023). De economische groei zou zich echter herstellen in 2024 voor deze vier landen.

Daarentegen zou **China** al een versnelling van zijn economische groei kennen in 2023, van 3 % in 2022 naar 5,2 % in 2023. De groei van het Chinese bbp zou echter vertragen in 2023 (+4,5 %). Hetzelfde geldt voor Japan, dat een versnelling van zijn economische groei zou kennen, van 1,1 % in 2022 naar 1,3 % in 2023, die dan zou vertragen naar 1 % in 2024. Ondanks de verwachte versnelling van de groei in Japan in 2023 werd de raming fors neerwaarts bijgesteld ten opzichte van de vooruitzichten van januari 2023 (-0,5 procentpunt).

Onder de **mogelijke verklaringen voor die vertragingen en neerwaartse bijstellingen** van de groei noemt het IMF vooral de volgende elementen:

- de **inflatie**, die na de sinds tientallen jaren ongeziene hoogten op een hoog peil blijft. Ondanks het feit namelijk dat enerzijds de centrale banken hun rentevoeten verhoogd

hebben en anderzijds de energieprijzen en de grondstofprijzen gedaald zijn, blijft de onderliggende inflatie toch hoog door een dynamische arbeidsmarkt.

- de **verstrenging van de financiële voorwaarden** in het merendeel van de regio's, die wijst op de kwetsbaarheid van sommige centrale banken (SVB, Crédit Suisse) en die de beleidsvoerders ertoe genoopt hebben dwingende maatregelen te treffen.
- heel wat landen kennen nog steeds een **hoge overheidsschuld**, hetgeen hun bewegingsruimte op het vlak van « afschrijving » van de crisissen en investering via overheidsuitgaven beperkt. Deze situatie verslechterde nog met de stijging van de rentevoeten, die de kosten van de schuldendienst verhoogt.
- de **geopolitieke context** die gespannen blijft (met name met de invasie van Oekraïne door Rusland).

Tot slot geeft het IMF aan dat in een alternatief scenario, waarbij de sinds begin 2023 bestaande financiële verstoringen groter zouden worden als gevolg van een sterkere stijging van de rentevoeten en van striktere kredietvoorwaarden, de vooruitzichten voor de wereldwijde groei teruggebracht zouden worden naar 2,5 % in 2023, het laagste cijfer sinds 2001.

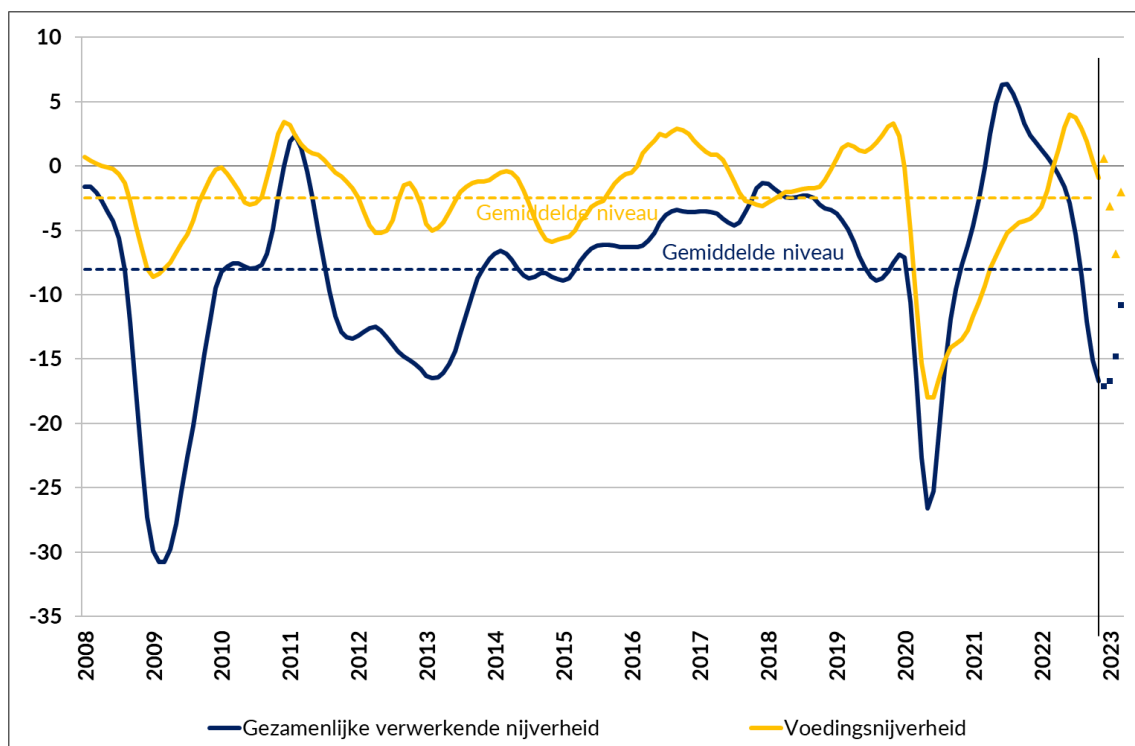
2. Algemene voorstelling van de sectoren

2.1. Conjunctuur

Voeding en dranken

Zoals grafiek 2-1 laat zien, omvat de **afgevlakte conjunctuurcurve** van de verwerkende nijverheid de periode van januari 2008 tot november 2022, met 2008 als jaar van het begin van de economische crisis. Die afgevlakte curve werd aangevuld met de bruto gegevens van december 2022 tot maart 2023. Dat om in perspectief te kunnen plaatsen wat de impact op het ondernemersvertrouwen is van de twee crisissen - de financieel-economische crisis en de coronacrisis - alsook van de huidige situatie rond de oorlog tussen Rusland en Oekraïne.

Grafiek 2-1. Bruto afgevlakte conjunctuurcurves in de verwerkende nijverheid en in de voedingsindustrie

Bron: NBB, conjunctuurenquêtes.

In de **voedingsindustrie** had de coronacrisis een grote negatieve impact op het ondernemersvertrouwen in 2020. De curve kende inderdaad een historisch dieptepunt voor deze periode, terwijl het vertrouwensverlies beperkter bleef tijdens de financiële crisis van 2008. Het ondernemersvertrouwen in de voedingsindustrie herstelde zich evenwel geleidelijk tot juni 2022, waar we een omkering van de trend zien. De bruto gegevens van januari en februari 2023 blijven een dalende trend vertonen en liggen ook lager dan het gemiddelde van de lange periode. Er lijkt zich een verbetering af te tekenen in maart 2023, waarbij de waarde net terug boven het gemiddelde van de lange periode uitstijgt. Sinds 2020 ondergaat het ondernemersvertrouwen van de voedingsindustrie **sterke schommelingen**, hetgeen in contrast staat met de geringere volatiliteit waarvan dat getuigde voor de COVID-19-crisis. De **vrees voor onderbrekingen in de bevoorrading** met graan (tarwe en mais) en spijsolie (zonnebloemolie en koolzaadolie) in verband met de oorlog in Oekraïne, gekoppeld aan de eruit voortvloeiende prijsstijgingen op de internationale markten, dienen parallel gezien te worden met het verlies aan ondernemersvertrouwen in de voedingsindustrie dat zich voordeed in 2022, waarbij men nog de gestegen energieprijzen van het jaar ervoor moet voegen.

De coronacrisis had ook een grote negatieve impact op het ondernemersvertrouwen **in de verwerkende nijverheid** in 2020. Dat vertrouwen zakte bijna even diep als tijdens de financiële crisis van 2008. Het herpakte zich daarna stevig en het steeg boven het gemiddelde langetermijnpeil uit vanaf november 2020, met zelfs een historische piek in juli 2021. Dan volgde een omkering van de trend, die het begin aangaf van een aanhoudende en uitgesproken achteruitgang van het vertrouwen tot november 2022. Die periode valt samen met een grote nervositeit op de **aardgasmarkt**, met de vrees voor toeleveringsproblemen in Europa naar aanleiding van het embargo op Russische koolwaterstoffen. De bruto gegevens van de laatste maanden lijken te wijzen op een beginnend herstel van het ondernemersvertrouwen in de verwerkende nijverheid, hoewel het op een vrij laag peil blijft, onder het gemiddelde van de lange periode. Deze vaststelling kan haar oorsprong vinden in de daling van de gasprijzen, die te verklaren is door de grote aardgasvoorraden. De COVID-19-crisis en de oorlog in Oekraïne verstoorden eveneens talrijke toeleveringsketens en drukten ook op het ondernemersvertrouwen, hetgeen de vrij lage cijfers verklaart.

De **conjunctuurcurve in de voedingssector** situeert zich algemeen op een gemiddeld hoger niveau dan die van de **verwerkende nijverheid**, getuige van een optimistischer vertrouwensklimaat voor de eerste. Historisch gezien variëren de twee curves vaak in dezelfde richting. In 2020 had de schok van de COVID-19-pandemie weliswaar een gelijklopend dalend effect op beide sectoren, maar het daaropvolgende herstel was minder krachtig voor de voedingsindustrie. De conjunctuurcurve van de voedingsindustrie werd vanaf het najaar van 2020 voorbijgestoken door die van de verwerkende nijverheid. Deze ontkoppeling is te wijten aan verschillende situaties op de energiemarkt en de markt voor landbouwproducten: deze laatste hebben in verhouding een grotere impact op de voedingsbedrijven. Een kruising van de twee curves blijft niettemin mogelijk als de begin 2023 waargenomen trends zich zouden voortzetten, meer bepaald een verdere achteruitgang van het vertrouwen in de voedingsindustrie en een hersteld vertrouwen in de industrie als geheel.

2.2. Toegevoegde waarde

In 2021 bedroeg de **toegevoegde waarde** die gecreëerd werd door de voedingsindustrie (C10), de drankenindustrie (C11) en de tabaksindustrie (C12) ongeveer 9,1 miljard euro, tegenover 8,6 miljard euro een jaar eerder, dat is een toename met 6,1 % ten opzichte van het jaar ervoor. Dat is goed voor 2,03 % van de totale toegevoegde waarde die gecreëerd werd door de Belgische economie in 2021. Het gewicht van deze sectoren in de creatie van totale toegevoegde waarde totale daalde evenwel licht in 2021, terwijl dat stabiel was de jaren voordien, zoals geïllustreerd in tabel 2-1.

Tabel 2-1. Toegevoegde waarde van de sectoren

In werkelijke prijzen, in miljoen euro.

Bedrijfstak	2017	2018	2019	2020	2021
Totale toegevoegde waarde	397.034,3	410.200,8	427.315,1	412.663,2	447.378,0
<i>Jaarlijkse wijziging</i>		3,3%	4,2%	-3,4%	8,4%
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten (C10-C12)	8.236,7	8.511,0	8.929,7	8.571,0	9.097,7
<i>Jaarlijkse wijziging</i>		3,3%	4,9%	-4,0%	6,1%
Gewicht	2,1%	2,1%	2,1%	2,1%	2,0%

Bron: Nationale Bank van België (stat NBB – gedetailleerde rekeningen in 38 bedrijfstakken).

2.3. Omzet

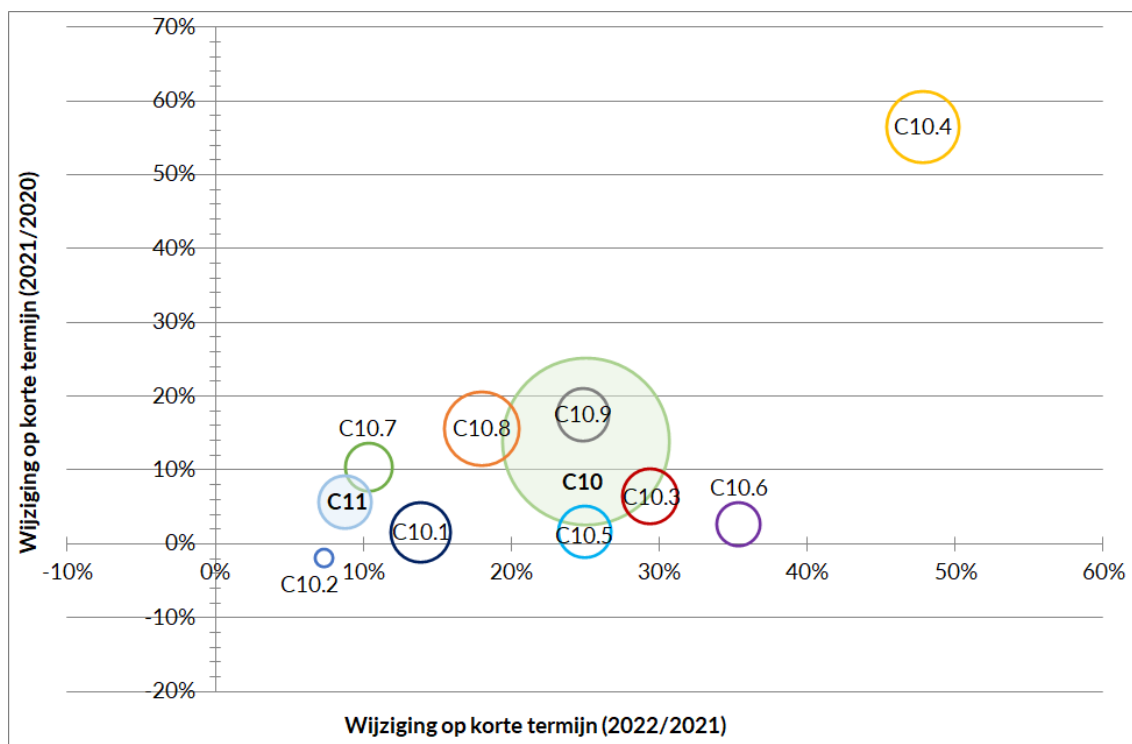
Alle voedingssectoren samen (C10-C11) noteerden een stijging van 23,3 % van hun omzet **in 2022 ten opzichte van 2021**.

De omzet van **de voedingsindustrie** (C10) bedraagt 68,6 miljard euro. Hij is goed voor 90,7 % van de omzet van de twee sectoren in 2022, en hij kende een groei van 25 % ten opzichte van het jaar

ervoor. Alle bedrijfstakken van de voedingsindustrie kenden een stijging van de omzet in 2022 ten opzichte van het jaar ervoor. Onder hen ziet men een forse toename voor de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4; +47,8 %), maar ook voor de vervaardiging van maalderijproducten, voor de vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6; +35,4 %) en voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3; +29,4 %). Met uitzondering van de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2; -1,9 %) noteerden alle bedrijfstakken al een toename van hun omzet in 2021 ten opzichte van het jaar ervoor.

De **drankenindustrie** (C11) kende een beperktere omzetstijging van ongeveer 8,8 % in 2022 (tegenover 5,7 % in 2021), goed voor ongeveer 7 miljard euro. Daarnaast vertegenwoordigt de omzet van de drankenindustrie 9,3 % van de omzet van beide sectoren samen.

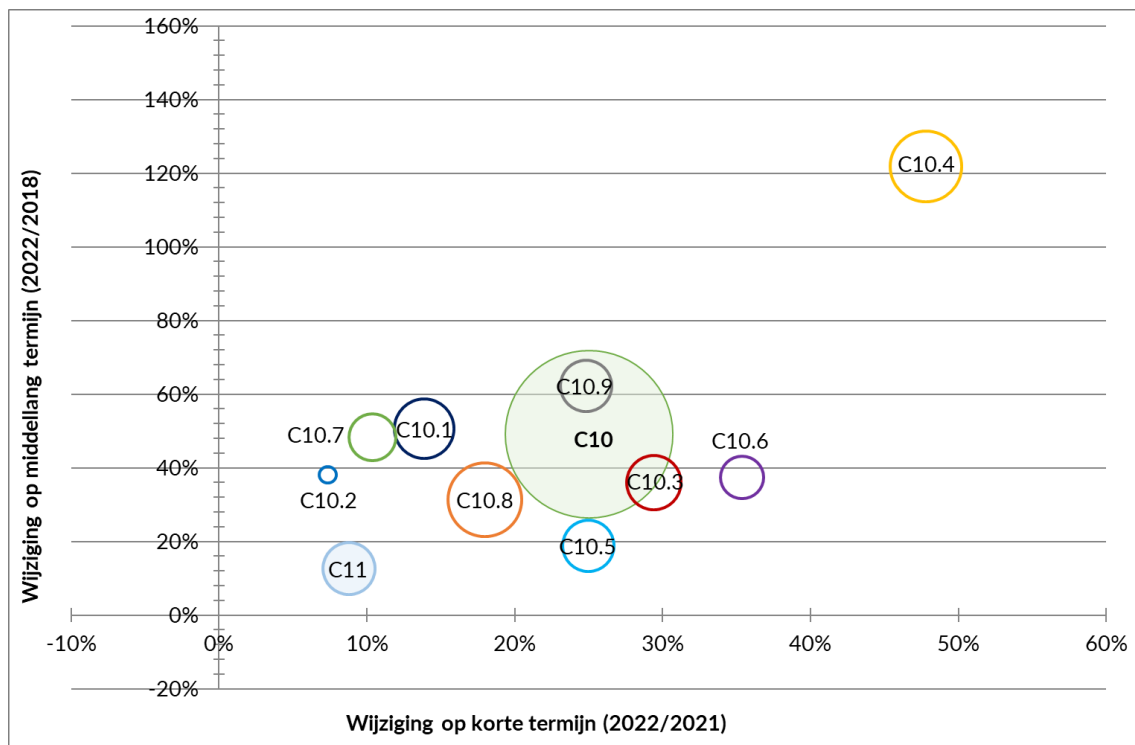
Grafiek 2-2. Evolutie op korte termijn van de omzet in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)

Bron: Statbel.

Vergeleken met 2018 kende de omzet van de **voedingsindustrie** (C10) een toename met 49,1 %. Alle bedrijfstakken van die industrie vertonen overigens een grotere omzet in 2022. De omzet is zelfs meer dan verdubbeld voor de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4; +121,8 %). De omzet gaat eveneens in stijgende lijn voor de **drankenindustrie** (C11), maar deze stijging is minder uitgesproken (+12,6 % in 2022 ten opzichte van 2018).

Grafiek 2-3. Evolutie op middellange termijn van de omzet in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)

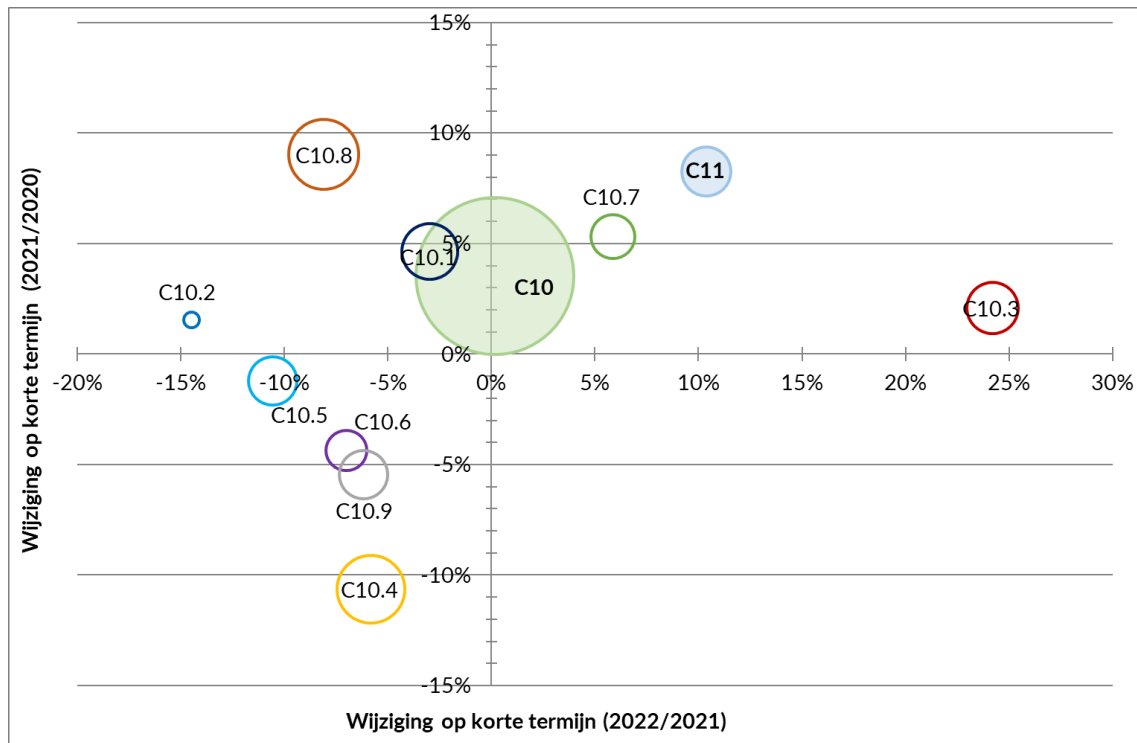
Bron: Statbel.

2.4. Productie-indexen

De productie in de **voedingsindustrie** (C10) vertoonde een stijging in 2021 ten opzichte van 2020 (+3,5 %), getuige van een zeker herstel na de COVID-19-pandemie. De grootste productiestijging werd gerealiseerd door de vervaardiging van **andere voedingsmiddelen** (C10.8; +9 %) terwijl de grootste daling van de productie wordt vastgesteld voor de **vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën** (C10.4; -10,6 %). In 2022 bleef de productie in de voedingsindustrie groeien, maar op relatief beperktere manier (+0,2 %). Een forse stijging van de productie zag men in de **verwerking en conservering van groenten en fruit** (C10.3; +24,2 %), terwijl de productie beperkter toenam in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7; +5,9 %). De productie in deze twee bedrijfstakken trekt overigens de productie van de voedingsindustrie naar omhoog, daar waar alle andere bedrijfstakken op 3-cijferig niveau een daling van de productie vertoonden in 2022 ten opzichte van het jaar ervoor. De productie in de **verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren** (C10.2) kende een forse daling met 14,5 % in 2022, de eerste daling voor de waarnemingsperiode, terwijl die in de **vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën** (C10.4) haar al jarenlang geleden ingezette daling voortzet (-5,8 %). De productie in de **vervaardiging van zuivelproducten** (C10.5) kende eveneens een aanzienlijke daling in 2022 (-10,6 %).

De **drankenindustrie** (C11) kende een herstel van haar productie met 8,3 % in 2021. De stijging van de productie in de **drankenindustrie** (C11) versnelde in 2022 met een toename van 10,4 %.

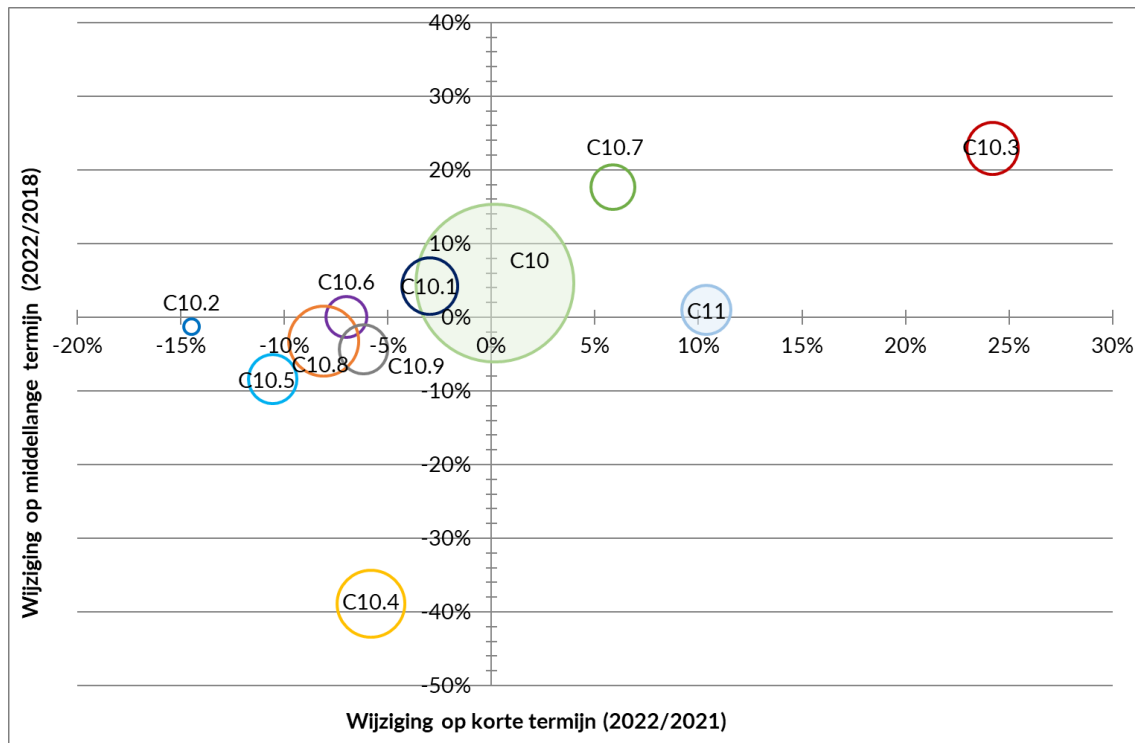
Grafiek 2-4. Evolutie op korte termijn van de productie-index in België in de voedingsindustrie (C10) en de drankenindustrie (C11)

Bron: Statbel, gegevens in volume, bruto gegevens.

Ten opzichte van 2018 groeide de productie met de 4,6 % in de **voedingsindustrie** (C10) en met 1 % in de **drankenindustrie** (C11). De resultaten lopen wel uiteen voor de meer gedetailleerde bedrijfstakken. Zo steeg de productie fors in de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3; +23 %) en de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7; +17,7 %), maar daalde ze opvallend in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4; -38,9 %), en minder uitgesproken in de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5; -8,4 %).

Grafiek 2-5. Evolutie op middellange termijn van de productie-index in België in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)

Bron: Statbel, gegevens in volume, bruto gegevens.

2.5. Tewerkstelling

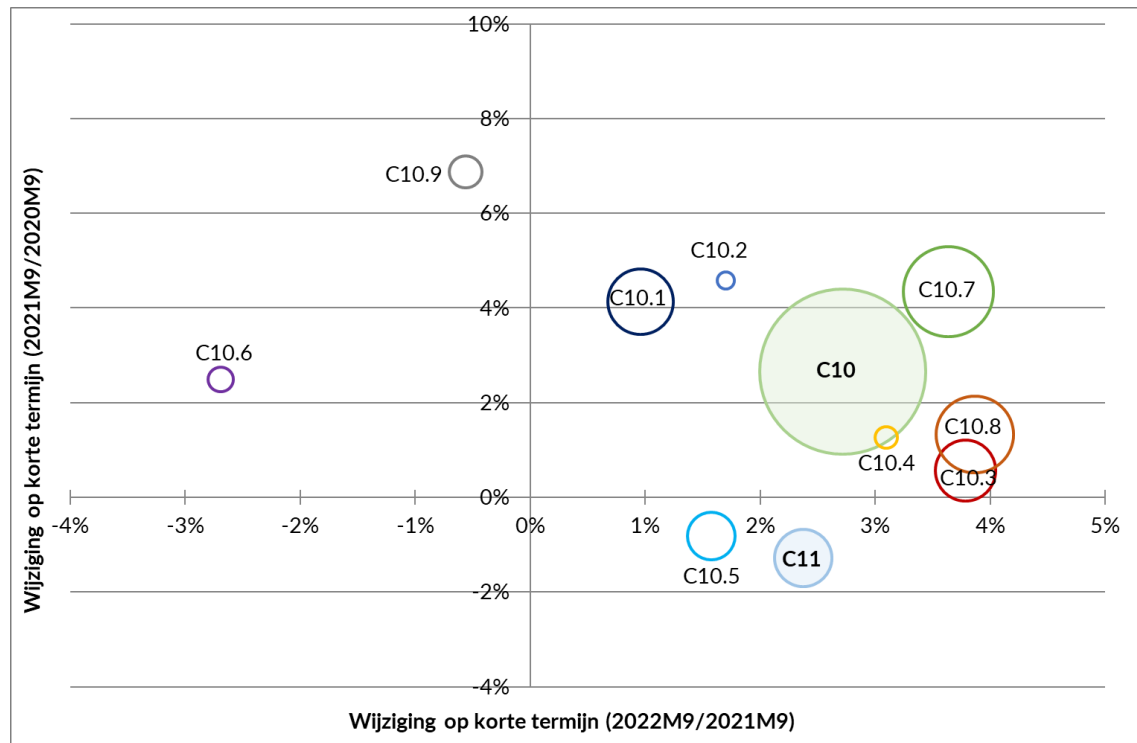
In dit rapport wordt de tewerkstelling geanalyseerd aan de hand van het concept « **arbeidsplaatsen** ».

In de loop van de eerste negen maanden van 2021 kende het aantal arbeidsplaatsen voor **beide sectoren** samen (C10-C11) opnieuw een **stijging** ten opzichte van het jaar ervoor. Men telde er 98.144 arbeidsplaatsen, namelijk 2.112 arbeidsplaatsen extra ten opzichte van dezelfde periode van 2020. Dat is goed voor een stijging van 2,2 % van het aantal arbeidsplaatsen. Tijdens de eerste negen maanden van 2022 bleef de tewerkstelling toenemen in beide sectoren samen (+2,7 %), goed voor 100.772 arbeidsplaatsen. Dat is overigens het beste resultaat voor de hele waarnemingsperiode (2018M9-2022M9).

Tussen de eerste negen maanden van 2020 en dezelfde periode van 2021 groeide de **tewerkstelling** vooral in de **voedingsindustrie** (C10; +2,7 %). Die stijging hield verder aan in de loop van de eerste negen maanden van 2022 (+2,7 % ten opzichte van het jaar ervoor) en haalde een nieuwe piek voor de bestudeerde periode. Het aantal arbeidsplaatsen kende niettemin een daling voor twee bedrijfstakken van de voedingsindustrie in de loop van de eerste negen maanden van 2022: de vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6; -2,7 %) en de vervaardiging van diervoeders (C10.9; -0,6 %).

Terwijl het aantal arbeidsplaatsen was afgenomen in de loop van de eerste negen maanden van 2021 op jaarbasis voor de **drankenindustrie** (C11; -1,3 %), ziet men het tegenovergestelde resultaat in de loop van dezelfde periode van 2022, waar de tewerkstelling terug een stijging kende (+2,4 % ten opzichte van het jaar ervoor). Door de toename die werd genoteerd in de loop van de eerste 9 maanden van 2022 werd de afname van de tewerkstelling van het jaar voordien dan ook meer dan gecompenseerd, waardoor de sector een nieuwe piek kon halen voor de periode onder analyse.

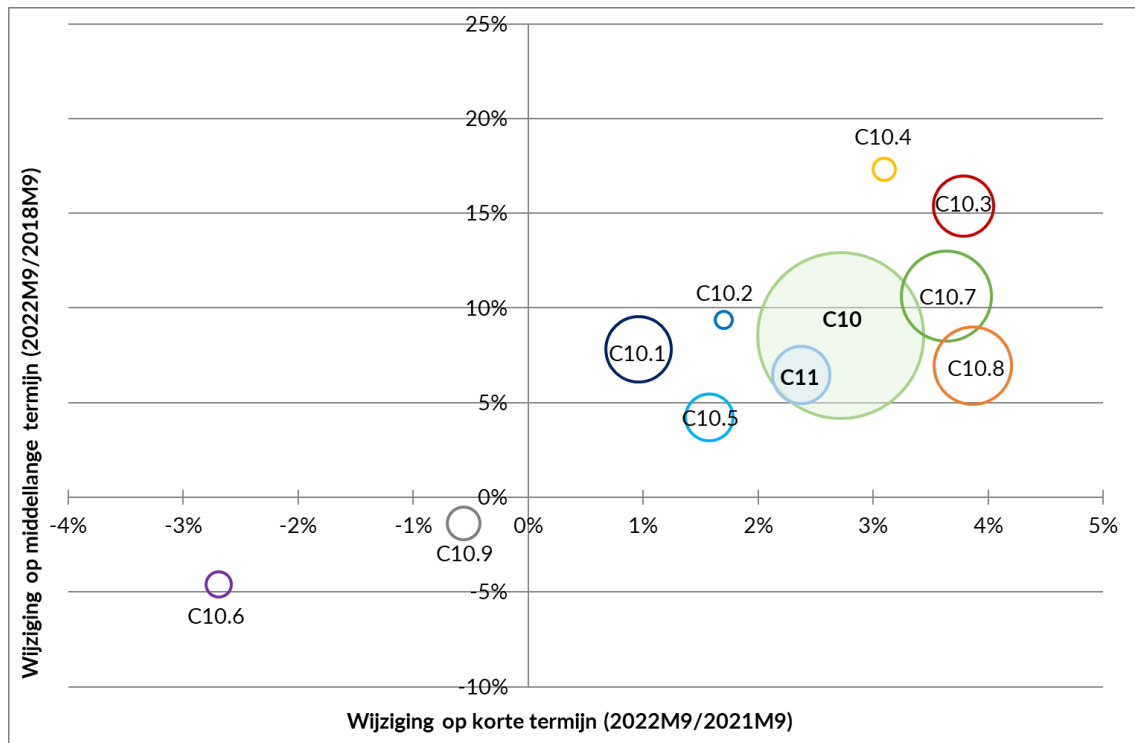
Grafiek 2-6. Evolutie op korte termijn van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de voedingsindustrie (C10) en in de drankenindustrie (C11)

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode.

Ten opzichte van de eerste negen maanden van 2018 groeide de tewerkstelling met 8,5 % voor dezelfde periode van 2022 in de **voedingsindustrie** (C10; 7.046 extra arbeidsplaatsen) en met 6,5 % in de **drankenindustrie** (C11; 682 extra arbeidsplaatsen). Terwijl het merendeel van de bedrijfstakken van de voedingsindustrie een toename in de werkgelegenheid kenden, nam het aantal arbeidsplaatsen daarentegen af in de vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6; -4,6 %) en in de vervaardiging van diervoeders (C10.9; -1,4 %).

Grafiek 2-7. Evolutie op middellange termijn van de tewerkstelling (arbeidsplaatsen) in de voedingsindustrie (C10) en de drankenindustrie (C11)

Bron: Gecentraliseerde statistieken van de RSZ, gemiddelden van de periode.

Voor de tewerkstelling volgens de benadering van het aantal **voltijds equivalenten** (vte) werd een stijging van het aantal vte genoteerd in de loop van de eerste negen maanden van 2021 ten opzichte van dezelfde periode van 2020 voor elk van beide sectoren.

De stijging bedroeg 2.836 vte voor de **voedingsindustrie** (C10; +4,2 %). Die stijging, die hoger lag dan de evolutie van de arbeidsplaatsen, kan toegeschreven worden aan de **coronamaatregelen**. Ondernemingen die een vertraging van hun bedrijvigheid kenden tijdens de pandemie, konden dankzij die maatregelen de activiteit van hun personeel (en dus het aantal vte) verminderen zonder mensen te moeten ontslaan. Het in 2021 ingezette **economisch herstel** vertaalde zich dus sterker in vte dan in arbeidsplaatsen, welke behouden bleven. Die beweging zette zich door in de loop van de eerste negen maanden van 2022, met een toename op jaarbasis van 2.577 vte, ofwel +3,7 %, waardoor het aantal vte op 72.762 kwam te liggen. Dat aantal vormt een **maximum** voor de bestudeerde periode (2018M9-2022M9). Het aantal vte nam evenwel af tijdens de eerste negen maanden van 2022 in de vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6) en de vervaardiging van diervoeders (C10.9), goed voor respectievelijk 58 vte en 7 vte minder in de loop van de eerste negen maanden van 2021.

In de **drankenindustrie** (C11) was de stijging van het aantal vte tussen de eerste negen maanden van 2020 en die van 2021 bescheidener (+1,4 %), zijnde 129 vte extra. De stijging **versnelde** evenwel fors het jaar daarna, wat resulteerde in 591 vte meer, een stijging met 6,4 % ten opzichte van het jaar ervoor. Dankzij deze evolutie kon de 9.850 vte halen, het grootste aantal van de bestudeerde periode (2018M9-2022M9).

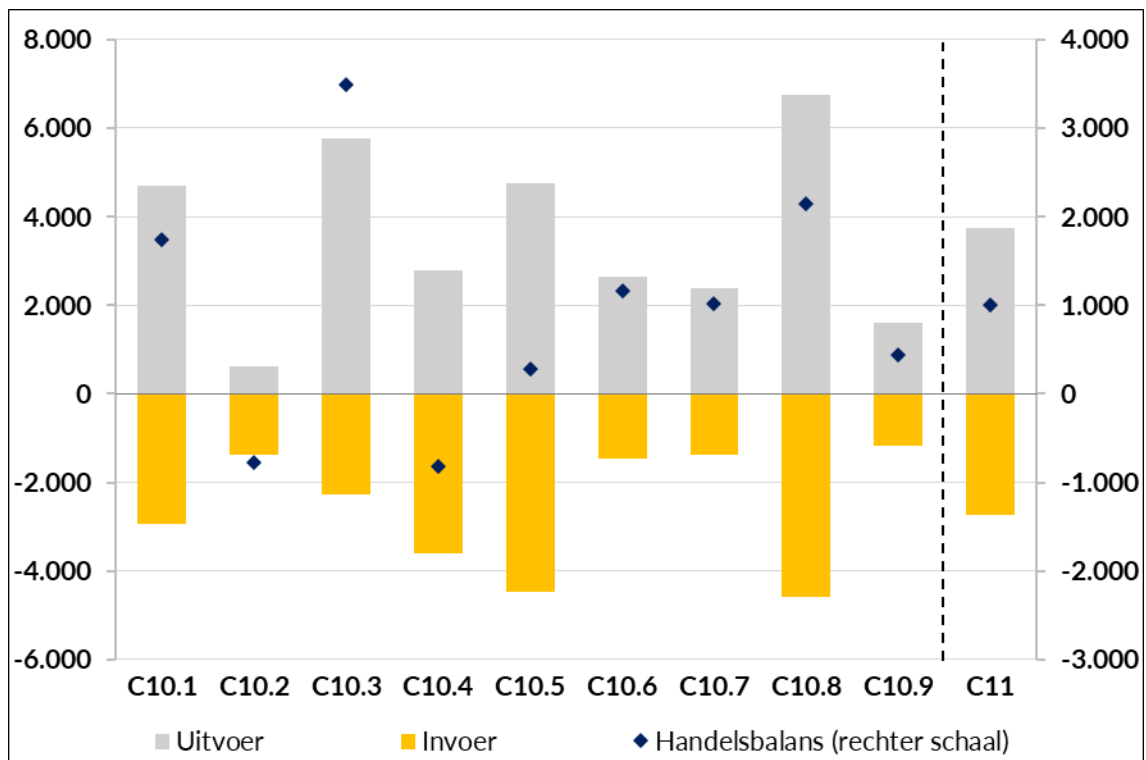
2.6. Buitenlandse handel

In 2022 voerde de **voedingsindustrie** (C10) voor ongeveer 31,9 miljard euro uit, terwijl de invoer 23,3 miljard euro bedroeg. België is daarom een **netto uitvoerder van voedingsproducten**, waarbij de handelsbalans een **overschot** vertoont van 8,7 miljard euro. Dat resultaat is met name toe te schrijven aan de uitvoer van groenten en fruit (C10.3; overschot van 3,5 miljard euro), van **andere voedingsmiddelen** (C10.8; overschot van 2,1 miljard euro) en van **vlees** (C10.1; overschot van 1,7 miljard euro). Omgekeerd noteerden twee bedrijfstakken van de voedingsindustrie een handelstekort in 2022, met name de handel in **plantaardige en dierlijke oliën** (C10.4; tekort van 820,4 miljoen euro) en de **vis en schaal- en weekdieren** (C10.2; tekort van 770 miljoen euro).

Ons land is eveneens **netto uitvoerder van dranken** (C11). De uitvoer bedroeg 3,7 miljard euro, terwijl de invoer bij 2,7 miljard euro lag. Het handelsoverschot van die sector bedraagt daarom 1 miljard euro. Dat resultaat wordt getrokken door de uitvoer van bier (C11.05), terwijl België een netto invoerder van wijn is (C11.02).

Grafiek 2-8. Situatie van de handelsbalans in 2022

In miljoen euro.

Bron: Nationale Bank van België, nationaal concept.

2.7. Ondernemingen volgens grootte

Dit deel geeft een overzicht van de verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen per tewerkstellingsklasse. Van de 10.048 btw-plichtige ondernemingen die voedingsindustrie en de drankenindustrie (C10-C11) tellen in 2021¹ zijn zo goed als alle ondernemingen kmo's van minder dan 250 werknemers (99,3 %). Voor de grote meerderheid zijn het overigens micro-ondernemingen, dat wil zeggen ondernemingen die minder dan vijf werknemers tellen. Het aandeel micro-ondernemingen nam overigens licht toe tussen 2017 en 2021, van 76,9 % naar 78,8 %.

De **voedingsindustrie** (C10) telt 8.892 btw-plichtige ondernemingen in 2021. Daarvan zijn 8.826 kmo's met minder dan 250 werknemers, en 6.879 onder hen zijn micro-ondernemingen met minder dan vijf werknemers (77,4 % van de ondernemingen). Onder de twee bestudeerde sectoren is het de voedingsindustrie die de meeste btw-plichtige ondernemingen telt in België in 2021.

De **drankenindustrie** (C11) telt 1.156 btw-plichtige ondernemingen in 2021. Daarvan zijn 1.147 bedrijven kmo's met minder dan 250 werknemers. Bovendien zijn 1.042 van deze bedrijven micro-ondernemingen met minder dan vijf werknemers. Dat is goed voor 90,1 % van de btw-plichtige ondernemingen van de drankenindustrie. Het aantal micro-ondernemingen in de drankenindustrie is met 15,8 % toegenomen tussen 2020 en 2021. Bovendien ligt het aandeel micro-ondernemingen in de drankenindustrie bijzonder hoog, voornamelijk door het opduiken van micro-brouwerijen.

Tabel 2-2. Verdeling van het aantal btw-plichtige ondernemingen per tewerkstellingsklasse

NACE Code	Klasse	2017	2018	2019	2020	2021	Gewicht in 2017	Gewicht in 2021
C10	< 5 werknemers	6.064	6.229	6.295	6.506	6.879	75,9%	77,4%
	5 - 9 werknemers	839	843	847	843	854	10,5%	9,6%
	10 - 19 werknemers	466	458	461	463	493	5,8%	5,5%
	20 - 49 werknemers	334	362	366	348	348	4,2%	3,9%
	50 - 249 werknemers	227	226	227	238	252	2,8%	2,8%
	> 250 werknemers	62	62	63	65	66	0,8%	0,7%
	Totaal	7.992	8.180	8.259	8.463	8.892	100%	100%
C11	< 5 werknemers	637	738	805	900	1.042	88,1%	90,1%
	5 - 9 werknemers	19	22	31	31	34	2,6%	2,9%
	10 - 19 werknemers	18	17	17	19	25	2,5%	2,2%
	20 - 49 werknemers	24	26	32	29	29	3,3%	2,5%
	50 - 249 werknemers	18	19	15	16	17	2,5%	1,5%
	> 250 werknemers	7	8	9	9	9	1,0%	0,8%
	Totaal	723	830	909	1.004	1.156	100%	100%
C10-C11	< 5 werknemers	6.701	6.967	7.100	7.406	7.921	76,9%	78,8%
	5 - 9 werknemers	858	865	878	874	888	9,8%	8,8%
	10 - 19 werknemers	484	475	478	482	518	5,6%	5,2%
	20 - 49 werknemers	358	388	398	377	377	4,1%	3,8%
	50 - 249 werknemers	245	245	242	254	269	2,8%	2,7%
	> 250 werknemers	69	70	72	74	75	0,8%	0,7%
	Totaal	8.715	9.010	9.168	9.467	10.048	100%	100%

Bron: Statbel.

¹ De jaarlijkse gegevens over het aantal btw-plichtige ondernemingen zijn slechts met enige vertraging beschikbaar. De cijfers voor 2022 zullen daardoor pas beschikbaar zijn in oktober 2023, en daarom beperkt dit deel zich tot de presentatie van het ondernemerschap van de sector in 2021. Echter toont de evolutie van de laatste vijf jaar aan dat het aandeel kleine, middelgrote en grote ondernemingen vrij stabiel blijft. Het aantal btw-plichtige ondernemingen volgt overigens een stijgende trend tijdens de volledige periode onder analyse, zowel voor de voedingsindustrie (C10) als voor de drankenindustrie (C11).

2.8. Samenvattende tabel van het gewicht van de sectoren

Dit deel geeft een overzicht van het gewicht van de voedingsindustrie (C10) en de drankenindustrie (C11) in het totaal van de twee sectoren voor verschillende economische indicatoren in 2022. Tabel 2-3 geeft de omzet, de tewerkstelling, het aantal btw-plichtige ondernemingen (2021) alsook de uitvoer en de invoer van de verschillende sectoren op 3-cijferig detailniveau in de NACE-nomenclatuur.

Tabel 2-3. Samenvattende tabel van het gewicht van de voedingsindustrie en de drankenindustrie

2022 NACE Code	Omzet		Tewerkstelling (M9)		Btw-plichtigen (2021)		Uitvoer		Invoer		Netto-exporteur of netto- importeur?
	In miljoen euro	Gewicht	Aarbeidspl aatsen	Gewicht	Aantal	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	In miljoen euro	Gewicht	
C10	68.595,2	90,7%	89.552	88,9%	8.892	88,5%	31.932,7	89,5%	23.255,9	89,5%	Netto-exporteur
C10.1	9.045,4	12,0%	14.266	14,2%	954	9,5%	4.684,3	13,1%	2.941,9	11,3%	Netto-exporteur
C10.2	C	C	1.098	1,1%	68	0,7%	605,5	1,7%	1.375,6	5,3%	Netto-importeur
C10.3	7.722,0	10,2%	12.400	12,3%	323	3,2%	5.756,4	16,1%	2.266,0	8,7%	Netto-exporteur
C10.4	C	C	1.787	1,8%	44	0,4%	2.783,4	7,8%	3.603,8	13,9%	Netto-importeur
C10.5	6.804,8	9,0%	7.629	7,6%	715	7,1%	4.742,7	13,3%	4.461,9	17,2%	Netto-exporteur
C10.6	4.844,0	6,4%	2.207	2,2%	119	1,2%	2.630,7	7,4%	1.473,9	5,7%	Netto-exporteur
C10.7	5.699,0	7,5%	26.769	26,6%	4.870	48,5%	2.375,8	6,7%	1.364,0	5,2%	Netto-exporteur
C10.8	13.853,6	18,3%	19.676	19,5%	1.548	15,4%	6.738,4	18,9%	4.599,0	17,7%	Netto-exporteur
C10.9	6.895,6	9,1%	3.720	3,7%	251	2,5%	1.615,4	4,5%	1.169,7	4,5%	Netto-exporteur
C11	7.005,3	9,3%	11.220	11,1%	1.156	11,5%	3.731,1	10,5%	2.728,4	10,5%	Netto-exporteur
C10-C11	75.600,5	100,0%	100.772	100,0%	10.048	100,0%	35.663,8	100,0%	25.984,3	100,0%	Netto-exporteur

Bronnen: Statbel, RSZ, NBB (nationaal concept), eigen berekeningen.

Onder de twee geanalyseerde sectoren is het de voedingsindustrie (C10) die het grootste deel van de **omzet** realiseert in 2022 (90,7 %), meer bepaald de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8; 18,3 %), de verwerking en conservering van vlees, alsook de vervaardiging van vleesproducten (C10.1; 12 %) en de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3; 10,2 %). De omzet van de drankenindustrie (C11) is goed voor 9,3 % van de omzet van de twee sectoren in 2022.

De voedingsindustrie (C10) is goed voor 88,9 % van de totale **tewerkstelling** van de twee sectoren in de loop van de eerste negen maanden van 2022. Meer dan een kwart van de arbeidsplaatsen (26.796; zijnde 26,6 % van het totaal) vindt men in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7), ondanks het bescheiden gewicht van deze bedrijfstak in de omzet. De andere bedrijfstakken met een rijkelijk aantal arbeidsplaatsen zijn de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8), die 19.676 personen tewerkstellen, zijnde 19,5 % van de totale tewerkstelling, gevolgd door de verwerking en conservering van vlees, alsook de vervaardiging van vleesproducten (C10.1), die 14.266 banen telt, of 14,2 % van de totale tewerkstelling. Het gewicht van de drankenindustrie (C11) in de tewerkstelling van de twee sectoren bedraagt 11,1 % in de loop van de eerste negen maanden van 2022.

Van de 10.048 **btw-plichtige ondernemingen** die aanwezig zijn in de twee bestudeerde sectoren zijn er 88,5% actief in de voedingsindustrie (C10) en 11,5 % in de drankenindustrie (C11). Het gewicht van de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7) is opnieuw bijzonder groot, met bijna een onderneming op twee (48,5 % of 4.870 ondernemingen). De enige andere tak van de voedingsindustrie met meer dan 10 % van het totale aantal btw-plichtige ondernemingen is de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8), die 1.548 ondernemingen telt, of 15,4 % van het totaal.

De Belgische ondernemingen **exporteerden** voor 35,7 miljard euro in 2022 en importeerden voor ongeveer 26 miljard euro. België is dus **netto uitvoerder** voor beide sectoren. Dat geldt zowel voor de **voedingsindustrie** (C10) als voor de drankenindustrie (C11). De voedingsindustrie vertegenwoordigt verder het grootste aandeel van de uitvoer (89,5 %) en van de invoer (89,5 %) van de twee sectoren. België exporteert voornamelijk andere voedingsmiddelen (C10.8; 18,9 % van de uitvoer van de twee sectoren) en groenten en fruit (C10.3; 16,1 %), maar importeert vooral andere voedingsmiddelen (C10.8; 17,7 % van de invoer van de twee sectoren) en zuivelproducten (C10.5; 17,2 %). Tot slot is België weliswaar een netto uitvoerder op geaggregeerd niveau, maar het blijft niettemin een netto invoerder wat betreft vis en schaal- en weekdieren (C10.2) en plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4).

3. Sectoranalyse

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk vindt u in de vorm van fiches een bondig conjunctuuroverzicht voor elk van de sectoren van de voedings- en drankenindustrie tot op het 4-cijferniveau volgens de NACE-nomenclatuur.

De fiches bestaan uit een beschrijving van de activiteiten die tot de sector behoren, en ook een gedetailleerde tabel met relevante economische indicatoren. De verschillende indicatoren die er deel van uitmaken zijn:

- de omzet,
- de investeringen,
- de productie-index,
- de productieprijnsindex,
- de tewerkstelling,
- de loonmassa,
- het aantal werkgevers,
- het aantal oprichtingen en schrappingen van ondernemingen,
- het aantal btw-plichtige ondernemingen,
- het aantal faillissementen,
- het aantal verloren banen ten gevolge van faillissementen,
- de uitvoer en de invoer,
- de handelsbalans.

De gebruikte eenheid is een miljoen euro voor de indicatoren van de buitenlandse handel en van de activiteit, behalve voor de productie en de productieprijzen, die in indexcijfers zijn uitgedrukt. De tewerkstelling, het aantal werkgevers, en de indicatoren van de ondernemingsdynamiek worden weergegeven in eenheden. Een beschrijving van de verschillende gebruikte indicatoren is te vinden in hoofdstuk 3.2. van dat verslag.

Indien gegevens voor een indicator niet beschikbaar zouden zijn, wordt dat in de gegevenstabel met "n.a." (niet beschikbaar) aangegeven. Als het om vertrouwelijke gegevens gaat, worden deze in de gegevenstabel vermeld met een "C" (vertrouwelijk).

De voornaamste afzetmarkten van de Belgische uitvoer en de voornaamste leveranciers van de Belgische markt (voornaamste partners bij de invoer) worden ook weergegeven in een grafiek met de top 10 voor 2022. Als bijkomende informatie komen de handelsbetrekkingen met die 10 voornaamste handelspartners voor 2021 eveneens in de grafieken voor. Het Verenigd Koninkrijk is gemarkeerd met een asterisk, wat betekent dat de gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

3.2. Lijst van indicatoren

3.2.1. Omzet

Definitie: de omzet omvat alle bedragen (exclusief btw) die overeenkomen met de verkoop door de btw-plichtige van goederen en diensten aan derden in België of in het buitenland. Bovendien omvat de omzet alle andere kosten (vervoer, verpakking enz.) die aan de klant worden doorgerekend, ook al worden ze apart in rekening gebracht. Kortingen, verminderingen en disconto's moeten in mindering worden gebracht, evenals de waarde van teruggekomen producten (via creditnota's). Inkomen dat als overige bedrijfsopbrengsten, financieel inkomen of uitzonderlijke opbrengsten in de bedrijfsrekeningen voorkomt, wordt niet tot de omzet gerekend.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.2. Investeringsen

Definitie: investeringen zijn de kosten (exclusief btw) die de btw-plichtige maakt voor de verwerving van goederen en diensten die deel uitmaken van zijn vermogen. Het gaat dus om

- oprichtingskosten
- immateriële vaste activa
- terreinen en gebouwen
- installaties
- machines en uitrusting
- meubilair en rollend materieel
- vaste activa in leasing en overige vaste activa

De lonen van het personeel (dat bijvoorbeeld zou worden ingezet om een gebouw te zetten of te verbouwen) en andere sociale lasten en de aankopen van andere diensten, werk en studies (bv. ereloon architect) behoren dus niet tot de investeringen.

Bron van de gegevens: Statbel (btw)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.3. Productie (index)

Definitie: met de index van de industriële productie is het mogelijk de wijziging in volume van de toegevoegde waarde tegen factorkosten over een gegeven referentieperiode op te volgen. De toegevoegde waarde tegen basisprijzen omvat de omzet (exclusief btw en soortgelijke aftrekbare belastingen die rechtstreeks aan de omzet zijn gekoppeld) plus de geactiveerde productie, plus andere bedrijfsinkomsten, plus of minus de veranderingen in voorraden, minus de aankopen van goederen en diensten, minus de overige aan producten gebonden belastingen die aan de omzet zijn gekoppeld maar niet aftrekbaar zijn en de ontvangen subsidies op de producten. De productie-index is afkomstig uit de Prodcom-enquête, de maandelijkse enquête over de industriële productie. Die enquête is verplicht. Voor de samenwerking tussen de landen van de Europese Gemeenschap is het belangrijk een vergelijkbaarheid van de statistische gegevens te verbeteren. Het Statistisch Bureau van de Europese Gemeenschap heeft daarom het initiatief genomen om de gegevens voor industriële productie in alle lidstaten te verzamelen met dezelfde productenlijst, in dezelfde sectoren, enz. Dat initiatief kreeg de naam "Prodcom": "PRODucts of the European COMmunity".

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Eenheid gebruikt in de tabellen: index in basis 2015 = 100

3.2.4. Afzetprijzen (index)

Definitie: de afzetprijzenindexen zijn conjunctuurindicatoren die de maandelijkse wijziging van de prijzen in de economische sectoren weerspiegelen. Ze kunnen de eerste aanwijzingen van de inflatiedruk in de economie zijn maar registreren ook het prijsverloop over langere periodes. De globale afzetprijzenindex bestaat uit de indexen van de afzetprijzen op de binnenlandse en de buitenlandse markten.

Bron van de gegevens: Prodcom-enquête

Eenheid gebruikt in de tabellen: index in basis 2010 = 100

3.2.5. Tewerkstelling

Definitie: het gaat hier om gecentraliseerde gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Die statistieken geven een idee van het aantal arbeidsplaatsen (en lokale vestigingseenheden van werknemers) in een bepaald gewest, provincie of arrondissement. Ze worden bepaald op basis van de vestigingseenheden (of lokale eenheden) van ondernemingen waar werknemers tewerkgesteld zijn.

De statistiek van de arbeidsplaatsen die ingenomen zijn op het einde van een kwartaal bestaat erin het aantal werknemers te tellen die per werkgever op het einde van een kwartaal in dienst zijn. Werknemers die op het einde van een kwartaal door meer dan één werkgever tewerkgesteld zijn, worden meerdere malen geteld. Het verschil tussen het aantal arbeidsplaatsen en het aantal werknemers in dienst is uitsluitend toe te schrijven aan die werknemers met meerdere banen.

Werknemers die tegelijkertijd verschillende functies bij dezelfde werkgever vervullen (zij het onder verschillende statuten, zij het onder verschillende overeenkomsten) nemen slechts één enkele arbeidsplaats in. Enkel de kenmerken van de hoofdbezigheid worden dan in aanmerking genomen. Die wordt geselecteerd op analoge wijze als de hoofdbezigheid van de werknemer in dienst. Dat doet zich veelvuldig voor in de onderwijssector.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.6. Loonmassa

Definitie: het gaat om bezoldigingen die onderworpen zijn aan de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Dat wordt bepaald door de wettelijke en reglementaire bepalingen van het betrokken jaar, met uitzondering van de gewone vakantietoelage voor arbeidskrachten bij betaling door een sectoraal vakantiefonds of de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakanties (RJV). Dat is in principe het geval voor de hele privésector en voor een deel van de openbare sector en het onderwijs (6). Het gaat om brutovergoedingen, niet verminderd met de fiscale lasten.

De inkomsten omvatten verschillende elementen, met name:

- de vergoeding voor de arbeidsdagen (of -uren)
- de vergoeding voor de feestdagen en de betaalde dagen van afwezigheid
- de gewaarborgde vergoeding in geval van arbeidsongeschiktheid
- de bonussen en contractuele vergoedingen,
- bepaalde ontslagvergoedingen
- de vergoedingen toegekend door de bestaande garantiefondsen
- de vergoedingen toegekend in geval van sluiting van de onderneming (door het Fonds voor de Sluiting van Ondernemingen-FSO)
- enz.

Voor bepaalde bijzondere categorieën werknemers bestaat de aan de RSZ aangegeven en in de statistieken opgenomen bezoldiging niet uit de daadwerkelijk toegekende bezoldiging of uitkering, maar uit de bezoldiging die bij ministerieel besluit of koninklijk besluit forfaitair is vastgesteld met het oog op de berekening van de sociale zekerheidsbijdragen. Het gaat daarbij onder meer om:

- werknemers die betaald worden met fooien of bedieningsgeld (hotelwezen, volksvermaak, en dergelijke),
- werknemers in de zeevisvangst,
- wielrenners en andere bezoldigde sportlui,
- gelegenhedswerkers in de landbouw-, tuinbouw- en horecasector,
- kinderoppassers.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.7. Aantal werkgevers

Definitie: de statistische eenheid "aantal werkgevers" wordt gevormd door de werkgever die tijdens het betrokken kwartaal "aan de sociale zekerheid onderworpen werknemers" in dienst had, d.w.z. de werknemers die onder de RSZ vallen op basis van de wet van 27 juni 1969 en het koninklijk besluit van 28 november 1969. Die werknemer genereert verschillende statistische eenheden. Dat concept omvat zowel natuurlijke personen als rechtspersonen die volgens de wet werkgever zijn.

Bron van de gegevens: RSZ

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.8. Oprichtingen

Definitie: de oprichtingen omvatten de bedrijven die als btw-plichtige gelden op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij niet als btw-plichtige geboekt stonden op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet om nieuwe btw-plichtigen gaan.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.9. Schrappingen

Definitie: de schrappingen omvatten de bedrijven die niet meer ingeschreven zijn in de btw-registers op 31 december van het beschouwde jaar, terwijl zij dat wel waren op 31 december van het jaar ervoor. Het kan al dan niet gaan om btw-plichtigen die definitief hun activiteiten stopzetten. Enkel de hoedanigheid van btw-plichtige is verdwenen tussen de twee "momentopnames" van het register.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.10. Btw-plichtige ondernemingen

Definitie: De populatie van btw-plichtige ondernemingen omvat de in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) geregistreerde ondernemingen waarvan de btw-administratie heeft aangegeven dat zij bekend staan als belastingplichtigen.

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.11. Faillissementen

Definitie: Een faillissement wordt uitgesproken zodra een onderneming aan twee voorwaarden voldoet:

- de onderneming is niet meer in staat om haar rekeningen te betalen;
- de onderneming vindt geen nieuwe kredieten.

Een faillissement betreft altijd één bedrijf. Een juridische constructie waarbij meerdere personen eenzelfde onderneming hebben opgericht, wordt als één faillissement gerekend.²

De door Statbel opgestelde statistieken over faillissementen zijn gebaseerd op gegevens van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) en het statistisch ondernemingsregister. Bij de interpretatie van die cijfers moet rekening worden gehouden met het feit dat er een zekere vertraging is tussen de stopzetting van de economische activiteit en de faillietverklaring door de ondernemingsrechtbank. Als gevolg daarvan is de economische impact pas met enige vertraging zichtbaar in de cijfers.

Bron van de gegevens: [Statbel](#)

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.12. Banenverlies door faillissementen

Definitie: Naast de cijfers over het aantal faillissementen berekent Statbel ook steeds het daaruit voortvloeiende banenverlies. Voor het verlies aan arbeidsplaatsen gebruikt Statbel de meest recente gegevens van de RSZ.

² [Statbel, wekelijkse faillissementen](#)

Bron van de gegevens: Statbel

Eenheid gebruikt in de tabellen: eenheden

3.2.13. Uitvoer en invoer

Definitie: de gegevens van de uitvoer en invoer van België omvatten de handel in goederen en diensten tussen België en zijn handelspartners. Ze worden hier weergegeven volgens het nationaal concept en beslaan enkel de handel in goederen. Het nationaal concept omvat enkel de invoer- en uitvoerverrichtingen waarbij een ingezeten onderneming tegenpartij is. Aan de hand daarvan is het mogelijk om de wijzigingen in de buitenlandse handel van de ondernemingen in België te volgen.

Bron van de gegevens: Nationale Bank België (NBB)

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.2.14. Handelsbalans

Definitie: de handelsbalans wordt berekend door het verschil te nemen tussen de uitvoer en de invoer van goederen. Als de waarde van de uitvoer hoger is dan die van de invoer, dan spreken we van een handelsoverschot of een overschot op de handelsbalans. Als daarentegen de waarde van de invoer hoger is dan die van de uitvoer, dan heeft het land een handelstekort of een tekort op de handelsbalans.

Bron van de gegevens: eigen berekeningen van de FOD Economie op basis van de gegevens van de NBB

Eenheid gebruikt in de tabellen: miljoen euro

3.3. Voornaamste lessen uit de sectoranalyse

3.3.1. De voedingsindustrie in 2022 (C10)

In 2022 nam de **omzet** van de voedingsindustrie aanzienlijk toe (+25 % ten opzichte van het jaar ervoor) en groeide naar ongeveer 68,6 miljard euro, een recordpeil voor de periode onder analyse (2018-2022). De omzet van de voedingsindustrie wordt voornamelijk gerealiseerd door de vervaardiging van veevoeders (C10.91), waarvan de omzet ongeveer 6,7 miljard euro bedroeg in 2022, gevolgd door de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; 6,3 miljard euro) en de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 6,1 miljard euro). De zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51) registreerden overigens de sterkste toename in waarde van hun omzet in 2022 (+1,35 miljard euro ten opzichte van 2021). Deze bedrijfstak wordt gevolgd door de vervaardiging van veevoeders (C10.91; +1,3 miljard euro), de vervaardiging van andere voedingsmiddelen niet elders genoemd (C10.89; +1,2 miljard euro) en de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; +1,15 miljard euro). Met uitzondering van de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86), die een omzetsdaling van 8,4 miljoen euro noteerde in 2022, waarmee deze terugviel op het niveau van 2020, vertoonden alle andere bedrijfstakken van de voedingsindustrie een stijging van hun omzet in 2022.

De **investeringen** van de voedingsindustrie bedroegen ongeveer 1,7 miljard euro in 2022, dat is 13,6 % meer dan in 2021, waarmee ze een nieuwe piek haalden voor de waarnemingsperiode. De investeringen werden vooral gerealiseerd in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 258,2 miljoen euro) en in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; 243,6 miljoen euro). In 2022 waren er eveneens aanzienlijke investeringen in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 208,5 miljoen euro), goed voor een toename van de investeringen met 81,8 miljoen euro ten opzichte van het jaar ervoor. Hoewel de investeringen van de voedingsindustrie een stijging vertoonden, kenden sommige bedrijfstakken niettemin een afname van hun investeringen in 2022. Het gaat daarbij met name om de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; -65,3 miljoen euro), de vervaardiging van vleesproducten of van vlees van gevogelte (C10.13; -14,4 miljoen euro) of ook nog de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92; -3,3 miljoen euro).

De **productie** in de voedingsindustrie nam licht toe in 2022 (+0,2 % ten opzichte van 2021). De sector noteerde wel zijn beste cijfer voor de periode onder analyse. Op een meer gedetailleerd niveau wordt een opvallende stijging van de productie vastgesteld in onder meer de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32; +93,5 %), de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; +35,6 %) en de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92; +10,8 %). De productie nam daarentegen af in de vervaardiging van veevoeders (C10.91; -7,1 %). Andere bedrijfstakken van de voedingsindustrie kenden eveneens vrij forse productiedalingen in 2022. Het gaat daarbij onder meer om de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; -16,1 %), de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2; -14,5 %), de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41; -12,9 %) en de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; -12 %).

De **productieprijzen** van de voedingsindustrie gingen fors in stijgende lijn in 2022 (+22,2 % ten opzichte van 2021) en haalden hun hoogste peil van de waarnemingsperiode. De productieprijzen stegen sterk in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4; +38,3 %) en ze kenden overigens meer dan een verdubbeling in deze bedrijfstak ten opzichte van 2015 (basisjaar). De situatie in Oekraïne veroorzaakte tekorten aan zonnebloemolie, hetgeen de spanning op de markt van de spijsoliën (palmolie, koolzaadolie, sojaolie, ...) nog vergrootte. Dat leidde tot forse prijsstijgingen tot midden 2022 voor met name zonnebloemolie, maar ook voor koolzaadolie, die als alternatief gebruikt werd. Deze schaarste voegde zich bij een combinatie van bestaande factoren, zoals ongunstige weersomstandigheden en buitengewoon hoge energieprijzen, welke wogen op de prijzen van deze grondstoffen. De productieprijzen stegen ook sterk in de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; +38,2 %), de verwerking en conservering van vlees van gevogelte (C10.12; +37,1 %) en de vervaardiging van veevoeders (C10.91; +31,2 %). In 2022 noteerden alle bedrijfstakken van de voedingsindustrie een stijging van hun productieprijzen. De meest beperkte stijgingen van de productieprijzen ziet men voor de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52), met een groei van 6,2 % ten opzichte van 2021.

De **tewerkstelling** steeg in de eerste negen maanden van 2022 in de voedingsindustrie (+2,7 % ten opzichte van dezelfde periode van 2021, goed voor 2.368 arbeidsplaatsen extra), met het beste resultaat voor de periode onder analyse. De voedingsindustrie telde 89.552 arbeidsplaatsen, tegenover 87.185 een jaar eerder. De vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) neemt een overheersende plaats in wat betreft tewerkstelling, met 20.999 arbeidsplaatsen, of 23,4 % van de tewerkstelling van de voedingsindustrie. Het is trouwens in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) dat de tewerkstelling het sterkst toenam in de eerste negen maanden van 2022, met 624 extra arbeidsplaatsen. De vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82), de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72) en de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31) tellen eveneens een groot aantal extra banen in de eerste negen maanden van 2022, met respectievelijk 436, 312 en 291 extra arbeidsplaatsen. Omgekeerd daalde de tewerkstelling in de vervaardiging van maalderijproducten (C10.61; -110 arbeidsplaatsen), de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86; -27 arbeidsplaatsen), de vervaardiging van veevoeders (C10.91; -21 arbeidsplaatsen), de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42; -11 arbeidsplaatsen) en de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52; -7 arbeidsplaatsen).

Ook de **loonmassa** vertoonde een stijging voor de eerste negen maanden van 2022 in de voedingsindustrie (+7,1 % ten opzichte van dezelfde periode van 2021). Deze bedraagt dan ongeveer 2,2 miljard euro tegenover iets meer dan 2 miljard euro een jaar eerder. Net als bij de tewerkstelling is het de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) die het grootste aandeel heeft in de loonmassa van de voedingsindustrie, met 348 miljoen euro in de eerste negen maanden van 2022. Het is ook in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71) dat de loonmassa het meest toegenomen is (+25,3 miljoen euro), gevolgd door de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; +20,2 miljoen euro), de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; +15,3 miljoen euro) en de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41; +15,1 miljoen euro). In de eerste negen maanden van 2022 nam de loonmassa in geen enkele van de bedrijfstakken van de voedingsindustrie af.

De voedingsindustrie telde 4.854 **werkgevers** voor de eerste negen maanden van 2022, dat zijn 875 werkgevers meer dan in dezelfde periode van 2021. Dat is een forse toename na de dalingen van de jaren voordien, en het beste resultaat van de beschouwde periode. Het grootste deel van de werkgevers zijn actief in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71), waar er 2.929 werkgevers actief zijn in de eerste negen maanden van 2022. Dat aantal groeide met 515 werkgevers ten opzichte van het jaar ervoor, de grootste stijging van het aantal werkgevers in de loop van de eerste negen maanden van 2022. Het aantal werkgevers nam eveneens fors toe in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; +74 werkgevers) en in de verwerking en conservering van vlees, exclusief van vlees van gevogelte (C10.11; +39 werkgevers). Voor de eerste negen maanden van 2022 kenden alle bedrijfstakken van de voedingsindustrie een toename van hun aantal werkgevers, hetgeen gunstig is voor de sector.

De voedingsindustrie kende 102 **faillissementen** in 2022, een stijging ten opzichte van 2021, toen 68 faillissementen werden geteld. Hoewel dat aantal hoger ligt dan de twee jaar ervoor, blijft het aantal faillissementen onder het cijfer van voor de coronacrisis. Overigens voerde de regering in de loop van 2022 twee moratoria op faillissementen in om te vermijden dat er te veel ondernemingen failliet zouden gaan als gevolg van de uitzonderlijke situatie. De faillissementen die geregistreerd werden in 2022 zijn voornamelijk te situeren in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 68 faillissementen) en, in mindere mate, in de verwerking en conservering van vlees, exclusief van vlees van gevogelte (C10.11; 13 faillissementen). Op zich hoeft het niet te verbazen dat men een groter aantal faillissementen vaststelt in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk, vooral omdat deze sector een groot aandeel heeft in de ondernemingen van de voedingsindustrie, maar de forse stijging van de energieprijzen, met name voor elektriciteit, stelde deze sector zwaar op de proef. Vele handelaars gaven aan dat zij problemen hadden om de maandelijkse bedragen te betalen die door hun energieleveranciers gevraagd werden. Deze bedrijfstak is meer bepaald een grote stroomverbruiker, die heel wat apparatuur gebruikt zoals koelkasten, koelkamers en ovens om hun producten te bereiden en te bewaren. Het aantal faillissementen nam anderzijds af in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52; een faillissement minder), in de vervaardiging van deegwaren (C10.73; een faillissement minder), in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; twee faillissementen minder) en in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.89; een faillissement minder).

Ten gevolge van deze faillissementen gingen er 405 **banen verloren** in de voedingsindustrie in 2022, dat zijn 223 verloren banen extra ten opzichte van 2021. In 2022 situeert de helft van de verloren jobs ten gevolge van faillissementen zich in de vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk (C10.71; 203 verloren jobs). De verwerking en conservering van vlees, exclusief van vlees van gevogelte (C10.11; 64 verloren banen) en de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51; 43 verloren banen) tellen eveneens veel verloren banen ten gevolge van faillissementen in 2022. Het aantal verloren banen nam echter met tien af in de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82).

De **uitvoer** van de voedingsindustrie bedroeg 31,9 miljard euro in 2022 en was hoofdzakelijk bestemd voor de Europese binnenmarkt (23,8 miljard euro). Het is het beste resultaat van de waarnemingsperiode na een toename van de uitvoer met 20,9 % ten opzichte van 2021, dat is 5,5 miljard euro meer. De uitvoer van de voedingsindustrie omvat hoofdzakelijk zuivelproducten en kaas (C10.51), die goed zijn voor 13,7 % van de uitvoer van de voedingsindustrie, zijnde ongeveer 4,4 miljard euro. Met 3,4 miljard euro vertegenwoordigt de uitvoer van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82) een groot deel van de uitvoer van de voedingsindustrie in 2022 (10,7 %). Deze wordt gevolgd door de uitvoer van aardappelen (C10.31) en van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11), goed voor respectievelijk 9,6 % en 8,2 % van de totale uitvoer van de voedingsindustrie in 2022. De sterkste stijging van de uitvoer in waarde stelt men vast voor zuivelproducten en kaas (C10.51; +1 miljard euro), gevolgd door aardappelen (C10.31; +1 miljard euro), oliën en vetten (C10.41; +413,1 miljoen euro) en vlees (C10.11; +349 miljoen euro). Daarnaast noteerden alle bedrijfstakken van de voedingsindustrie een toename van hun uitvoer in 2022, met uitzondering van de uitvoer van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86), de enige productgroep die een daling van de uitvoer kent met 1,6 miljoen euro ten opzichte van 2021. In 2022 waren de **voornaamste handelspartners** voor de uitvoer van de voedingsindustrie Frankrijk (6,6 miljard euro), Nederland (6,4 miljard euro), Duitsland (4,1 miljard euro) en het Verenigd Koninkrijk met Noord-Ierland (2,55 miljard euro). We vermelden nog dat de uitvoer naar de tien voornaamste afzetmarkten toenam in 2022, met de grootste toename voor Italië (+25,4 %).

Net als de uitvoer groeide ook de **invoer** van de voedingsindustrie in 2022 (+18,5 % ten opzichte van 2021). Deze bedroeg ongeveer 23,3 miljard euro, het hoogste cijfer van de waarnemingsperiode. De invoer van de voedingsindustrie is voornamelijk afkomstig van de Europese binnenmarkt (20,7 miljard euro). België voert hoofdzakelijk zuivelproducten en kaas (C10.51) in, goed voor 4,3 miljard euro of 18,3 % van de Belgische invoer van de voedingsindustrie in 2022. België importeert ook veel oliën en vetten (C10.41; 15,1 %), cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 8,4 %) en overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39; 7,4 %). In 2022 kenden alle bedrijfstakken van de voedingsindustrie een stijging van hun invoer ten opzichte van 2021. De invoer van zuivelproducten en kaas (C10.51) nam het meest toe in waarde in 2022 (+893,2 miljoen euro), gevolgd door de invoer van oliën en vetten (C10.41; +792,1 miljoen euro) en vlees exclusief vlees van gevogelte (C10.11; +256,7 miljoen euro). In 2022 waren de **voornaamste handelspartners** voor de invoer eens te meer de buurlanden van België, namelijk Nederland (9 miljard euro), Frankrijk (4,7 miljard euro) en Duitsland (3 miljard euro). De Belgische invoer vanuit alle voornaamste invoerpartners vertoonde een toename ten opzichte van 2021, vooral die vanuit Ierland (+42,4 %) en vanuit Polen (+41,7 %).

Tot slot vertoonde de **handelsbalans** van de voedingsindustrie in 2022 een overschot, met een bedrag van 8,7 miljard euro, dat is 1,9 miljard euro meer dan in 2021. Het saldo van de handelsbalans is overigens al jarenlang positief. De meeste sectoren van de voedingsindustrie hebben een positieve handelsbalans. De grootste overschotten vindt men in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31; 2,85 miljard euro), de cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82; 1,5 miljard euro) en de verwerking en conservering van vlees exclusief van vlees van gevogelte (C10.11; 1,2 miljard euro). Omgekeerd stelt men een groot tekort vast voor de oliën en vetten (C10.41; -1,6 miljard euro) en de verwerking en conservering van vis en schaal- en weekdieren (C10.2; -770 miljoen euro).

Tot **besluit** kunnen we stellen dat de voedingsindustrie een bijzonder gunstig jaar kende in 2022. Met uitzondering van een stijging van het aantal faillissementen en van het aantal verloren jobs ten gevolge daarvan evolueerden alle andere indicatoren positief in 2022. Zo vertoonden de omzet en de investeringen een bijzonder grote dynamiek tijdens de waarnemingsperiode. De productie kende een lichte stijging, terwijl de productieprijzen hun stijgende beweging voortzetten. Alle

indicatoren haalden zelfs hun beste resultaat van de waarnemingsperiode in 2022. Voor de eerste negen maanden van 2022 vertoonden de werkgelegenheidsindicatoren, met name het aantal arbeidsplaatsen, de loonmassa en het aantal werkgevers, een gunstig verloop en bereikten deze zelfs een piek voor de beschouwde periode. Het aantal werkgevers nam overigens bijzonder sterk toe in 2022. De buitenlandse handel vervolgde zijn dynamiek van herstel in 2022, met een opvallende stijging van de uitvoer en van de invoer. Meer nog, het overschot van de handelsbalans verbeterde opnieuw en haalde het beste resultaat van de waarnemingsperiode. Tot slot was de ondernemingsdynamiek nog positief in 2021 (laatste gegevens), met een toename van het aantal opgerichte ondernemingen, dat hoger ligt dan het aantal geschrapte ondernemingen. Daarnaast vertoonde ook het aantal btw-plichtige ondernemingen een toename in 2021 en haalde dat het beste resultaat sinds jaren.

3.3.2. De drankenindustrie in 2022 (C11)

In 2022 steeg de **omzet** van de drankenindustrie met 8,8 % ten opzichte van 2021 en haalde deze meer dan 7 miljard euro, het beste cijfer van de waarnemingsperiode 2018-2022. De omzet komt hier hoofdzakelijk uit de productie van bier (C11.05) en uit de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07), respectievelijk voor 3,9 miljard euro en 2,8 miljard euro. Deze twee sectoren kenden daarnaast een toename van hun omzet in 2022 met respectievelijk 7,2 % en 11,6 %.

In tegenstelling tot de omzet deden de **investeringen** het minder goed in 2022 en zakten ze met 5,5 % ten opzichte van 2021 naar 336,7 miljoen euro tegenover 388,1 miljoen euro een jaar eerder. Deze investeringen situeren zich voor het grootste deel in de productie van bier (C11.05), goed voor ongeveer 72,8 % van de totale investeringen van de drankenproductie, met een bedrag van 266,9 miljoen euro. Ze vertonen evenwel een daling ten opzichte van 2021 (-14,1 %). De investeringen zijn eveneens aanzienlijk in de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07), waar ze een bedrag halen van 62,9 miljoen euro, een stijging met 21,8 % ten opzichte van 2021. We vermelden nog dat de investeringen die gerealiseerd werden in de drankenindustrie nog steeds niet terug op het peil van voor de coronacrisis geraakt zijn.

Na een inhaalbeweging begonnen te zijn in 2021 (+8,3 %), zette de **productie** in de drankenindustrie haar stijging voort in 2022 (+10,4 %) en overschreed ze zelfs het peil van voor de COVID-19-crisis. De productie van gedistilleerde dranken (C11.01) daalde echter met 6,5 %, waarbij deze daling wel volgt op sterke stijgingen in de jaren ervoor (+66,3 % tussen 2018 en 2021). De productie nam toe in 2022 met 12,2 % voor de productie van bier (C11.05), met 7 % voor de vervaardiging van malt (C11.06) en met 7,8 % voor de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07).

De **productieprijs** stegen opnieuw in 2022 in de drankenindustrie (+5,6 % ten opzichte van 2021). Dat is eveneens het geval voor alle bedrijfstakken van de drankenindustrie waarvoor de gegevens niet vertrouwelijk zijn. De productieprijs stegen met 3,4 % in de productie van gedistilleerde dranken (C11.01), met 3,5 % in de productie van bier (C11.05) en met 4,4 % in de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07).

De drankenindustrie telt 11.220 **arbeidsplaatsen** in de eerste negen maanden van 2022, dat zijn er 2,4 % meer dan in dezelfde periode van 2021 (261 arbeidsplaatsen meer). Deze jobs situeren zich hoofdzakelijk in de productie van bier (C11.05) en in de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07), die respectievelijk 6.878 en 3.513 arbeidsplaatsen tellen. De tewerkstelling in deze twee subsectoren kent een stijging ten opzichte van dezelfde periode van 2021, met respectievelijk 174 arbeidsplaatsen meer voor de eerste en 4 meer voor de tweede. Enkel de vervaardiging van cider en andere vruchtenwijnen (C11.03) kende een afname van het aantal jobs tijdens de eerste negen maanden van 2022, goed voor 12 arbeidsplaatsen tegenover 14 arbeidsplaatsen een jaar eerder.

De **loonmassa** nam fors toe in de eerste negen maanden van 2022 in de drankenindustrie (+10,4 %) en bedroeg 377,3 miljoen euro. Deze is bijna volledig (94,1 %) toe te schrijven aan de productie van bier (C11.05) en de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07), respectievelijk goed voor 236,1 miljoen euro en 118,9 miljoen euro.

Het **aantal werkgevers** in de drankenindustrie bedraagt 299 in de loop van de eerste negen maanden van 2022, dat zijn 68 werkgevers meer ten opzichte van dezelfde periode van 2021 (+29,3 %). De werkgevers situeren zich voornamelijk in de productie van bier (C11.05; 195

werkgevers) en, in mindere mate, in de productie van gedistilleerde dranken (C11.01; 39 werkgevers), in de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07; 27 werkgevers) en in de productie van wijn (van druiven) (C11.02; 25 werkgevers).

In 2022 telde de drankenindustrie 3 **faillissementen** van ondernemingen tegenover 2 faillissementen een jaar eerder. Twee faillissementen deden zich voor in de productie van bier (C11.05) en een in de productie van gebotteld water en frisdranken (C11.07). Hierbij dient wel vermeld te worden dat deze sector slechts maximum 4 faillissementen telde sinds 2017.

De **uitvoer** van dranken genereerde meer dan 3,7 miljard euro in 2022 en is voornamelijk bestemd voor de Europese binnenmarkt (2,5 miljard euro). Dat is een toename ten opzichte van het jaar ervoor (3,5 miljard euro). De uitvoer van dranken volgt globaal een stijgende trend en haalde een piek in 2022. Met uitzondering van een lichte daling van de uitvoer van bier (C11.05; -77,9 miljoen euro), kende de uitvoer van andere dranken een stijging in 2022. De stijging van de uitvoer van mout (C11.06; +145,9 miljoen euro), van gebotteld water en frisdranken (C11.07; +106,9 miljoen euro) en van gedistilleerde dranken (C11.01; +43,1 miljoen euro) en ligt voornamelijk aan de oorsprong van de waargenomen beweging voor de uitvoer van dranken als geheel. Met ongeveer 1,7 miljard euro vertegenwoordigt de uitvoer van bier (C11.05) iets minder dan de helft (44,5 %) van de uitvoer van dranken in 2022. Hoewel de uitvoer van bier belangrijk blijft, is de waarde ervan gedaald sinds de piek van 2019 (-8,4 %), waardoor hun gewicht in de totale uitvoer van de drankensector verminderde, terwijl deze nog goed was voor 56,5 % van het totaal in 2018. In 2022 waren de **voornaamste handelspartners voor de uitvoer** van België voor de dranken Nederland (844,7 miljoen euro), Frankrijk (818,1 miljoen euro) en het Verenigd Koninkrijk met Noord-Ierland (376,4 miljoen euro). De Belgische uitvoer naar Spanje kende een opvallende stijging in 2022 (+32,5 %; +32,2 miljoen euro), terwijl buiten de EU de uitvoer naar Mexico fors toenam (+65,1 %; +27,7 miljoen euro), waardoor een plaats in de top 10 kon gewonnen worden, in tegenstelling tot de Verenigde Staten, waarnaar onze uitvoer een uitgesproken daling kende (-57,6 %; -86,7 miljoen euro) en waardoor deze op de laatste plaats in de rangschikking kwam. We vermelden tot slot nog dat de uitvoer van dranken eveneens terugliep in 2022 naar het Verenigd Koninkrijk met Noord-Ierland (-2,9 %) en naar China (-8 %).

In 2022 haalde de **invoer** van dranken een bedrag van 2,7 miljard euro, het hoogste bedrag sinds jaren, na een toename met 7,2 % (184 miljoen euro meer) ten opzichte van 2021. Verschillende elementen kunnen een verklaring vormen voor dat resultaat: het herstel van de Belgische en mondiale activiteit, de bredere heropening van feestelijke evenementen en van de horeca en het herstel van het toerisme. Men moet hierbij wel in het achterhoofd houden dat door het prijzenefect een stijging van de invoer in waarde zich niet noodzakelijk vertaalt in een toename van de volumes. België importeerde hoofdzakelijk twee types dranken in 2022, namelijk wijn van druiven (C11.02; 1,03 miljard euro) en gebotteld water en frisdranken (C11.07; 958,2 miljoen euro). Terwijl de invoer van wijn uit druiven (C11.02) een daling kent van 20,5 miljoen euro, kent de invoer van gebotteld water en frisdranken (C11.07; +110,7 miljoen euro), van gedistilleerde dranken (C11.01; +67,9 miljoen euro) en van mout (C11.06; +33,9 miljoen euro) een stijging. De andere sectoren kennen geringe veranderingen van de invoer, namelijk van minder dan 5 miljoen euro. In 2022 waren de **voornaamste handelspartners voor de invoer** van België voor de dranken Frankrijk (1,1 miljard euro), Nederland (556,7 miljoen euro), Duitsland (236,6 miljoen euro) en Italië (222 miljoen euro). Enkel de invoer van dranken vanuit Italië en Portugal kende een lichte daling in 2022 (respectievelijk -1 % en -3,4 % ten opzichte van 2021), terwijl de invoer vanuit de andere landen van de top 10 een stijging vertoonden.

Tot slot vertoonde de **handelsbalans** van de drankenindustrie een overschot in 2022 met net iets meer dan 1 miljard euro, dat is 48,1 miljoen euro meer dan in 2021. Het saldo van de handelsbalans is al jarenlang positief en heeft de neiging zich elk jaar te verstevigen. We merken hier wel op dat er verschillen tussen de sectoren van de drankenindustrie te zien zijn. Zo is het handelssaldo in de vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02) negatief in 2022 (-734,9 miljoen euro). Dat tekort wordt wel ruim gecompenseerd door het handelsoverschot in de productie van bier (C11.05; 1,5 miljard euro).

Tot **besluit** kunnen we stellen dat de drankenindustrie een goed jaar kende in 2022. Het in 2021 ingezette herstel werd voortgezet, om dan het niveau van voor de crisis in te halen of zelfs voorbij te steken voor alle indicatoren, met uitzondering van de investeringen. Het is opvallend dat het positieve handelssaldo van de drankensector meer dan verdubbeld is sinds 2018 en dat het aantal

werkgevers toegenomen is met 29 % in een jaar tijd. Uit deze dynamiek vloeit een stijging van de tewerkstelling en van de loonmassa voort.

3.4. Sectorfiches

Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

Tabel 3-1. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

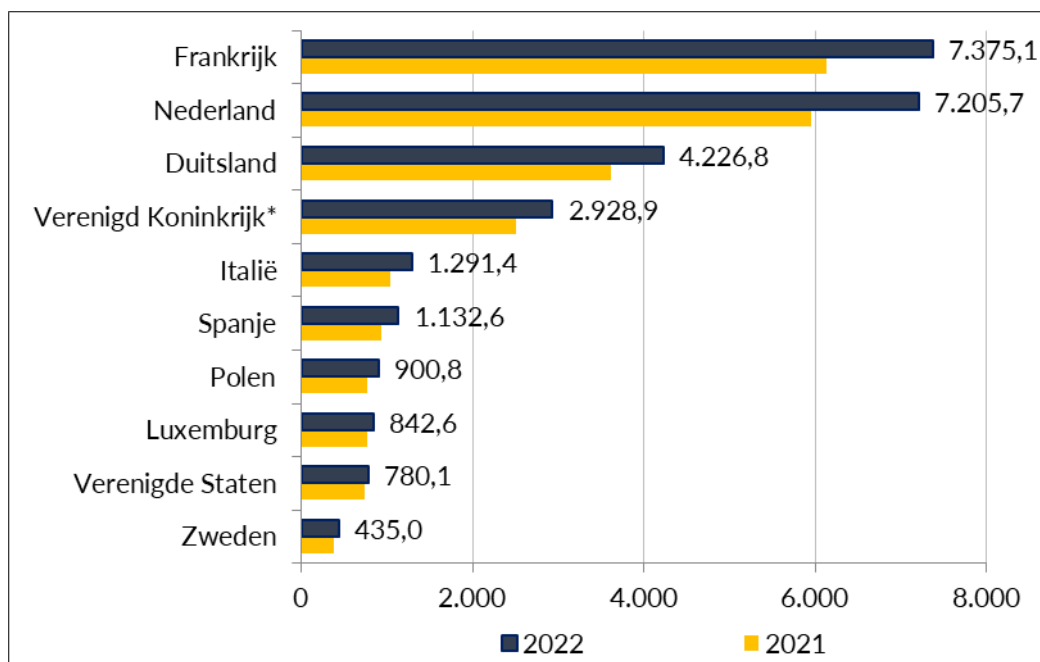
	C10-C11	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	52.223,5	55.278,3	54.267,3	61.303,3	75.600,5
			5,8%	-1,8%	13,0%	23,3%
	Investerings (btw)	1.644,3	1.782,2	1.716,5	1.874,2	2.054,7
			8,4%	-3,7%	9,2%	9,6%
	Productie-index	107,7	109,4	105,3	109,9	112,2
			1,7%	-3,8%	4,4%	2,1%
	Afzetprijsindex	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	93.044	95.022	96.032	98.144	100.772
			2,1%	1,1%	2,2%	2,7%
	Loonmassa	2.202,7	2.292,9	2.275,5	2.369,1	2.547,7
			4,1%	-0,8%	4,1%	7,5%
	Aantal werkgevers	4.280	4.234	4.176	4.210	5.153
			-1,1%	-1,4%	0,8%	22,4%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	737	781	832	1.155	n.a.
			6,0%	6,5%	38,8%	
	Schrappingen	488	616	524	608	n.a.
			26,2%	-14,9%	16,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	9.010	9.168	9.467	10.048	n.a.
			1,8%	3,3%	6,1%	
	Faillissementen	109	130	62	70	105
			19,3%	-52,3%	12,9%	50,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	405	958	201	184	408
			136,5%	-79,0%	-8,5%	121,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	26.647,3	27.516,1	26.966,2	29.918,9	35.663,8
			3,3%	-2,0%	10,9%	19,2%
	Uitvoer intra-EU27	19.898,5	20.358,9	19.977,0	21.971,7	26.282,3
			2,3%	-1,9%	10,0%	19,6%
	Uitvoer extra-EU27	6.748,8	7.157,2	6.989,3	7.947,2	9.381,5
			6,1%	-2,3%	13,7%	18,0%
	Totaal invoer	20.143,3	19.948,8	20.297,6	22.165,5	25.984,3
			-1,0%	1,7%	9,2%	17,2%
	Invoer intra-EU27	17.542,7	17.516,9	18.135,8	19.999,6	23.276,8
			-0,1%	3,5%	10,3%	16,4%
	Invoer extra-EU27	2.600,6	2.432,0	2.161,8	2.165,9	2.707,5
			-6,5%	-11,1%	0,2%	25,0%
	Handelsbalans	6.504,0	7.567,2	6.668,6	7.753,4	9.679,5

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-1. Handelspartners voor de uitvoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

In miljoen euro.

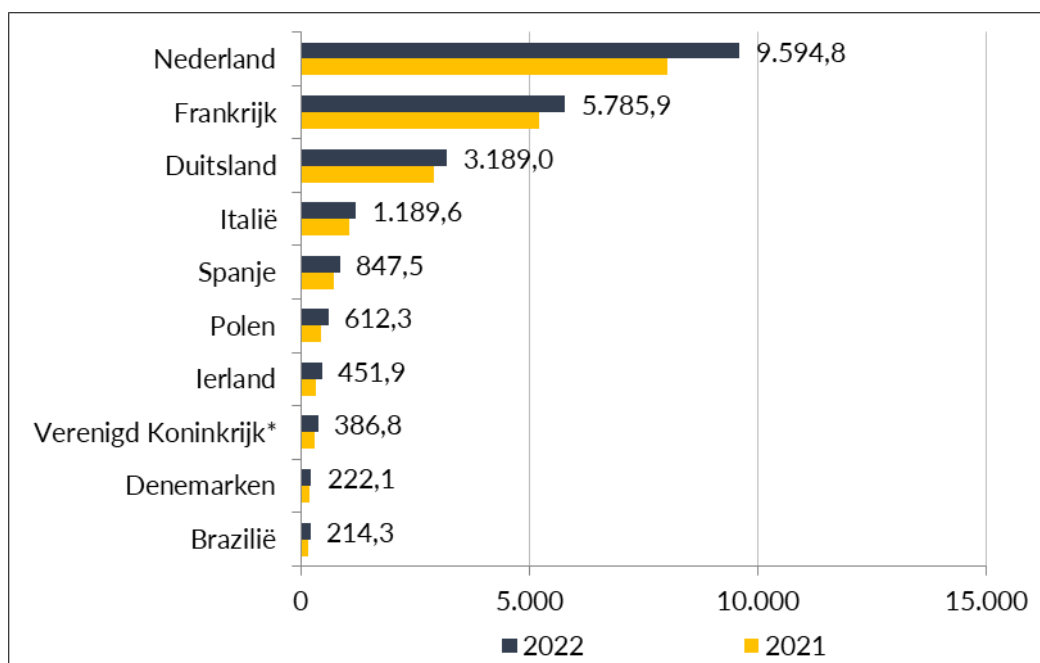

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-2. Handelspartners voor de invoer van voedingsmiddelen en dranken (C10-C11)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van voedingsmiddelen" (C10) de verwerking van producten uit de landbouw, bosbouw en visserij tot voedsel voor mens en dier; ze omvat eveneens de productie van diverse intermediaire producten die niet rechtstreeks voor consumptie zijn geschikt. Vaak ontstaan ook bijproducten met een bepaalde waarde, zoals huiden bij de slacht of perskoeken bij de olieproductie. Die sector is ingedeeld naar gelang van de verschillende soorten producten: vlees, vis, fruit en groenten, oliën en vetten, melkproducten, maalderijproducten, diervoeders en overige voedingsmiddelen.

Die sector omvat niet de bereiding van maaltijden voor onmiddellijk verbruik, zoals in restaurants. Het bereiden van levensmiddelen voor onmiddellijk verbruik ter plaatse wordt ingedeeld in de sector I56 (eet- en drinkgelegenheden).

Een aantal activiteiten wordt als industrie beschouwd: bakkerijen, slagerijen met kant-en-klare vleesproducten enz., die hun eigen producten verkopen hoewel de verkoop in eigen winkel eigenlijk onder detailhandel valt. Wanneer de bewerking echter minimaal is en niet tot een echt nieuw product leidt, wordt de desbetreffende eenheid bij groot- en detailhandel en reparatie van auto's en motorfietsen (sectie G) ingedeeld.

Tabel 3-2. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

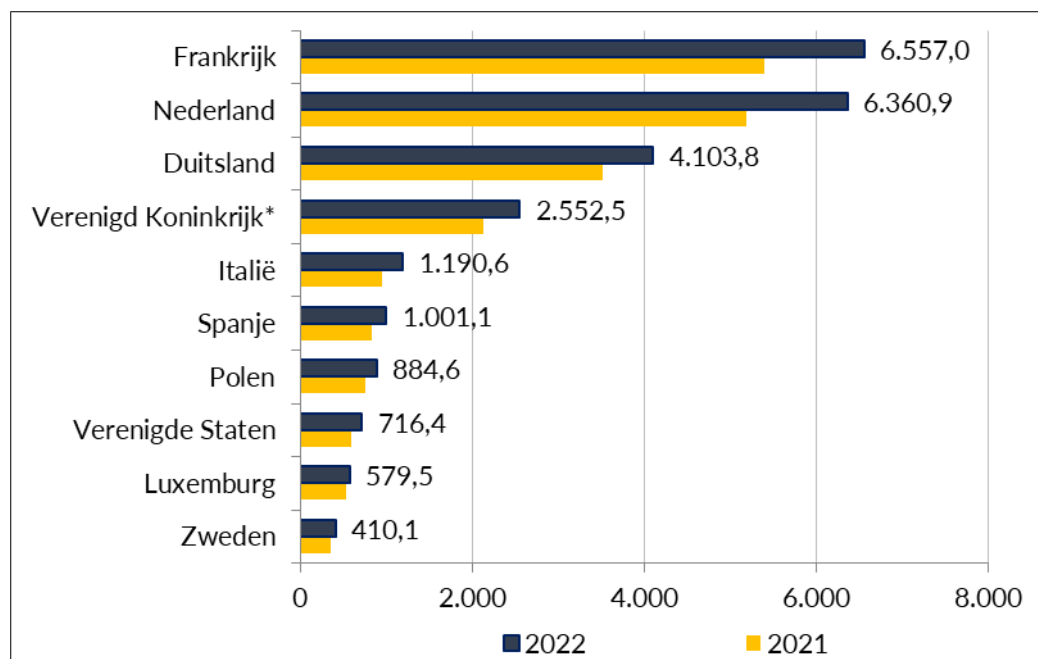
	C10	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	46.001,4	48.894,4	48.174,9	54.863,3	68.595,2
			6,3%	-1,5%	13,9%	25,0%
	Investerings (btw)	1.287,2	1.371,0	1.377,6	1.486,2	1.688,0
			6,5%	0,5%	7,9%	13,6%
Productie-index		105,2	107,4	106,1	109,9	110,0
			2,1%	-1,2%	3,5%	0,2%
Afzetprijsindex		115,7	118,9	120,7	128,4	156,9
			2,7%	1,5%	6,4%	22,2%
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	82.506	84.132	84.931	87.185	89.552
			2,0%	0,9%	2,7%	2,7%
	Loonmassa	1.871,7	1.943,0	1.939,1	2.026,4	2.170,4
			3,8%	-0,2%	4,5%	7,1%
Aantal werkgevers		4.089	4.035	3.967	3.979	4.854
			-1,3%	-1,7%	0,3%	22,0%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	611	658	704	975	n.a.
			7,7%	7,0%	38,5%	
	Schrappingen	459	566	490	565	n.a.
			23,3%	-13,4%	15,3%	
	Btw-plichtige ondernemingen	8.180	8.259	8.463	8.892	n.a.
			1,0%	2,5%	5,1%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Faillissementen	107	126	58	68	102
			17,8%	-54,0%	17,2%	50,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	403	950	176	182	405
			135,7%	-81,5%	3,4%	122,5%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	23.715,9	24.304,5	23.845,1	26.419,7	31.932,7
			2,5%	-1,9%	10,8%	20,9%
	Uitvoer intra-EU27	18.017,3	18.291,2	17.884,6	19.745,0	23.826,9
			1,5%	-2,2%	10,4%	20,7%
	Uitvoer extra-EU27	5.698,6	6.013,3	5.960,5	6.674,6	8.105,8
			5,5%	-0,9%	12,0%	21,4%
	Totaal invoer	17.669,1	17.497,2	17.925,8	19.620,8	23.255,9
			-1,0%	2,4%	9,5%	18,5%
	Invoer intra-EU27	15.286,8	15.293,0	15.916,9	17.570,4	20.721,2
			0,0%	4,1%	10,4%	17,9%
	Invoer extra-EU27	2.382,2	2.204,2	2.008,8	2.050,5	2.534,7
			-7,5%	-8,9%	2,1%	23,6%
	Handelsbalans	6.046,9	6.807,3	5.919,3	6.798,8	8.676,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-3. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

In miljoen euro.

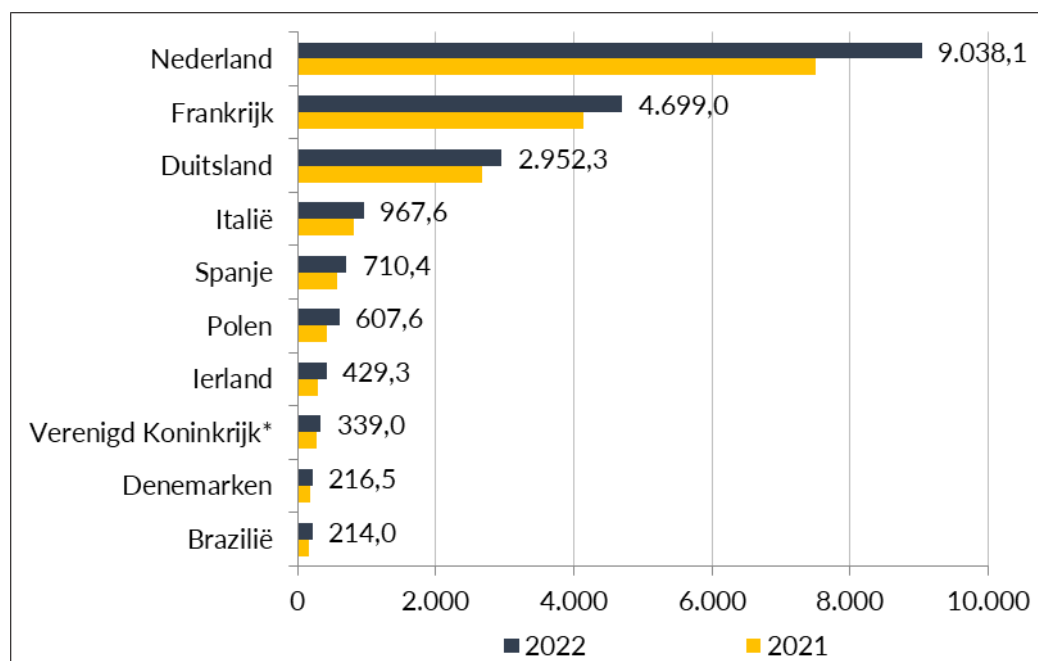

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-4. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten" (C10.1) de verwerking en conservering van vlees, de verwerking en conservering van vlees van gevogelte alsook de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte.

Tabel 3-3. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

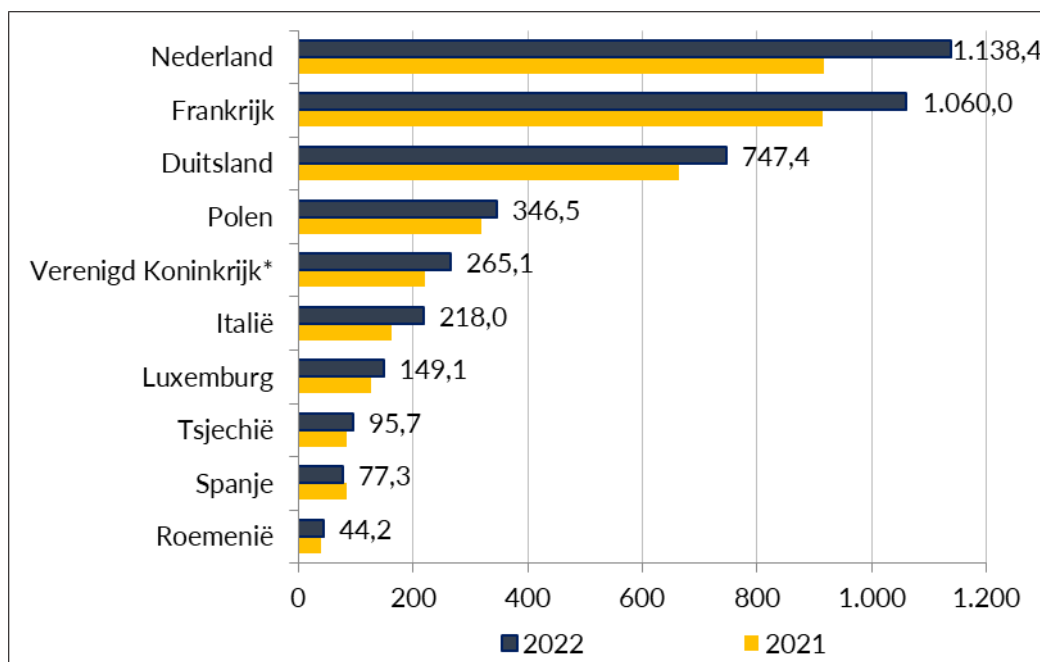
	C10.1	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	6.006,6	7.461,6	7.821,1	7.942,9	9.045,4
			24,2%	4,8%	1,6%	13,9%
	Investerings (btw)	139,3	147,1	153,1	161,0	168,0
			5,6%	4,0%	5,2%	4,3%
	Productie-index	103,7	104,8	106,5	111,4	108,1
Tewerkstelling (*)			1,0%	1,6%	4,6%	-3,0%
	Afzetprijsindex	105,3	108,9	109,6	111,5	129,5
			3,4%	0,7%	1,7%	16,1%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Ondernemerschap	Tewerkstelling	13.231	13.316	13.569	14.130	14.266
			0,6%	1,9%	4,1%	1,0%
	Loonmassa	263,0	266,6	275,6	284,7	298,2
			1,3%	3,4%	3,3%	4,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	403	391	385	387	474
			-3,0%	-1,5%	0,4%	22,6%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	53	68	69	75	n.a.
			28,3%	1,5%	8,7%	
	Schrappingen	50	74	54	62	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			48,0%	-27,0%	14,8%	
	Btw-plichtige ondernemingen	978	964	976	954	n.a.
			-1,4%	1,2%	-2,3%	
	Faillissementen	15	25	5	9	17
			66,7%	-80,0%	80,0%	88,9%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	107	330	8	50	122
Buitenlandse handel (nationaal concept)			208,4%	-97,6%	525,0%	144,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	3.946,1	3.974,2	3.873,1	4.035,1	4.684,3
			0,7%	-2,5%	4,2%	16,1%
	Uitvoer intra-EU27	3.466,6	3.556,0	3.469,2	3.576,4	4.189,5
			2,6%	-2,4%	3,1%	17,1%
	Uitvoer extra-EU27	479,5	418,2	403,9	458,7	494,8
			-12,8%	-3,4%	13,6%	7,9%
	Totaal invoer	2.292,0	2.304,4	2.378,8	2.449,1	2.941,9
			0,5%	3,2%	3,0%	20,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	2.020,9	2.073,5	2.162,9	2.324,9	2.764,7
			2,6%	4,3%	7,5%	18,9%
	Invoer extra-EU27	271,1	230,8	215,9	124,2	177,2
			-14,9%	-6,5%	-42,5%	42,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	1.654,1	1.669,8	1.494,3	1.586,0	1.742,4

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-5. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

In miljoen euro.

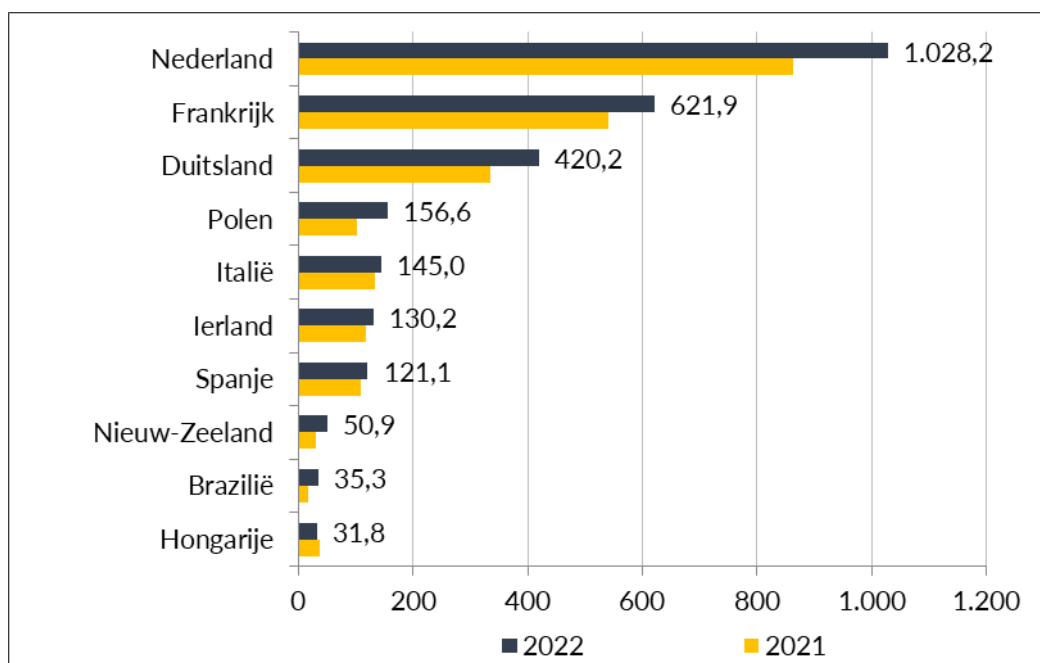

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-6. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vlees; vervaardiging van vleesproducten (C10.1)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte” (C10.11) de exploitatie van slachthuizen die zich bezighouden met het slachten, bereiden en verpakken van vlees: rundvlees, varkensvlees, lamsvlees, konijnenvlees, schapenvlees, kamelenvlees, enz.; de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees, als hele dieren en de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees, in stukken. Die code omvat eveneens de verwerking van walvissen in visfabrieken aan land of op schepen die zich uitsluitend met de verwerking of de conservering bezighouden; de productie van ruwe ongelooide huiden en vellen afkomstig uit slachthuizen, inclusief het verwijderen van de wol; het smelten en raffineren van reuzel en van andere dierlijke vetten geschikt voor de menselijke consumptie; de verwerking van slachtafval; de productie van vleesmeel en beendermeel; de bewerking van natuurlijke darmen en de productie van ongewassen huidwol, inclusief ruggewassen huidwol.

Tabel 3-4. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

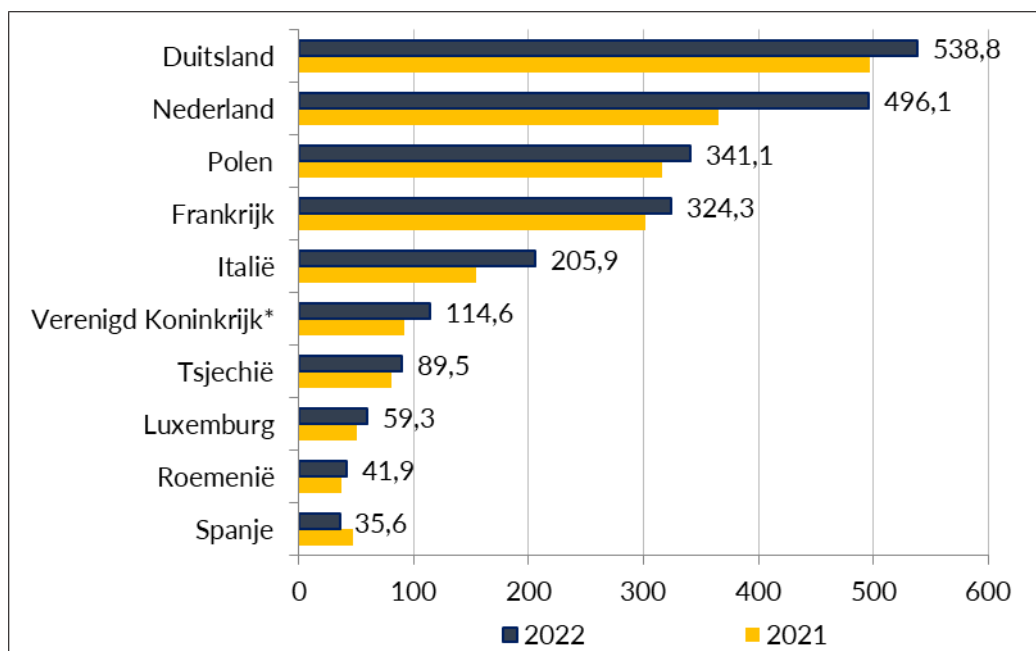
	C10.11	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.255,8	3.339,0	3.808,0	3.847,7	4.298,4
			48,0%	14,0%	1,0%	11,7%
	Investerings (btw)	46,9	53,1	55,1	54,9	59,3
			13,3%	3,9%	-0,5%	8,1%
Productie-index		102,4	100,1	103,4	114,1	108,9
			-2,2%	3,3%	10,3%	-4,5%
	Afzetprijsindex	112,8	115,9	118,0	118,3	133,7
			2,7%	1,8%	0,2%	13,0%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling	5.080	5.106	5.223	5.535	5.566
			0,5%	2,3%	6,0%	0,6%
	Loonmassa	94,4	92,9	96,7	101,9	105,7
			-1,6%	4,1%	5,4%	3,8%
Aantal werkgevers		179	173	175	181	220
			-3,5%	1,2%	3,4%	22,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
Ondernemerschap	Oprichtingen	33	48	52	48	n.a.
			45,5%	8,3%	-7,7%	
	Schrappingen	35	57	41	41	n.a.
			62,9%	-28,1%	0,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	610	601	611	594	n.a.
			-1,5%	1,7%	-2,8%	
Faillissementen		14	19	2	6	13
			35,7%	-89,5%	200,0%	116,7%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	105	147	3	39	64
			40,0%	-98,0%	1200,0%	64,1%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal uitvoer	2.336,5	2.307,2	2.221,9	2.266,4	2.615,4
			-1,3%	-3,7%	2,0%	15,4%
	Uitvoer intra-EU27	2.080,2	2.115,5	2.036,1	2.059,3	2.378,9
			1,7%	-3,8%	1,1%	15,5%
	Uitvoer extra-EU27	256,3	191,6	185,8	207,1	236,5
			-25,2%	-3,0%	11,5%	14,2%
	Totaal invoer	1.042,9	1.059,7	1.084,0	1.115,3	1.372,1
			1,6%	2,3%	2,9%	23,0%
	Invoer intra-EU27	832,0	873,4	903,4	1.021,6	1.250,7
			5,0%	3,4%	13,1%	22,4%
Invoer extra-EU27		210,9	186,2	180,6	93,8	121,4
			-11,7%	-3,0%	-48,1%	29,5%
Handelsbalans		1.293,6	1.247,5	1.137,8	1.151,1	1.243,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-7. Handelspartners voor de uitvoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

In miljoen euro.

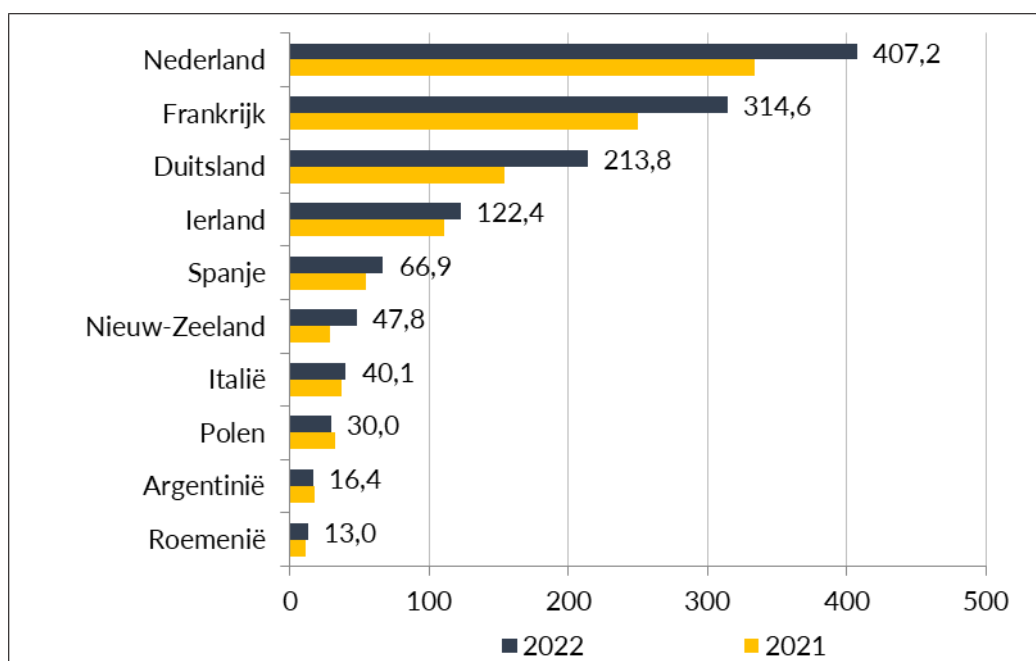

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-8. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte (C10.11)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van gevogelte" (C10.12) de exploitatie van slachthuizen die zich bezighouden met het slachten, bereiden en verpakken van gevogelte; de productie van vers, gekoeld of bevroren vlees van gevogelte in individuele porties; het smelten van vetten van gevogelte geschikt voor de menselijke consumptie; de verwerking van eetbaar slachtafval van gevogelte en de productie van veren en dons.

Tabel 3-5. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

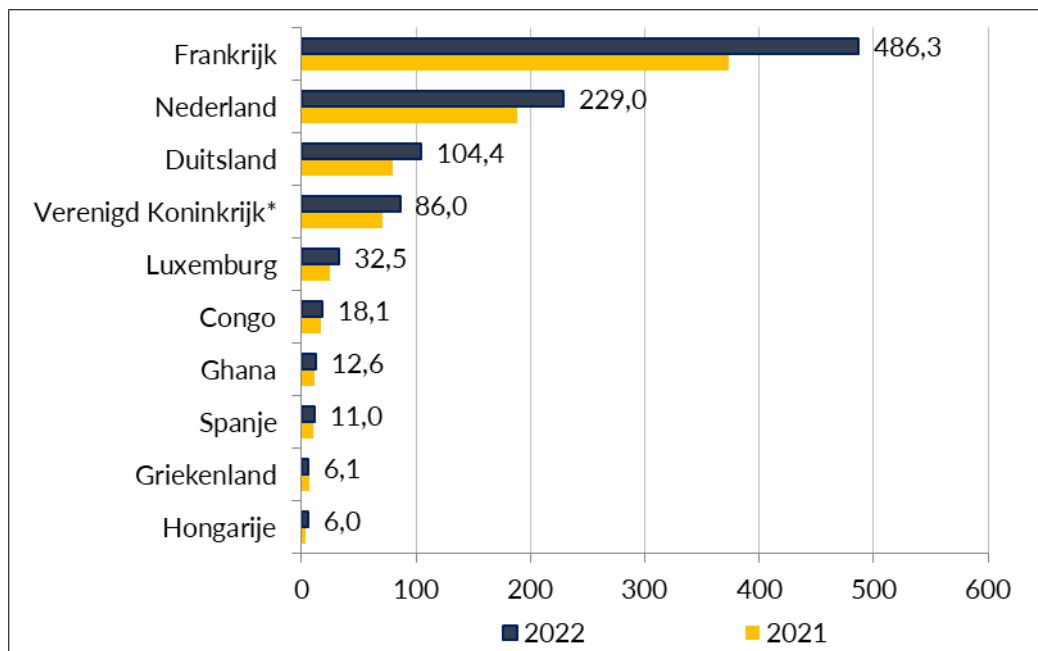
	C10.12	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.643,2	1.588,5	1.300,5	1.392,3	1.693,8
			-3,3%	-18,1%	7,1%	21,7%
	Investerings (btw)	18,1	23,8	20,2	24,2	41,1
			31,1%	-14,8%	19,5%	70,2%
	Productie-index	111,5	114,1	116,3	120,2	111,8
Tewerkstelling (*)			2,3%	1,9%	3,4%	-6,9%
	Afzetprijsindex	94,1	94,0	91,3	97,1	133,1
			-0,2%	-2,8%	6,4%	37,1%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	2.627	2.570	2.600	2.762	2.821
Ondernemerschap			-2,2%	1,2%	6,3%	2,1%
	Loonmassa	52,4	52,4	53,5	56,4	59,4
			0,0%	2,1%	5,3%	5,3%
	Aantal werkgevers	62	62	58	58	69
			0,0%	-7,0%	0,0%	19,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	6	12	5	6	n.a.
			100,0%	-58,3%	20,0%	
	Schrappingen	5	8	6	12	n.a.
			60,0%	-25,0%	100,0%	
Handelsbalans	Btw-plichtige ondernemingen	103	100	99	86	n.a.
			-2,9%	-1,0%	-13,1%	
	Faillissementen	1	3	2	2	2
			200,0%	-33,3%	0,0%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	174	4	10	33
			8600,0%	-97,7%	150,0%	230,0%
Handelsbalans		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	787,7	763,9	720,8	844,9	1.037,9
			-3,0%	-5,6%	17,2%	22,8%
	Uitvoer intra-EU27	653,3	631,7	591,5	698,6	894,8
			-3,3%	-6,4%	18,1%	28,1%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	134,4	132,2	129,3	146,3	143,1
			-1,6%	-2,2%	13,2%	-2,2%
	Totaal invoer	491,3	513,6	493,5	531,9	662,9
			4,5%	-3,9%	7,8%	24,6%
	Invoer intra-EU27	482,2	504,8	486,7	521,2	649,4
			4,7%	-3,6%	7,1%	24,6%
Handelsbalans	Invoer extra-EU27	9,1	8,8	6,8	10,7	13,4
			-3,7%	-21,9%	55,9%	25,8%
	Handelsbalans	296,4	250,3	227,2	313,0	375,0

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-9. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

In miljoen euro.

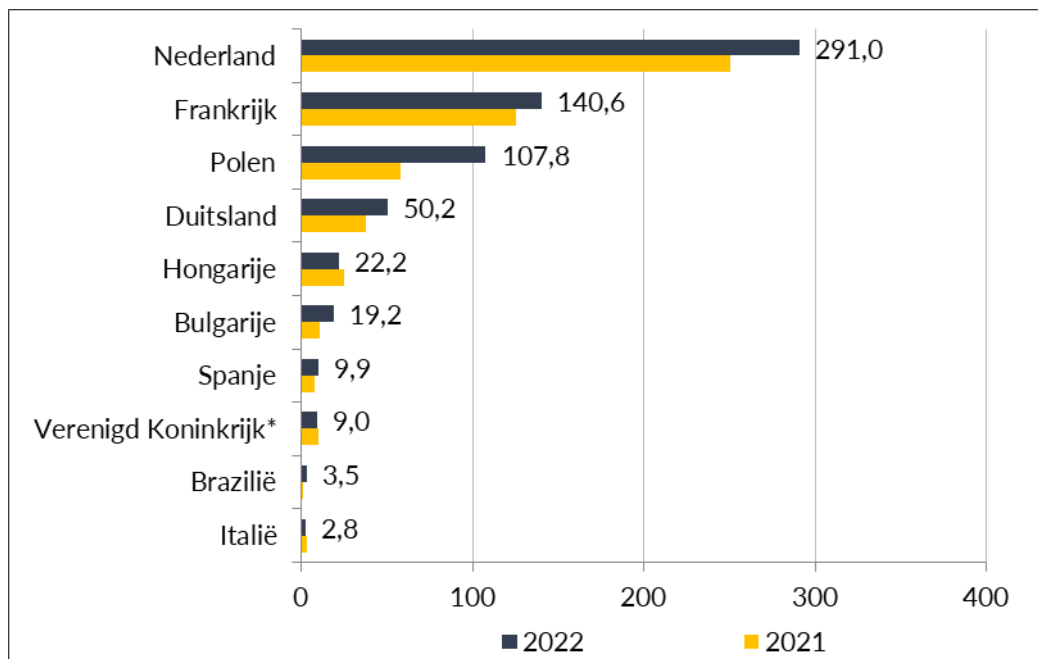

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-10. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van gevogelte (C10.12)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (C10.13)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte" (C10.13) de vervaardiging van gedroogd, gezouten of gerookt vlees; de vervaardiging van diepgevroren vleeswaren en de vervaardiging van producten op basis van vlees (charcuteriewaren: worst, salami, witte pens, bloedworst, andouillettes, cervelaatworst, patés, galantines, rillette, gekookte ham, enz.).

Tabel 3-6. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

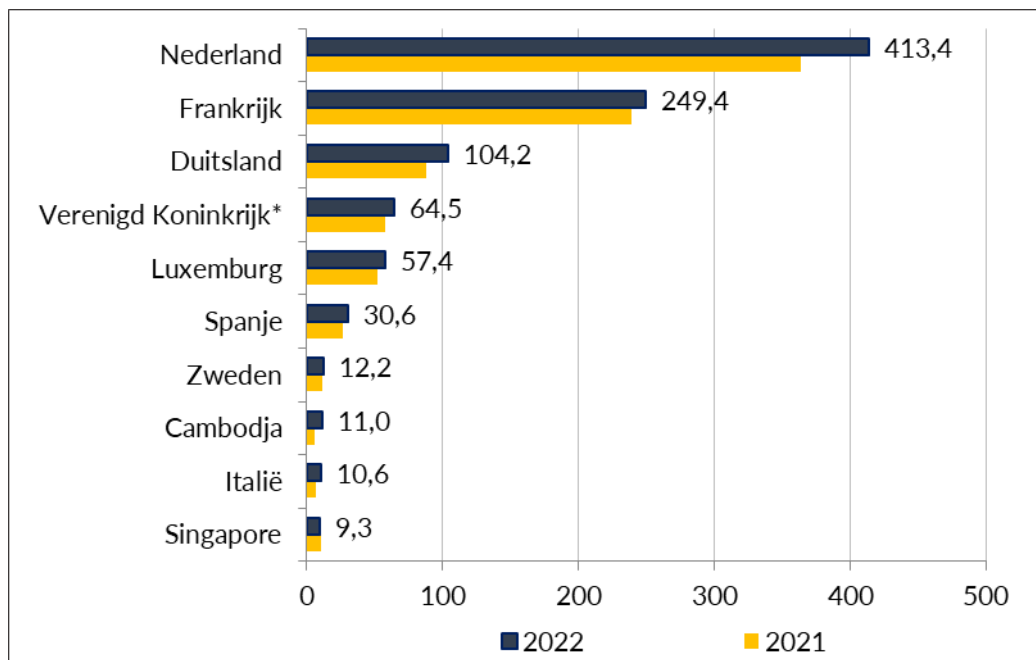
	C10.13	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.107,6	2.534,1	2.712,7	2.702,9	3.053,2
			20,2%	7,0%	-0,4%	13,0%
	Investerings (btw)	74,4	70,3	77,7	81,9	67,5
			-5,5%	10,5%	5,5%	-17,6%
	Productie-index	102,5	106,4	106,3	105,8	105,5
			3,8%	-0,2%	-0,5%	-0,2%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	101,1	105,0	109,1	107,6	118,7
			3,8%	3,9%	-1,4%	10,3%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Ondernemerschap	Tewerkstelling	5.524	5.639	5.746	5.833	5.878
			2,1%	1,9%	1,5%	0,8%
	Loonmassa	116,3	121,3	125,4	126,5	133,2
			4,3%	3,4%	0,9%	5,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	162	156	153	148	185
			-3,5%	-2,1%	-2,8%	24,7%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	14	8	12	21	n.a.
			-42,9%	50,0%	75,0%	
	Schrappingen	10	9	7	9	n.a.
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-10,0%	-22,2%	28,6%	
	Btw-plichtige ondernemingen	265	263	266	274	n.a.
			-0,8%	1,1%	3,0%	
	Faillissementen	0	3	1	1	2
				-66,7%	0,0%	100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	9	1	1	25
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-88,9%	0,0%	2400,0%	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	821,9	903,1	930,5	923,7	1.031,0
			9,9%	3,0%	-0,7%	11,6%
	Uitvoer intra-EU27	733,1	808,7	841,6	818,4	915,7
			10,3%	4,1%	-2,8%	11,9%
	Uitvoer extra-EU27	88,8	94,4	88,8	105,3	115,2
			6,3%	-5,8%	18,5%	9,5%
	Totaal invoer	757,8	731,1	801,2	801,9	906,9
			-3,5%	9,6%	0,1%	13,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	706,7	695,3	772,8	782,1	864,6
			-1,6%	11,2%	1,2%	10,5%
	Invoer extra-EU27	51,1	35,8	28,4	19,8	42,4
			-29,8%	-20,7%	-30,3%	114,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	64,1	172,0	129,2	121,8	124,0

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-11. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

In miljoen euro.

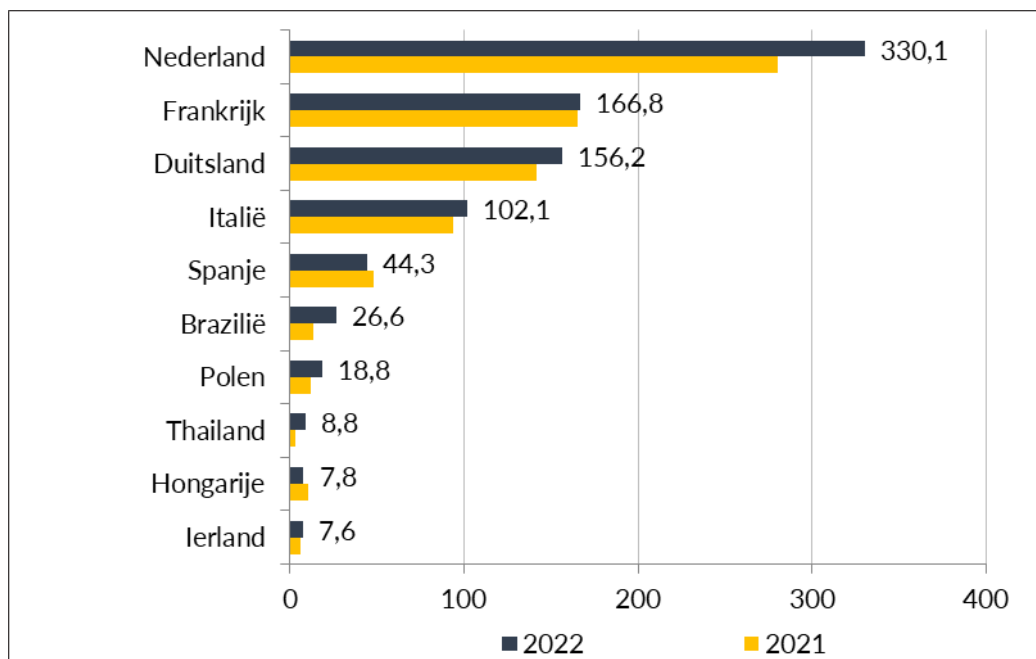

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-12. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte (10.13)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren” (C10.2) de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren: koelen, diepvriezen, drogen, roken, koken, zouten, pekelen, inblikken, enz.; de vervaardiging van producten op basis van vis en van schaal- en weekdieren: visfilets en ander visvlees, vislevers, hom en kuit, kaviaar en kaviaarsurrogaten, enz.; de productie van vismeel voor de menselijke consumptie of voor diervoeder; de productie van meel, poeders, pellets en andere producten van vis, van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren, niet geschikt voor de menselijke consumptie; de activiteiten van schepen waarop alleen vis wordt verwerkt en geconserveerd en de verwerking van zeealgen.

Tabel 3-7. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

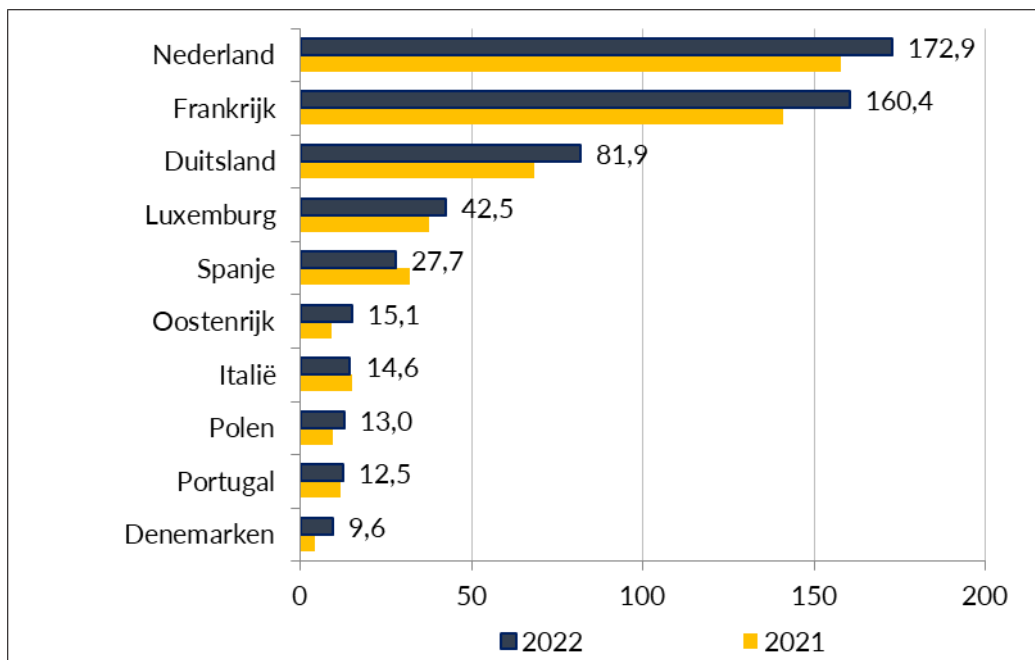
	C10.2	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	7,6	13,8	15,8	21,8	18,8
	Productie-index	98,6	103,6	112,2	113,9	97,4
	Afzetprijsindex	155,7	156,9	150,3	148,3	171,0
			0,8%	-4,2%	-1,4%	15,3%
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.004	1.017	1.032	1.079	1.098
	Loonmassa	22,4	21,5	22,2	22,9	24,7
	Aantal werkgevers	31	31	34	34	41
			2,2%	7,4%	2,0%	19,4%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	2	2	10	10	n.a.
	Schrappingen	9	2	0	8	n.a.
	Btw-plichtige ondernemingen	55	56	67	68	n.a.
	Faillissementen	0	0	0	1	2
						100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	3	3
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	509,1	512,9	477,0	539,0	605,5
	Uitvoer intra-EU27	486,3	491,1	461,5	517,1	584,6
	Uitvoer extra-EU27	22,7	21,8	15,6	21,9	20,9
			-4,0%	-28,7%	40,6%	-4,4%
	Totaal invoer	1.232,2	1.183,2	1.165,2	1.209,5	1.375,6
	Invoer intra-EU27	817,5	789,8	799,1	865,9	913,4
	Invoer extra-EU27	414,7	393,4	366,1	343,7	462,1
			-5,1%	-6,9%	-6,1%	34,5%
	Handelsbalans	-723,1	-670,3	-688,1	-670,6	-770,0

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-13. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

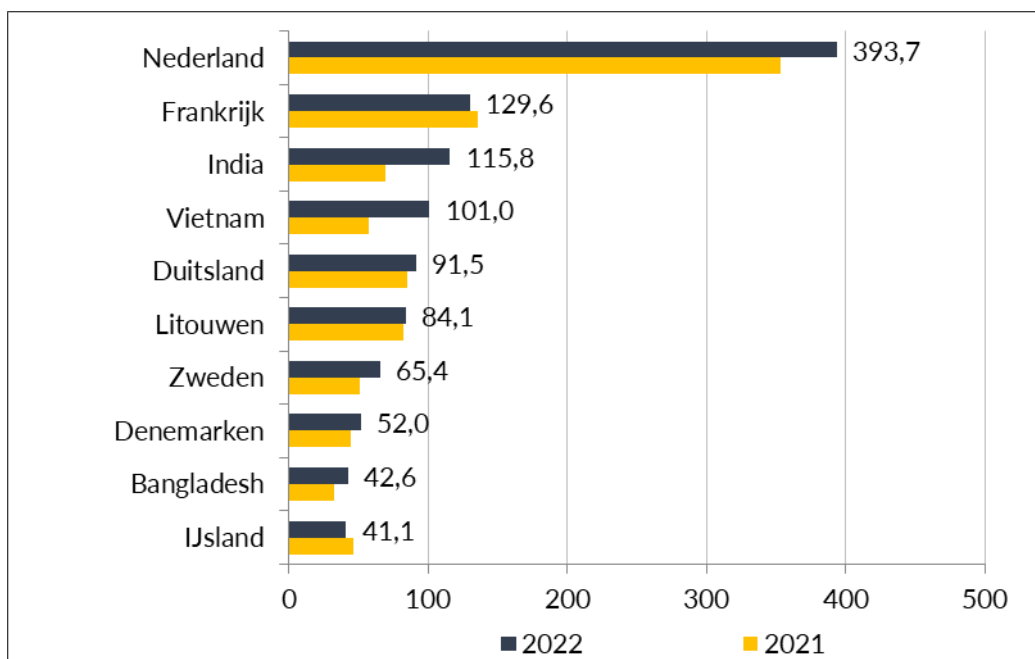
In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-14. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren (C10.2)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van groenten en fruit" (C10.3) de verwerking en conservering van aardappelen, de vervaardiging van groente- en fruitsappen en de overige verwerking en conservering van groenten en fruit.

Tabel 3-8. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

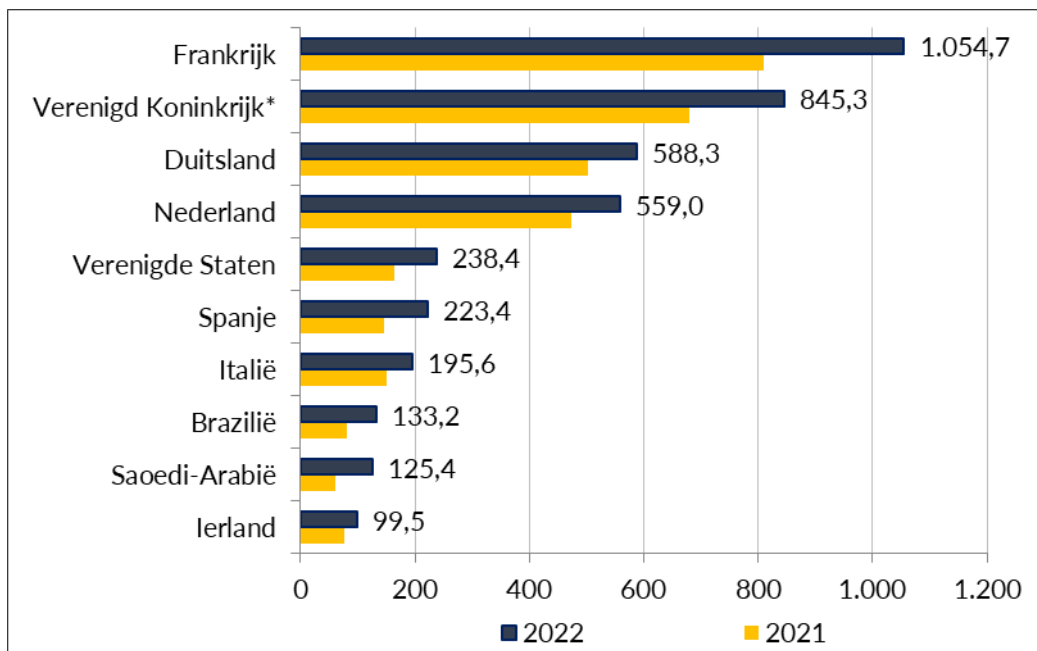
	C10.3	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	5.679,9	6.010,8	5.608,4	5.967,6	7.722,0
			5,8%	-6,7%	6,4%	29,4%
	Investerings (btw)	388,5	349,5	345,0	391,4	335,5
			-10,0%	-1,3%	13,5%	-14,3%
	Productie-index	102,5	104,8	99,4	101,4	126,0
Tewerkstelling (*)			2,3%	-5,2%	2,1%	24,2%
	Afzetprijsindex	114,3	120,0	119,2	121,1	136,6
			5,0%	-0,7%	1,6%	12,8%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	10.748	11.378	11.881	11.948	12.400
Ondernemerschap			5,9%	4,4%	0,6%	3,8%
	Loonmassa	254,8	272,0	282,5	293,1	316,3
			6,8%	3,9%	3,8%	7,9%
	Aantal werkgevers	111	117	121	123	156
			6,0%	2,8%	2,2%	26,2%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	27	33	34	40	n.a.
			22,2%	3,0%	17,6%	
	Schrappingen	18	18	21	15	n.a.
			0,0%	16,7%	-28,6%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	271	282	293	323	n.a.
			4,1%	3,9%	10,2%	
	Faillissementen	2	5	2	0	1
			150,0%	-60,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	4	5	2	0	1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			25,0%	-60,0%	-100,0%	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	4.047,4	4.361,1	4.121,3	4.411,6	5.756,4
			7,8%	-5,5%	7,0%	30,5%
	Uitvoer intra-EU27	2.707,4	2.827,5	2.602,6	2.719,0	3.417,8
Buitenlandse handel (nationaal concept)			4,4%	-8,0%	4,5%	25,7%
	Uitvoer extra-EU27	1.340,0	1.533,7	1.518,7	1.692,5	2.338,5
			14,5%	-1,0%	11,4%	38,2%
	Totaal invoer	1.923,1	2.005,1	2.017,3	2.071,6	2.266,0
			4,3%	0,6%	2,7%	9,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	1.578,9	1.627,2	1.646,2	1.642,7	1.780,4
			3,1%	1,2%	-0,2%	8,4%
	Invoer extra-EU27	344,2	377,8	371,1	428,8	485,7
			9,8%	-1,8%	15,6%	13,3%
	Handelsbalans	2.124,3	2.356,0	2.104,0	2.340,0	3.490,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-15. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

In miljoen euro.

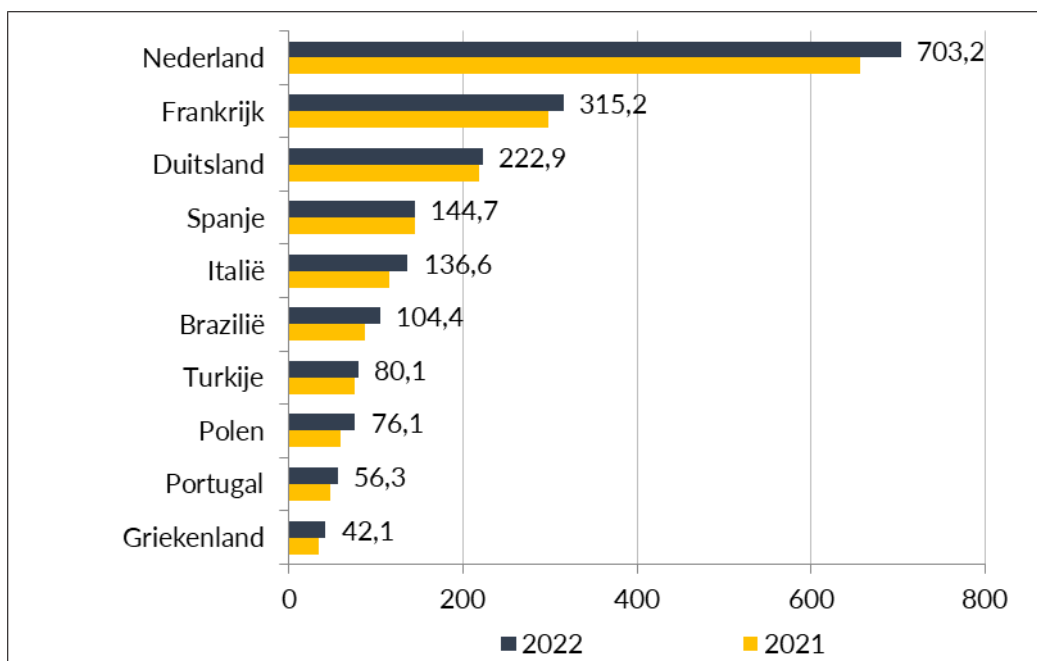

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-16. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.3)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking en conservering van aardappelen" (C10.31) zowel de verwerking en conservering van aardappelen (de verwerking en conservering van aardappelen, met uitzondering van de productie van diepgevroren aardappelbereidingen; de vervaardiging van gedehydrateerde aardappelpuree; de vervaardiging van aardappelsnacks; de productie van chips op basis van aardappelen; en de vervaardiging van meel, gries, vlokken en pellets van aardappelen en eveneens het industrieel schillen van aardappelen) als de productie van diepgevroren aardappelbereidingen (de productie van voorgekookte ingevroren aardappelen en de vervaardiging van diepgevroren aardappelbereid).

Tabel 3-9. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

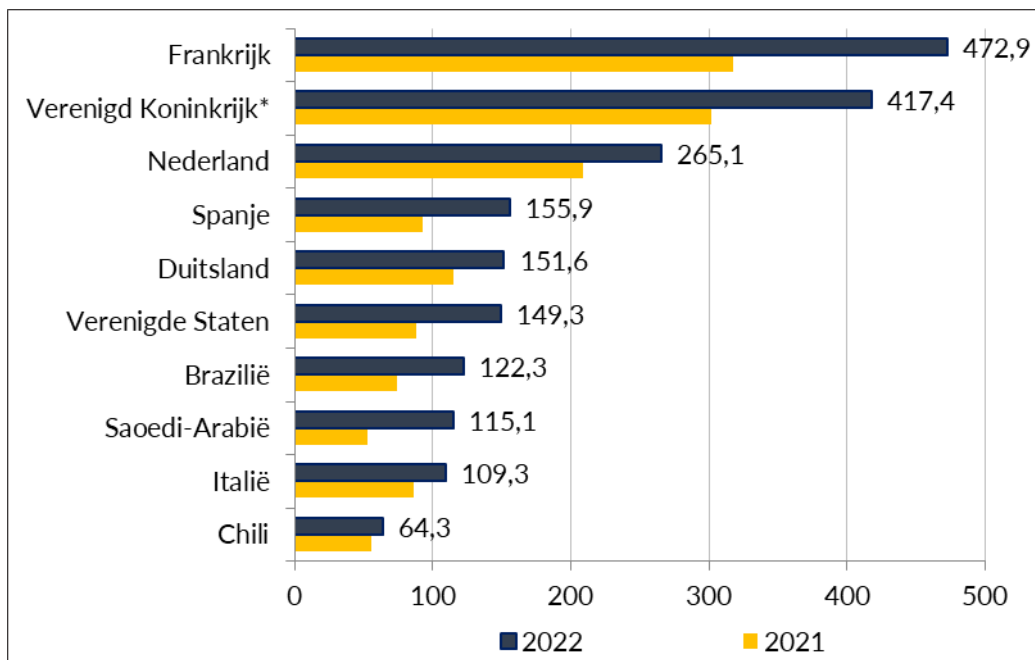
	C10.31	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.167,9	3.547,5	3.288,2	3.666,9	4.815,7
			12,0%	-7,3%	11,5%	31,3%
	Investerings (btw)	259,8	226,3	264,8	308,9	243,6
			-12,9%	17,0%	16,6%	-21,1%
	Productie-index	108,2	113,4	112,4	119,9	162,5
Tewerkstelling (*)			4,8%	-0,9%	6,7%	35,6%
	Afzetprijsindex	112,7	125,0	122,8	123,4	138,4
			10,9%	-1,7%	0,5%	12,1%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	5.911	6.359	6.763	6.787	7.078
Ondernemerschap			7,6%	6,4%	0,4%	4,3%
	Loonmassa	147,9	158,7	167,6	175,2	190,6
			7,3%	5,6%	4,5%	8,8%
	Aantal werkgevers	39	43	46	47	58
			10,2%	6,2%	1,4%	25,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	6	4	5	7	n.a.
			-33,3%	25,0%	40,0%	
	Schrappingen	3	4	3	1	n.a.
			33,3%	-25,0%	-66,7%	
Handelsbalans	Btw-plichtige ondernemingen	75	73	74	83	n.a.
			-2,7%	1,4%	12,2%	
	Faillissementen	0	1	1	0	0
				0,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	1	0	0
Handelsbalans				0,0%	-100,0%	
	Totaal uitvoer	1.804,4	2.120,5	1.939,5	2.063,4	3.074,2
			17,5%	-8,5%	6,4%	49,0%
	Uitvoer intra-EU27	1.012,2	1.158,6	1.022,4	1.087,4	1.547,7
			14,5%	-11,8%	6,4%	42,3%
Handelsbalans	Uitvoer extra-EU27	792,2	961,9	917,1	976,0	1.526,5
			21,4%	-4,7%	6,4%	56,4%
	Totaal invoer	180,7	182,7	198,9	193,4	222,8
			1,1%	8,9%	-2,8%	15,2%
	Invoer intra-EU27	165,9	171,1	191,3	188,0	217,3
Handelsbalans			3,2%	11,8%	-1,7%	15,6%
	Invoer extra-EU27	14,8	11,6	7,7	5,3	5,5
			-21,6%	-33,8%	-30,3%	3,0%
	Handelsbalans	1.623,8	1.937,8	1.740,6	1.870,0	2.851,4

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-17. Handelspartners voor de invoer van de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

In miljoen euro.

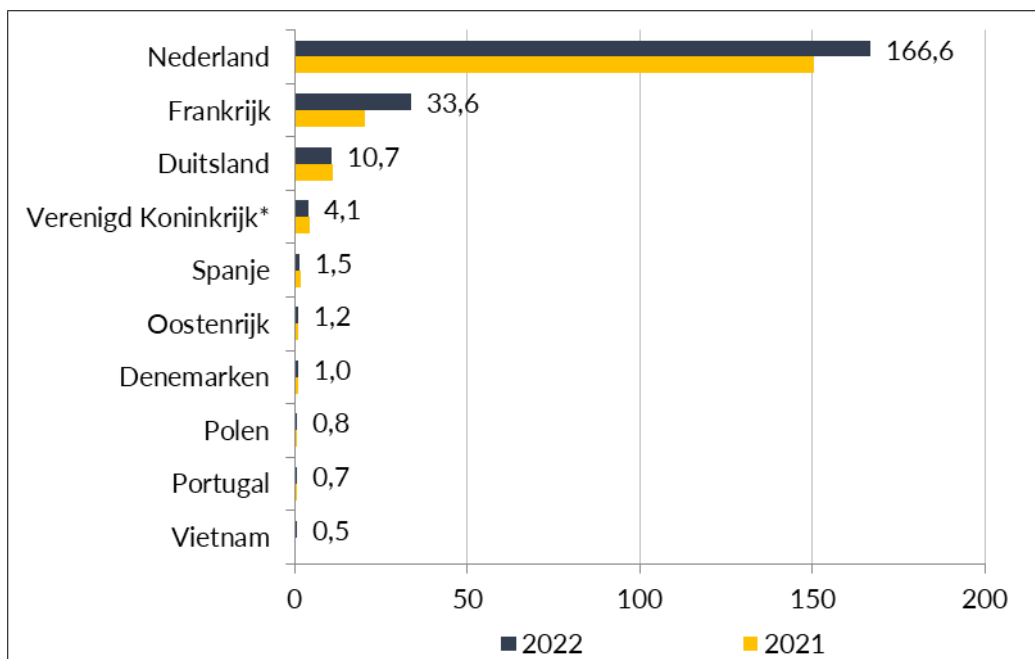

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-18. Handelspartners voor de invoer de verwerking en conservering van aardappelen (C10.31)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van groente- en fruitsappen" (C10.32) de vervaardiging van groente- en fruitsappen (tomatensap, sinaasappelsap, sap van pompelmoezen of van pomelo's, ananassap, druivensap, appelsap, mengsels van vruchten- en groentesappen en sap van andere vruchten of groenten) alsmede de vervaardiging van concentraten van verse groenten en naar fruit.

Tabel 3-10. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

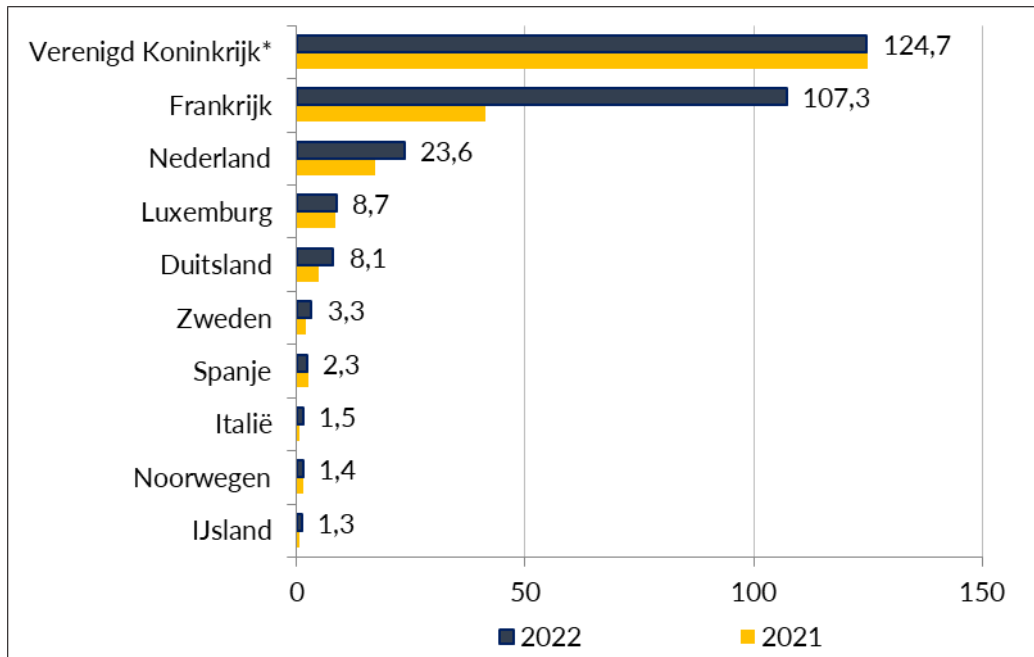
	C10.32	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	114,8	110,2	108,3	114,6	346,8
			-4,0%	-1,8%	5,8%	202,8%
	Investerings (btw)	C	9,6	17,3	10,1	8,0
				80,5%	-41,6%	-20,9%
	Productie-index	39,3	39,1	34,8	32,8	63,4
Tewerkstelling (*)			-0,4%	-11,1%	-5,8%	93,5%
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Ondernemerschap		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	142	140	161	175	186
			-0,9%	14,5%	8,7%	6,5%
	Loonmassa	3,0	3,2	3,0	3,5	4,2
			5,6%	-6,2%	18,0%	18,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	14	18	19	18	23
			23,3%	5,7%	-3,6%	27,8%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	9	11	8	17	n.a.
			22,2%	-27,3%	112,5%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	5	5	4	3	n.a.
			0,0%	-20,0%	-25,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	61	67	71	88	n.a.
			9,8%	6,0%	23,9%	
	Faillissementen	1	1	1	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,0%	0,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	3	1	1	0	0
			-66,7%	0,0%	-100,0%	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	128,0	130,2	118,3	212,5	291,3
Buitenlandse handel (nationaal concept)			1,8%	-9,2%	79,6%	37,1%
	Uitvoer intra-EU27	96,1	96,3	83,1	81,4	159,3
			0,3%	-13,7%	-2,1%	95,8%
	Uitvoer extra-EU27	31,9	33,9	35,2	131,1	132,0
			6,1%	3,9%	272,2%	0,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal invoer	263,7	225,9	233,4	301,7	332,3
			-14,4%	3,3%	29,2%	10,1%
	Invoer intra-EU27	223,7	201,0	199,7	208,2	219,7
			-10,2%	-0,6%	4,2%	5,5%
	Invoer extra-EU27	40,0	24,9	33,7	93,5	112,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-37,7%	35,2%	177,5%	20,4%
	Handelsbalans	-135,7	-95,6	-115,1	-89,2	-40,9

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-19. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

In miljoen euro.

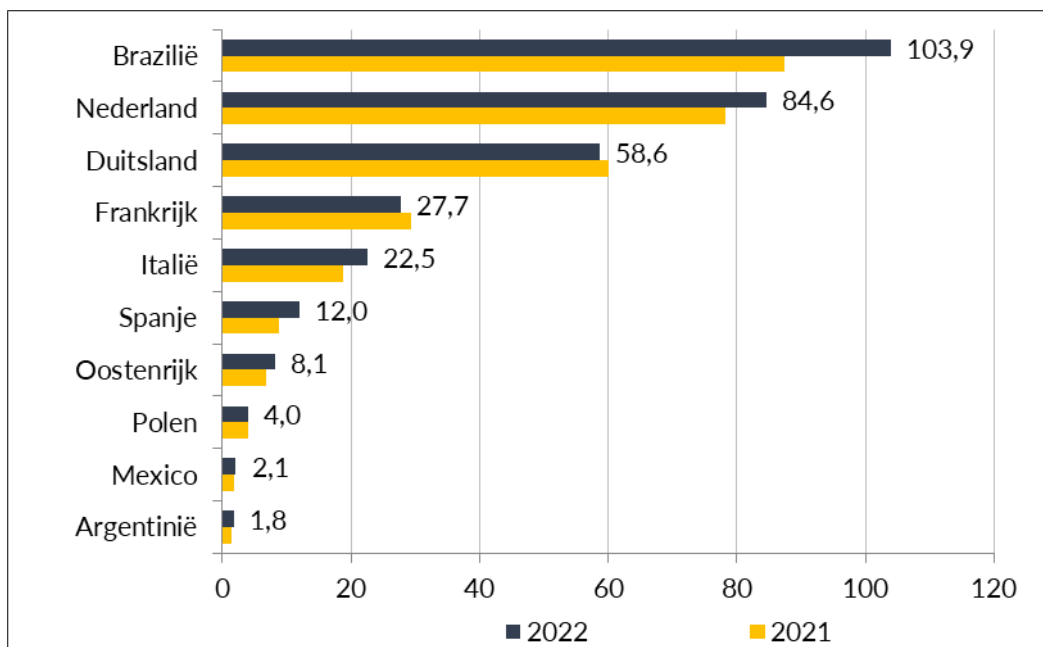

(*) De gegevens ook de handelstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-20. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van groente- en fruitsappen (C10.32)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Overige verwerking en conservering van groenten en fruit" (C10.39): de productie van hoofdzakelijk uit groenten bestaande voedingsmiddelen, met uitzondering van diepgevroren groenten en diepgevroren of op andere wijze geconserveerde bereide maaltijden en vegetarische schotels - de conservering van groenten: drogen, inleggen in olie of in azijn, inblikken, enz.; de vervaardiging van groenteconfituur; de vervaardiging van beperkt houdbare bereide voedingsmiddelen op basis van groenten (voorverpakte salades en gemengde salades, geschilde en gesneden groenten, tofoe (product gemaakt van sojabonen)); de productie van hoofdzakelijk uit fruit bestaande voedingsmiddelen, met uitzondering van diepgevroren fruit en noten en diepgevroren of op andere wijze geconserveerde bereide maaltijden op basis van fruit; de conservering van fruit: drogen, inleggen, inblikken, enz.; de vervaardiging van jam, marmelade, gelei en fruitmoes; de vervaardiging van vruchtenpulp; het roosteren van noten; de vervaardiging van voedingsmiddelen en pasta's op basis van noten; de vervaardiging van beperkt houdbare bereide voedingsmiddelen op basis van fruit (fruitsalades) en de productie van diepgevroren groenten en fruit (de productie van diepgevroren groenten, fruit en noten; de vervaardiging van diepgevroren voedingsmiddelen op basis van groenten, fruit en noten).

Tabel 3-11. Voornaamste economische indicatoren in de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

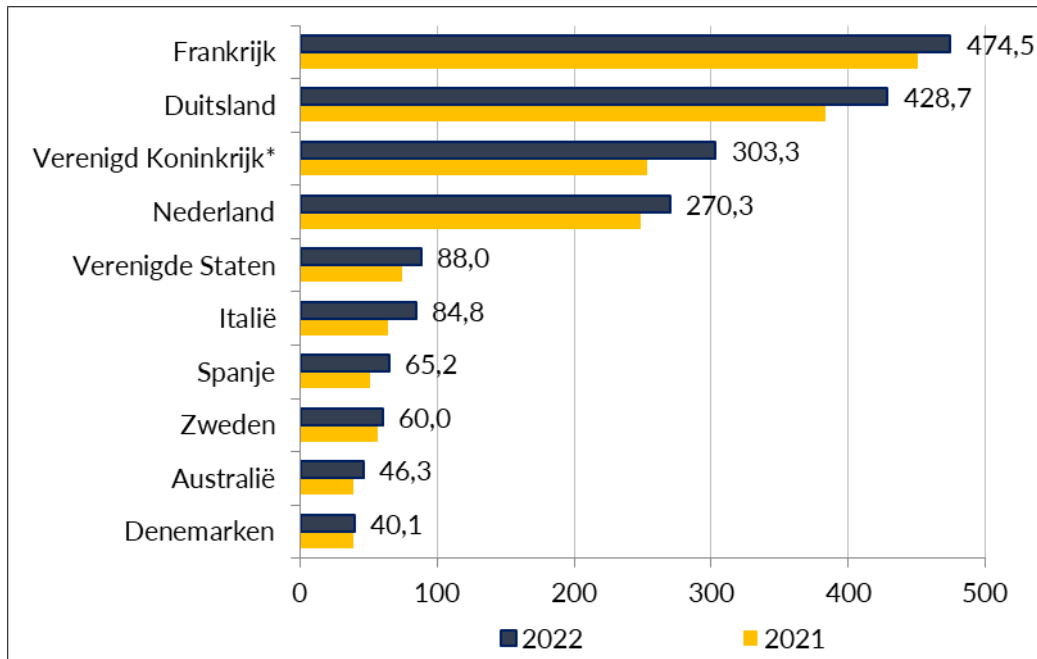
	C10.39	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.397,2	2.353,1	2.211,9	2.186,2	2.559,4
			-1,8%	-6,0%	-1,2%	17,1%
	Investerings (btw)	C	113,6	62,8	72,4	83,8
				-44,7%	15,2%	15,8%
Productie-index		104,0	103,8	94,2	92,2	97,0
			-0,1%	-9,3%	-2,1%	5,2%
	Afzetprijsindex	113,4	113,4	113,7	116,6	128,9
			0,0%	0,2%	2,6%	10,6%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling	4.695	4.879	4.957	4.986	5.137
			3,9%	1,6%	0,6%	3,0%
	Loonmassa	103,8	110,1	111,8	114,3	121,5
			6,0%	1,6%	2,2%	6,3%
Aantal werkgevers		57	56	56	59	74
			-1,2%	-0,6%	4,8%	26,7%
		2018	2019	2020	2021	2022
Ondernemerschap	Oprichtingen	12	18	21	16	n.a.
			50,0%	16,7%	-23,8%	
	Schrappingen	10	9	14	11	n.a.
			-10,0%	55,6%	-21,4%	
	Btw-plichtige ondernemingen	135	142	148	152	n.a.
			5,2%	4,2%	2,7%	
Faillissementen		1	3	0	0	1
			200,0%	-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	3	0	0	1
			200,0%	-100,0%		
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal uitvoer	2.115,0	2.110,3	2.063,5	2.135,6	2.390,8
			-0,2%	-2,2%	3,5%	11,9%
	Uitvoer intra-EU27	1.599,1	1.572,5	1.497,1	1.550,2	1.710,8
			-1,7%	-4,8%	3,5%	10,4%
	Uitvoer extra-EU27	515,9	537,8	566,4	585,4	680,0
			4,3%	5,3%	3,4%	16,2%
	Totaal invoer	1.478,7	1.596,5	1.584,9	1.576,5	1.710,9
			8,0%	-0,7%	-0,5%	8,5%
	Invoer intra-EU27	1.189,3	1.255,1	1.255,2	1.246,6	1.343,3
			5,5%	0,0%	-0,7%	7,8%
	Invoer extra-EU27	289,4	341,3	329,7	330,0	367,6
			17,9%	-3,4%	0,1%	11,4%
	Handelsbalans	636,3	513,9	478,6	559,1	679,9

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-21. Handelspartners bij de uitvoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

In miljoen euro.

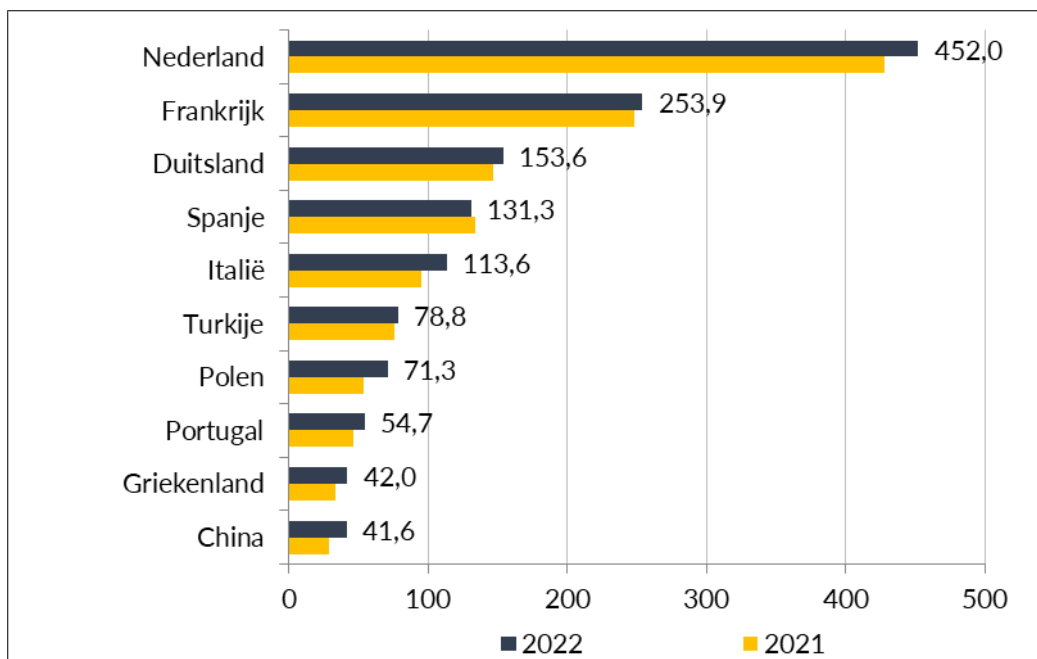

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-22. Handelspartners bij de invoer voor de overige verwerking en conservering van groenten en fruit (C10.39)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten" (C10.4) de vervaardiging van ruwe en geraffineerde oliën en vetten van plantaardige of dierlijke oorsprong, met uitzondering van het smelten en raffineren van reuzel en van andere dierlijke vetten geschikt voor de menselijke consumptie.

Tabel 3-12. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

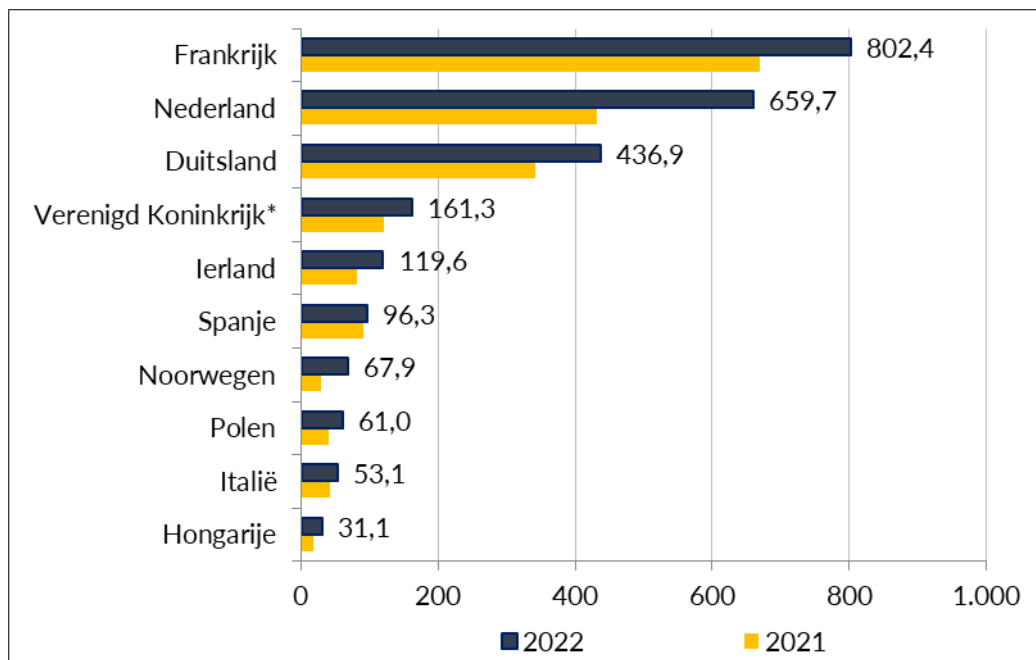
	C10.4	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	27,5	24,7	32,2	26,3	31,9
			-10,0%	30,0%	-18,4%	21,6%
	Productie-index	110,0	100,2	79,9	71,4	67,2
			-8,9%	-20,3%	-10,6%	-5,8%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	108,0	113,1	123,1	150,5	208,2
			4,8%	8,8%	22,3%	38,3%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.523	1.709	1.712	1.733	1.787
			12,2%	0,2%	1,3%	3,1%
Ondernemerschap	Loonmassa	69,6	77,6	74,1	77,8	93,4
			11,6%	-4,5%	4,9%	20,1%
	Aantal werkgevers	22	23	23	24	29
			3,0%	0,0%	4,3%	20,8%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	1	5	3	3	n.a.
			400,0%	-40,0%	0,0%	
	Schrappingen	0	2	1	0	n.a.
				-50,0%	-100,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	37	38	40	44	n.a.
			2,7%	5,3%	10,0%	
	Faillissementen	0	0	0	1	1
						0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	3	1
						-66,7%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.658,1	1.612,2	1.681,8	2.123,0	2.783,4
			-2,8%	4,3%	26,2%	31,1%
	Uitvoer intra-EU27	1.425,3	1.386,0	1.401,9	1.811,3	2.390,7
			-2,8%	1,1%	29,2%	32,0%
	Uitvoer extra-EU27	232,8	226,2	279,9	311,7	392,8
			-2,8%	23,7%	11,4%	26,0%
	Totaal invoer	1.915,3	1.943,4	2.223,0	2.782,9	3.603,8
			1,5%	14,4%	25,2%	29,5%
	Invoer intra-EU27	1.584,1	1.619,9	1.957,5	2.369,8	3.161,2
			2,3%	20,8%	21,1%	33,4%
	Invoer extra-EU27	331,2	323,5	265,5	413,1	442,7
			-2,3%	-17,9%	55,6%	7,2%
	Handelsbalans	-257,2	-331,2	-541,2	-660,0	-820,4

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-23. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

In miljoen euro.

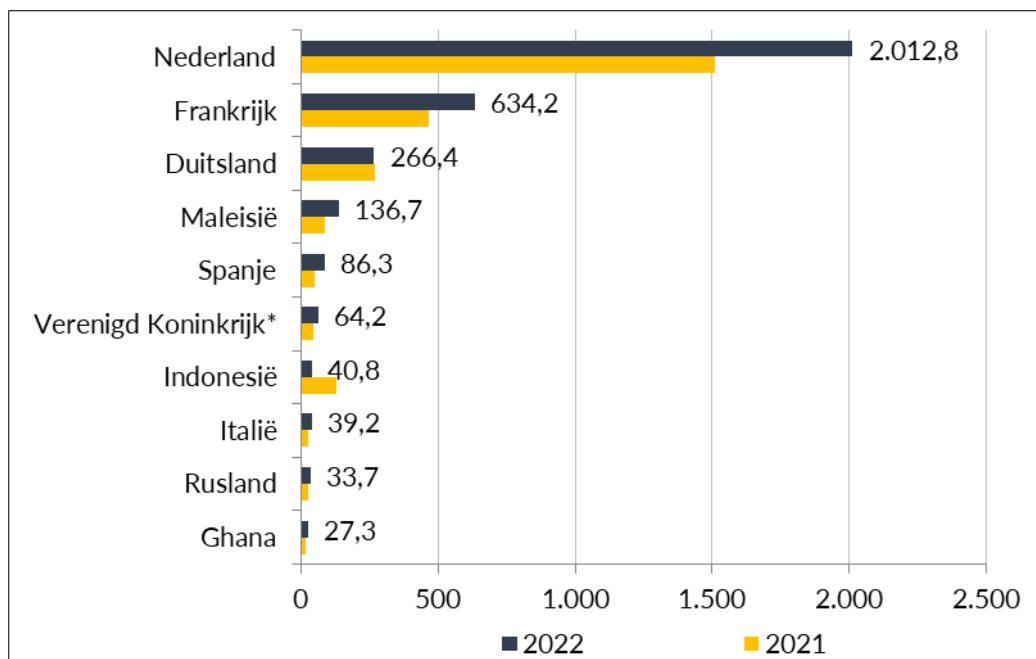

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-24. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten (C10.4)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van oliën en vetten" (C10.41): de productie van ruwe plantaardige oliën (olijfolie, sojaolie, palmolie, kokosolie, zonnebloemzaadolie, katoenzaadolie, rapzaadolie, koolzaadolie en mosterdzaadolie, lijnzaadolie, enz.); de productie van meel of gries van oliehoudende zaden en vruchten, noten of pitten, waaruit de olie niet is afgescheiden; de raffinage van plantaardige oliën: olijfolie, sojaolie, enz.; de behandeling van plantaardige oliën (blazen, koken, oxideren, polymeriseren, dehydreren, hydrogeneren, enz.); de productie van dierlijke oliën en vetten, ongeschikt voor menselijke consumptie; de extractie van olie en vetten uit vis en zeezoogdieren; de productie van katoenlinters, perskoeken en andere residuen van oliën en vetten.

Tabel 3-13. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

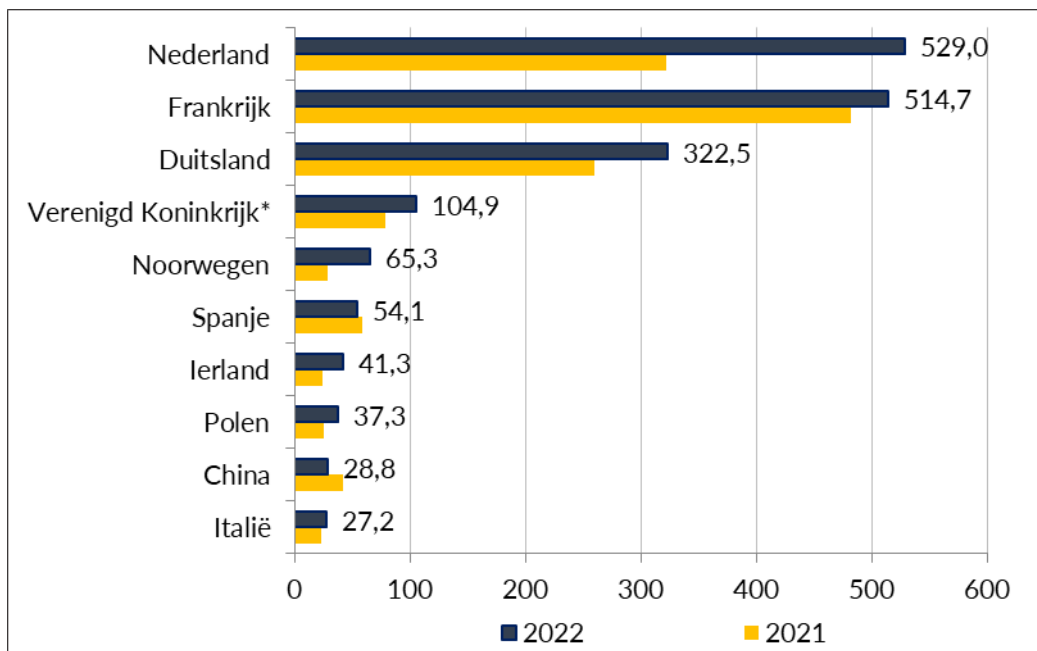
	C10.41	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	126,4	113,9	80,6	72,1	62,8
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.047	1.219	1.236	1.298	1.363
	Loonmassa	54,2	60,5	58,2	63,1	78,2
	Aantal werkgevers	17	18	18	19	23
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	1	4	2	3	n.a.
	Schrappingen	0	2	1	0	n.a.
	Btw-plichtige ondernemingen	31	33	33	37	n.a.
	Faillissementen	0	0	0	1	1
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	3	1
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.083,9	1.073,1	1.244,9	1.501,4	1.914,5
	Uitvoer intra-EU27	926,3	917,8	1.009,5	1.255,7	1.611,8
	Uitvoer extra-EU27	157,6	155,4	235,4	245,7	302,7
	Totaal invoer	1.821,2	1.844,0	2.168,6	2.712,2	3.504,3
	Invoer intra-EU27	1.496,8	1.528,7	1.905,3	2.299,6	3.063,6
	Invoer extra-EU27	324,4	315,4	263,2	412,6	440,6
	Handelsbalans	-737,3	-770,9	-923,7	-1.210,8	-1.589,7

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-25. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

In miljoen euro.

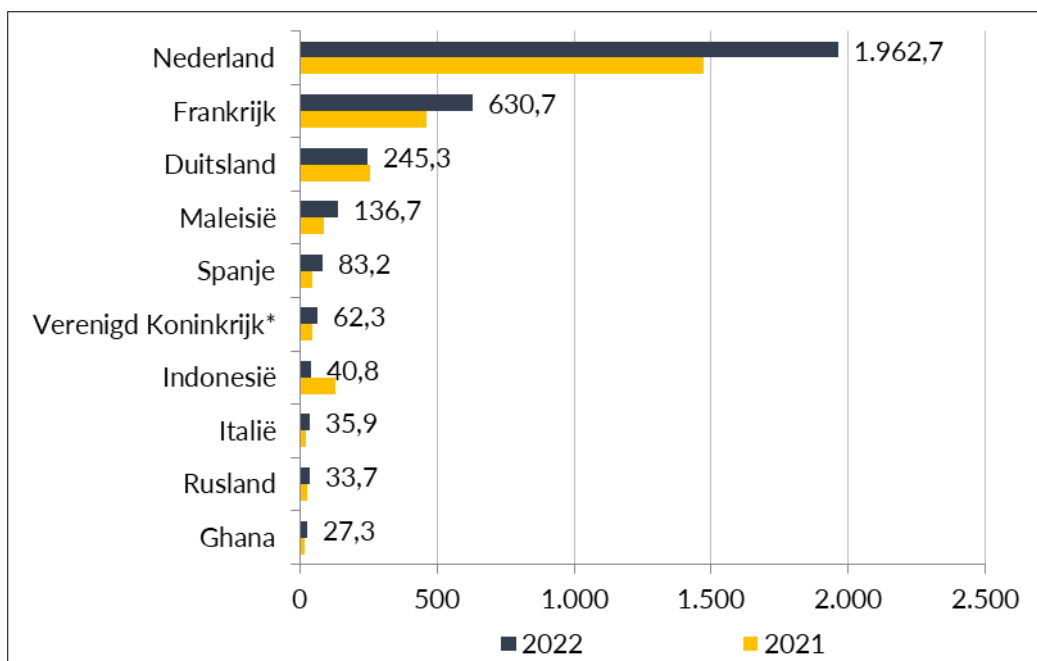

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-26. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van oliën en vetten (C10.41)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten" (C10.42) de vervaardiging van margarine, de vervaardiging van mengsels van spijsvetten en dergelijke smeersels en de vervaardiging van samengesteld braadvet

Tabel 3-14. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

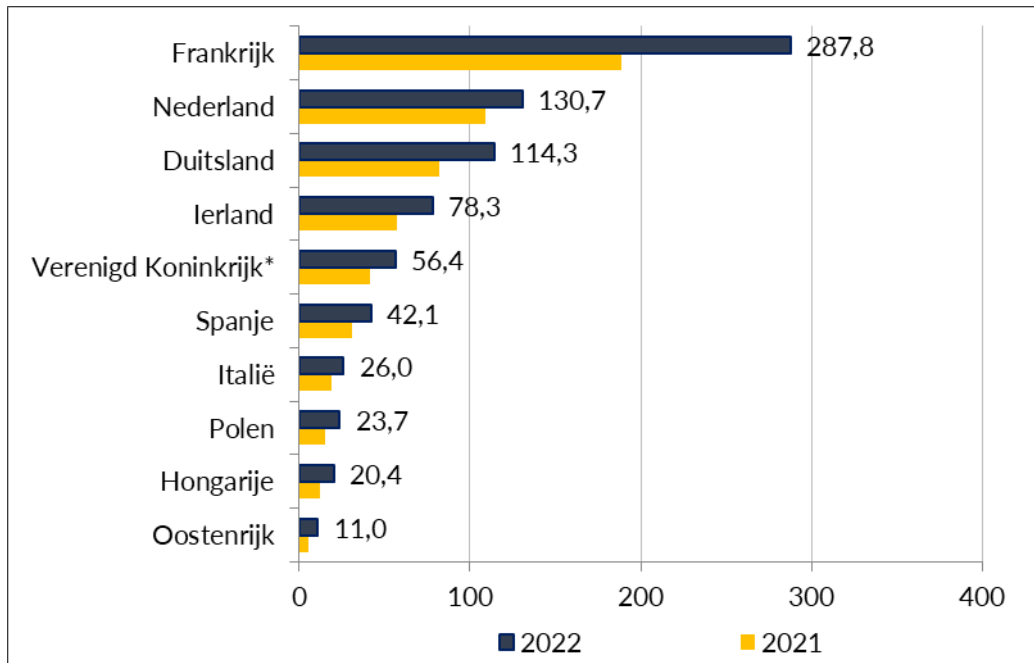
	C10.42	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	82,5	76,7	74,2	66,1	71,2
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	476	490	475	435	424
			2,9%	-2,9%	-8,4%	-2,7%
	Loonmassa	15,3	17,1	15,9	14,7	15,2
Ondernemerschap			11,7%	-7,2%	-7,8%	3,9%
	Aantal werkgevers	5	5	5	5	6
			0,0%	0,0%	0,0%	26,7%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	0	1	1	0	n.a.
	Schrappingen	0	0	0	0	n.a.
	Btw-plichtige ondernemingen	6	5	7	7	n.a.
			-16,7%	40,0%	0,0%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	574,2	539,1	436,9	621,6	868,9
			-6,1%	-19,0%	42,3%	39,8%
	Uitvoer intra-EU27	498,9	468,2	392,4	555,6	778,9
			-6,2%	-16,2%	41,6%	40,2%
	Uitvoer extra-EU27	75,3	70,9	44,5	66,0	90,0
			-5,9%	-37,2%	48,4%	36,4%
	Totaal invoer	94,0	99,3	54,4	70,7	99,6
			5,6%	-45,3%	30,1%	40,8%
	Invoer intra-EU27	87,2	91,3	52,1	70,2	97,5
			4,6%	-42,9%	34,7%	38,9%
	Invoer extra-EU27	6,8	8,1	2,2	0,5	2,0
			18,9%	-72,3%	-76,7%	289,3%
	Handelsbalans	480,1	439,7	382,5	550,9	769,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-27. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

In miljoen euro.

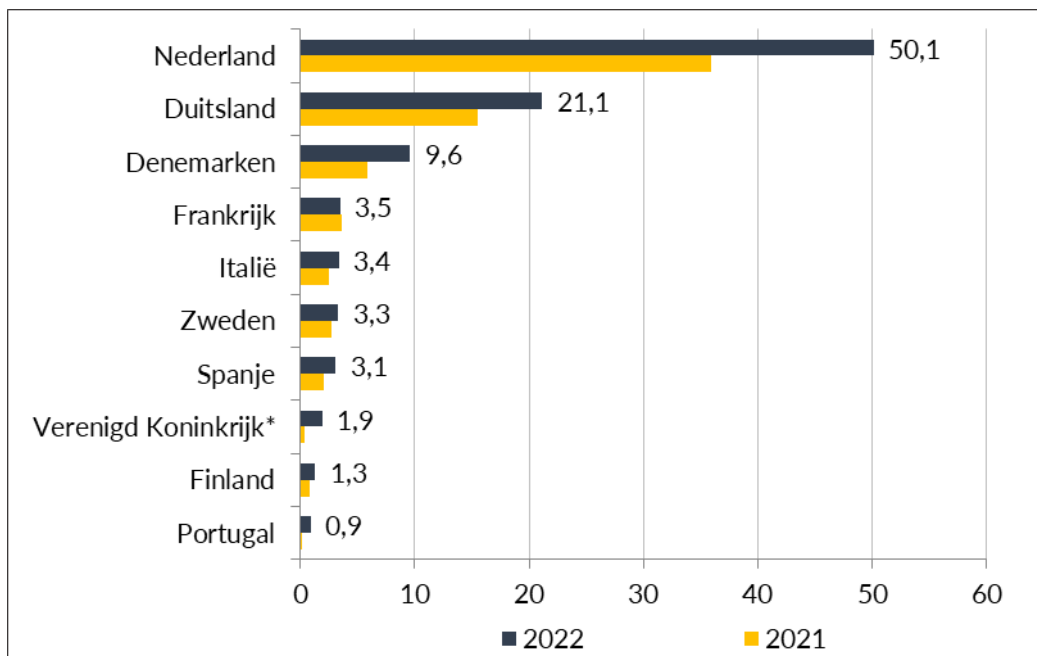

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-28. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van margarine en andere spijsvetten (C10.42)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “vervaardiging van zuivelproducten” (C10.5) de zuivelfabrieken en kaasmakerijen alsook de vervaardiging van consumptie-ijs.

Tabel 3-15. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

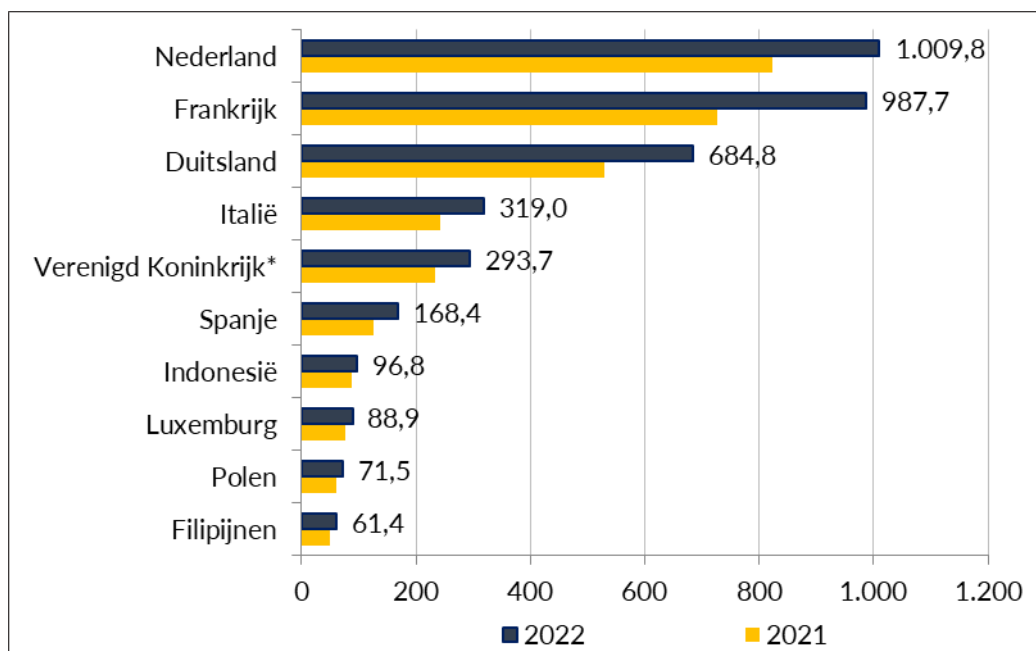
	C10.5	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	5.727,3	5.486,9	5.358,2	5.445,8	6.804,8
			-4,2%	-2,3%	1,6%	25,0%
	Investerings (btw)	88,1	116,3	136,8	168,9	179,8
			32,0%	17,7%	23,4%	6,5%
	Productie-index	95,0	97,7	98,5	97,3	87,1
Tewerkstelling (*)			2,8%	0,9%	-1,2%	-10,6%
	Afzetprijsindex	130,3	130,2	125,2	137,2	185,7
			-0,1%	-3,8%	9,6%	35,3%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	7.320	7.372	7.573	7.511	7.629
Ondernemerschap			0,7%	2,7%	-0,8%	1,6%
	Loonmassa	190,0	196,2	199,1	207,6	211,8
			3,3%	1,5%	4,3%	2,0%
	Aantal werkgevers	192	202	208	220	255
			5,4%	2,6%	5,8%	16,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	51	62	72	64	n.a.
			21,6%	16,1%	-11,1%	
	Schrappingen	28	43	24	36	n.a.
			53,6%	-44,2%	50,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	607	645	695	715	n.a.
			6,3%	7,8%	2,9%	
	Faillissementen	5	4	3	1	1
			-20,0%	-25,0%	-66,7%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	17	22	6	1	43
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	3.529,8	3.612,0	3.483,6	3.693,0	4.742,7
			2,3%	-3,6%	6,0%	28,4%
	Uitvoer intra-EU27	2.873,3	2.808,5	2.667,8	2.882,6	3.690,0
			-2,3%	-5,0%	8,1%	28,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	656,5	803,5	815,8	810,4	1.052,7
			22,4%	1,5%	-0,7%	29,9%
	Totaal invoer	3.630,4	3.413,1	3.322,7	3.537,6	4.461,9
			-6,0%	-2,6%	6,5%	26,1%
	Invoer intra-EU27	3.358,0	3.187,9	3.212,8	3.478,2	4.364,2
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-5,1%	0,8%	8,3%	25,5%
	Invoer extra-EU27	272,3	225,2	110,0	59,4	97,8
			-17,3%	-51,2%	-46,0%	64,7%
	Handelsbalans	-100,6	198,9	160,9	155,4	280,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-29. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

In miljoen euro.

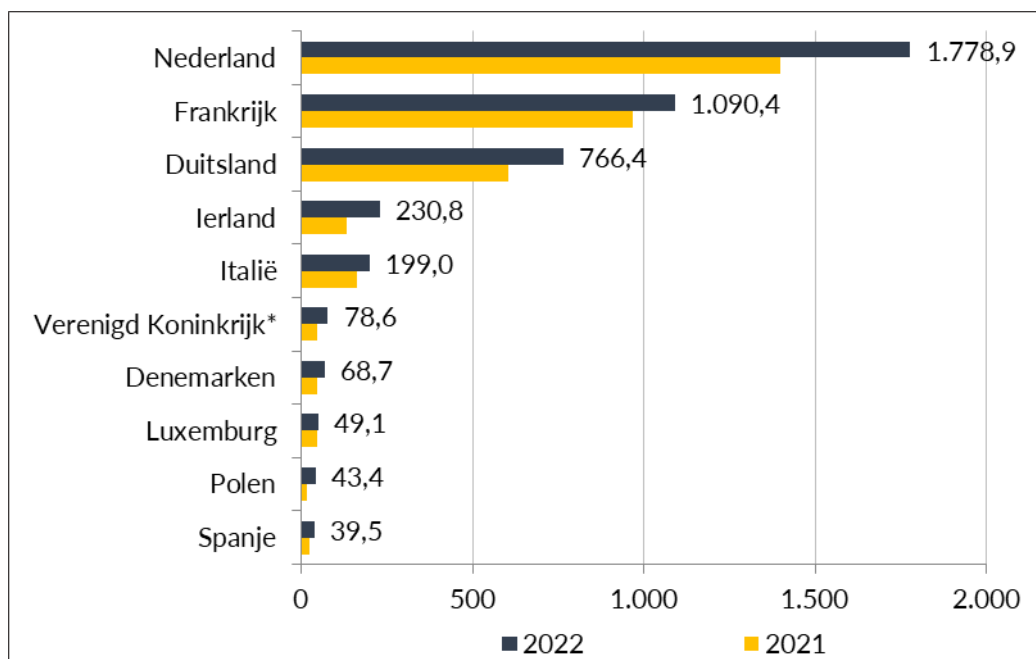

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-30. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zuivelproducten (C10.5)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Zuivelfabrieken en kaasmakerijen” (C10.51) de vervaardiging van verse verwerkte vloeibare melk, gepasteuriseerd, gesteriliseerd, gehomogeniseerd en/of ultrasoon verhit; de productie van frisdranken op basis van melk; de vervaardiging van room van verse verwerkte vloeibare melk, gepasteuriseerd, gesteriliseerd, gehomogeniseerd; de vervaardiging van ingedikte of geconcentreerde melk, ook indien met toegevoegde suiker of andere zoetstoffen; de productie van melkpoeder; de productie van boter; de productie van yoghurt; de productie van kaas en wrongel; de productie van wei; de productie van caseïne en lactose (melksuiker).

Tabel 3-16. Voornaamste economische indicatoren in de zuivelfabrieken en de kaasmakerijen (C10.51)

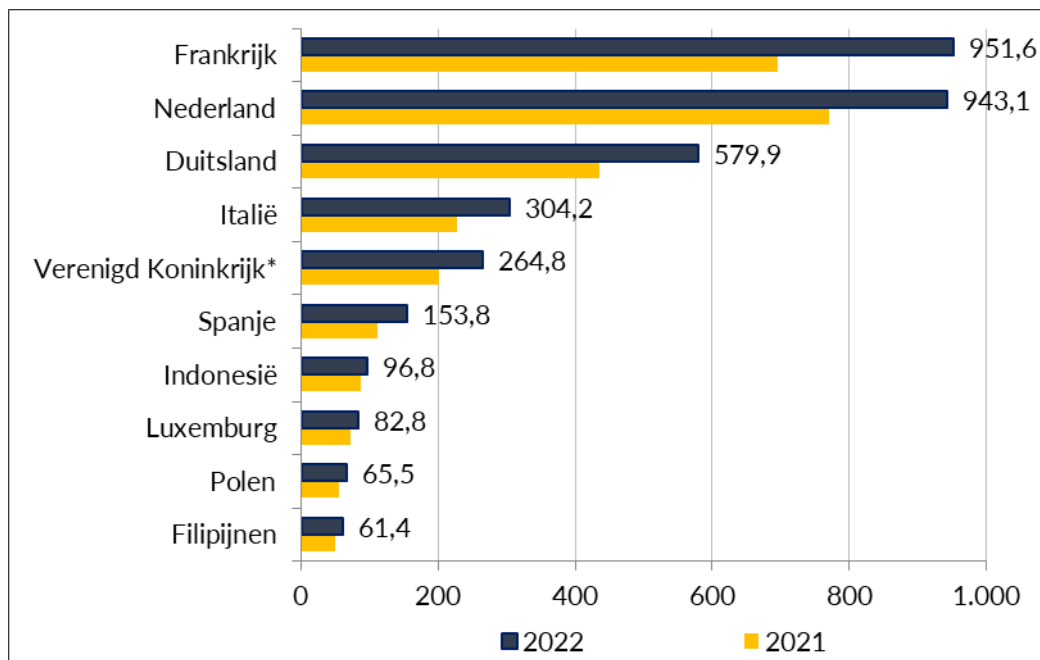
		C10.51	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)		5.235,2	4.999,5	4.855,2	4.928,5	6.279,6
				-4,5%	-2,9%	1,5%	27,4%
	Investerings (btw)		74,2	102,0	120,8	143,5	156,0
				37,4%	18,4%	18,8%	8,7%
	Productie-index		94,1	98,0	99,2	99,3	87,4
				4,2%	1,2%	0,2%	-12,0%
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex		131,4	130,9	125,9	135,6	187,3
				-0,4%	-3,8%	7,7%	38,2%
			2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling		5.919	5.981	6.182	6.113	6.238
				1,0%	3,4%	-1,1%	2,1%
	Loonmassa		162,0	168,5	171,3	179,8	182,9
				4,0%	1,7%	4,9%	1,7%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers		104	109	116	122	143
				4,8%	6,7%	5,2%	16,6%
			2018	2019	2020	2021	2022
Ondernemerschap	Oprichtingen		17	20	21	18	n.a.
				17,6%	5,0%	-14,3%	
	Schrappingen		6	12	7	11	n.a.
				100,0%	-41,7%	57,1%	
	Btw-plichtige ondernemingen		187	197	211	215	n.a.
				5,3%	7,1%	1,9%	
Ondernemerschap	Faillissementen		1	0	0	0	1
				-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen		1	0	0	0	43
				-100,0%			
Buitenlandse handel (nationaal concept)			2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer		3.189,0	3.273,0	3.125,8	3.354,8	4.371,9
				2,6%	-4,5%	7,3%	30,3%
	Uitvoer intra-EU27		2.572,3	2.506,1	2.352,8	2.589,8	3.360,9
				-2,6%	-6,1%	10,1%	29,8%
	Uitvoer extra-EU27		616,7	766,9	772,9	765,0	1.011,1
				24,4%	0,8%	-1,0%	32,2%
	Totaal invoer		3.482,6	3.262,6	3.170,7	3.364,5	4.257,7
				-6,3%	-2,8%	6,1%	26,5%
	Invoer intra-EU27		3.210,9	3.038,2	3.061,9	3.307,0	4.162,0
			-5,4%	0,8%	8,0%	25,9%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer extra-EU27		271,7	224,4	108,8	57,5	95,7
				-17,4%	-51,5%	-47,2%	66,5%
	Handelsbalans		-293,7	10,4	-44,9	-9,6	114,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-31. Handelspartners bij de uitvoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

In miljoen euro.

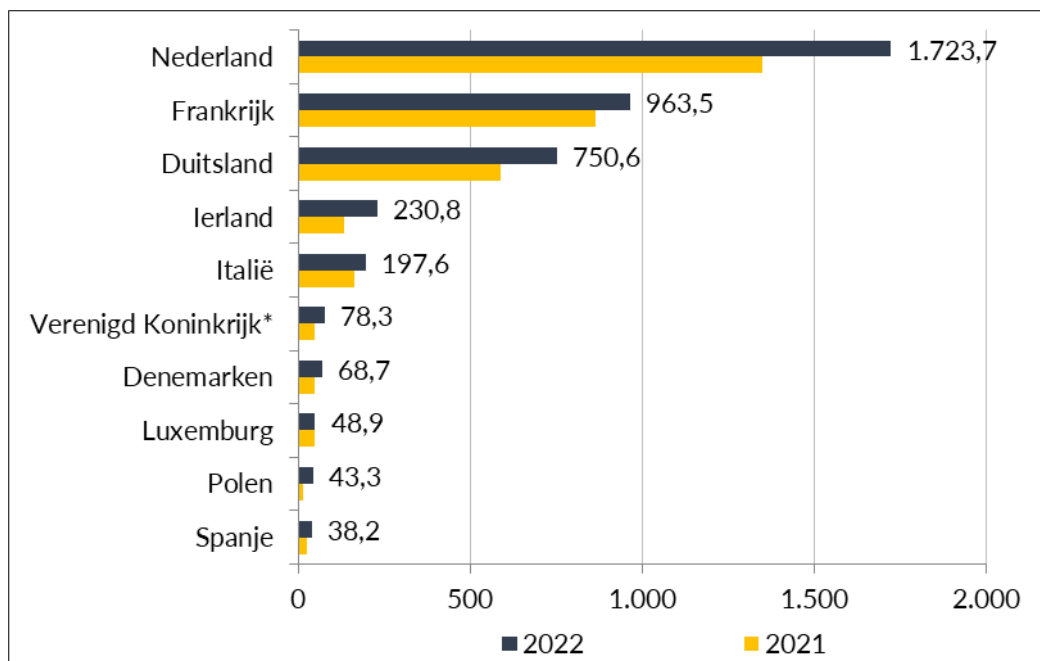

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-32. Handelspartners bij de invoer voor de zuivelfabrieken en kaasmakerijen (C10.51)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van consumptie-ijs" (C10.52) de productie van roomijs en ander consumptie-ijs (bv. sorbet).

Tabel 3-17. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

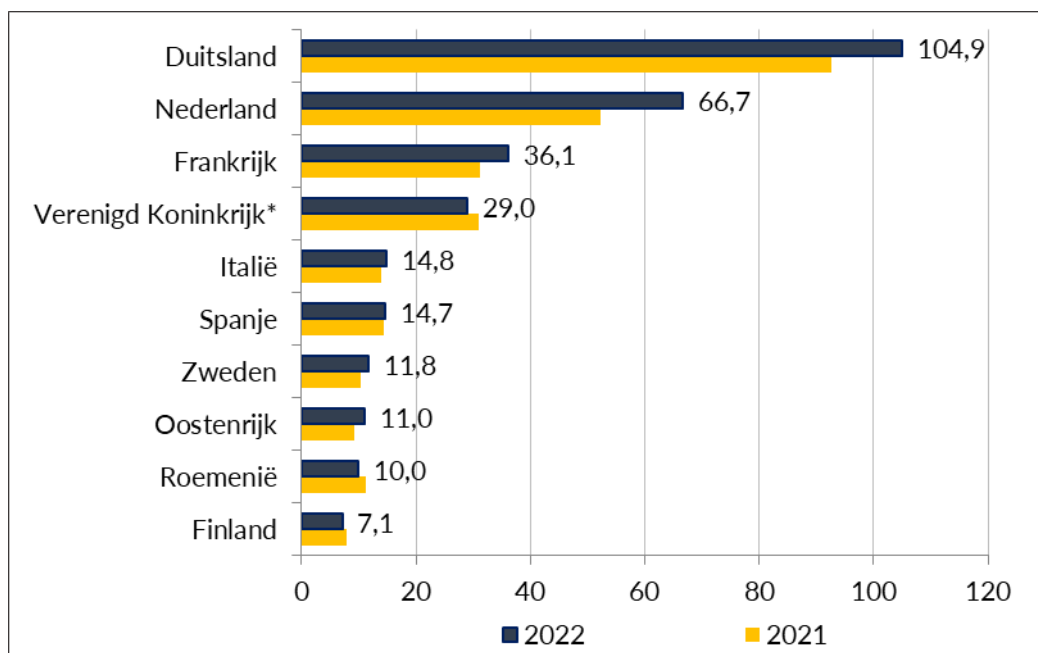
	C10.52	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	492,1	487,4	503,0	517,3	525,2
			-0,9%	3,2%	2,8%	1,5%
	Investerings (btw)	13,9	14,3	16,1	25,4	23,9
			3,0%	12,5%	58,0%	-5,9%
	Productie-index	101,0	94,5	93,6	84,0	83,3
Tewerkstelling (*)			-6,4%	-1,0%	-10,2%	-0,9%
	Afzetprijsindex	109,4	114,0	114,4	115,9	123,2
			4,2%	0,3%	1,4%	6,2%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.401	1.391	1.391	1.398	1.391
Ondernemerschap			-0,7%	0,0%	0,6%	-0,5%
	Loonmassa	28,0	27,7	27,8	27,8	29,0
			-1,3%	0,3%	0,3%	4,1%
	Aantal werkgevers	88	93	91	97	112
			6,1%	-2,1%	6,6%	15,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	34	42	51	46	n.a.
			23,5%	21,4%	-9,8%	
	Schrappingen	22	31	17	25	n.a.
			40,9%	-45,2%	47,1%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	420	448	484	500	n.a.
			6,7%	8,0%	3,3%	
	Faillissementen	4	4	3	1	0
			0,0%	-25,0%	-66,7%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	16	22	6	1	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			37,5%	-72,7%	-83,3%	-100,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	340,8	339,1	357,9	338,2	370,7
			-0,5%	5,5%	-5,5%	9,6%
	Uitvoer intra-EU27	301,1	302,4	315,0	292,8	329,2
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,5%	4,1%	-7,1%	12,4%
	Uitvoer extra-EU27	39,8	36,6	42,9	45,4	41,6
			-7,9%	17,1%	5,9%	-8,5%
	Totaal invoer	147,7	150,5	152,0	173,2	204,2
			1,9%	1,0%	13,9%	17,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	147,1	149,7	150,9	171,3	202,2
			1,8%	0,8%	13,5%	18,0%
	Invoer extra-EU27	0,6	0,8	1,1	1,9	2,1
			27,4%	40,4%	67,4%	8,6%
	Handelsbalans	193,1	188,5	205,8	165,0	166,5

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-33. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

In miljoen euro.

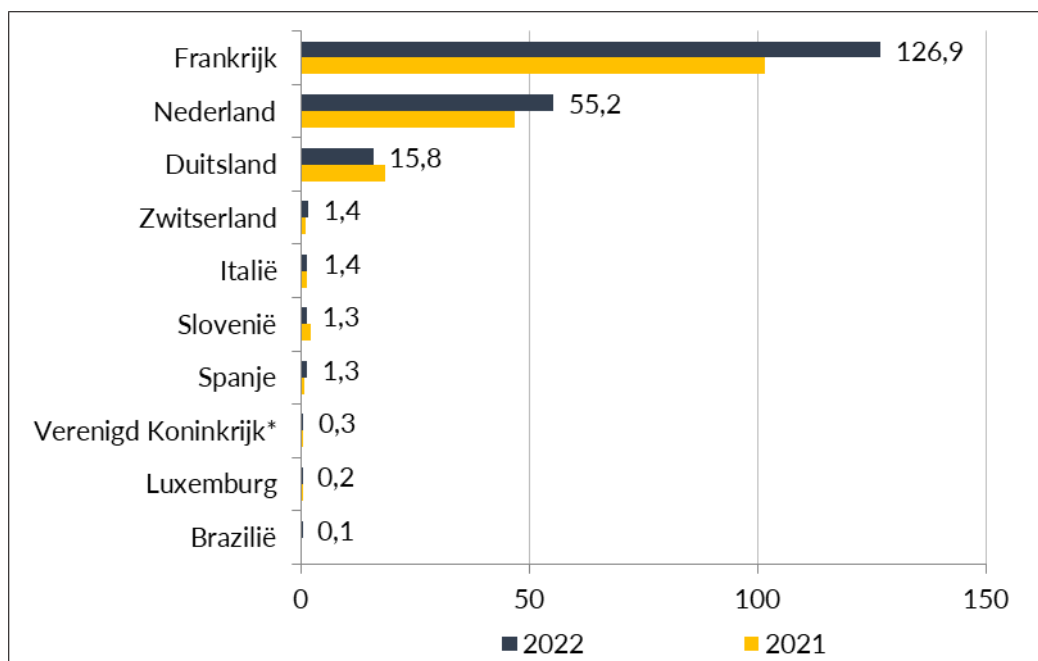

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-34. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van consumptie-ijs (C10.52)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van maalterijproducten, zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van maalterijproducten, zetmeel en zetmeelproducten" (C10.6) het malen van granen en van groenten, de productie van meel van granen of van groenten, het malen, het reinigen en het polijsten van rijst, alsook de vervaardiging van mengsels en pasta's van deze producten. Die sector omvat eveneens de natmaling van maïs en groenten en de vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten.

Tabel 3-18. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalterijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

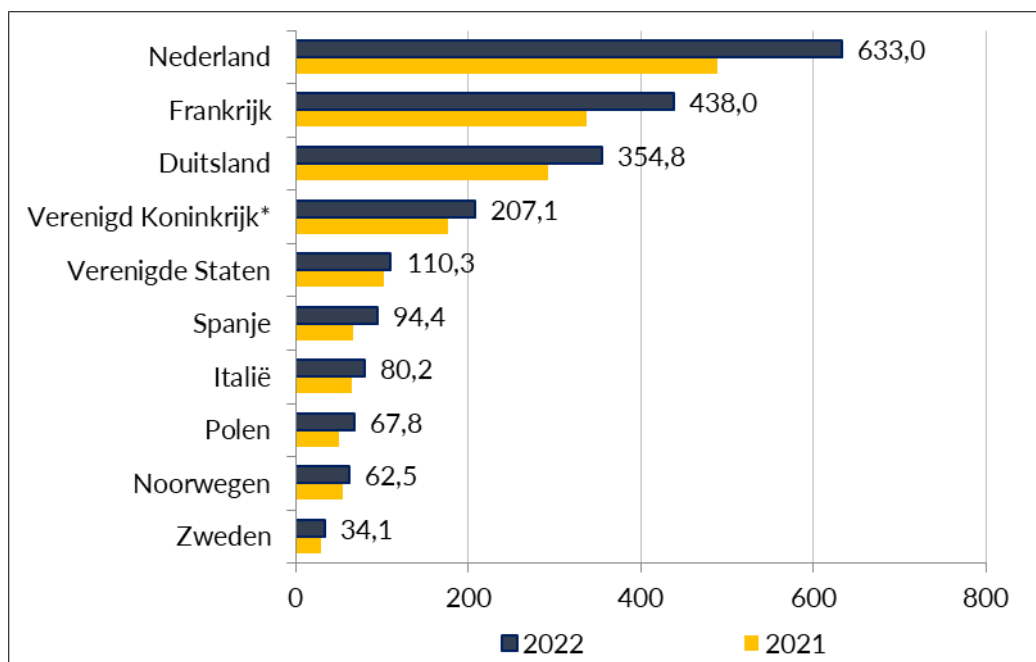
	C10.6	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.524,7	3.621,1	3.487,1	3.578,6	4.844,0
			2,7%	-3,7%	2,6%	35,4%
	Investerings (btw)	56,0	70,2	48,3	43,5	54,3
			25,3%	-31,1%	-9,9%	24,6%
	Productie-index	94,2	103,3	106,0	101,4	94,3
Tewerkstelling (*)			9,7%	2,6%	-4,4%	-7,0%
	Afzetprijsindex	120,2	128,0	129,7	138,3	175,6
			6,5%	1,3%	6,6%	27,0%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	2.313	2.208	2.213	2.268	2.207
			-4,6%	0,2%	2,5%	-2,7%
	Loonmassa	82,8	82,0	81,6	86,0	92,1
			-0,9%	-0,5%	5,3%	7,2%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	47	47	44	44	52
			-0,7%	-5,0%	-1,5%	19,1%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	5	7	11	9	n.a.
			40,0%	57,1%	-18,2%	
	Schrappingen	3	6	5	6	n.a.
			100,0%	-16,7%	20,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	113	110	116	119	n.a.
			-2,7%	5,5%	2,6%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.835,4	1.834,5	1.856,8	2.171,4	2.630,7
			-0,1%	1,2%	16,9%	21,1%
	Uitvoer intra-EU27	1.301,6	1.282,7	1.324,8	1.521,0	1.934,1
			-1,5%	3,3%	14,8%	27,2%
	Uitvoer extra-EU27	533,8	551,8	532,0	650,4	696,5
			3,4%	-3,6%	22,3%	7,1%
	Totaal invoer	1.087,4	972,2	1.049,5	1.253,6	1.473,9
			-10,6%	7,9%	19,5%	17,6%
	Invoer intra-EU27	872,8	790,5	795,0	1.008,5	1.152,0
			-9,4%	0,6%	26,8%	14,2%
	Invoer extra-EU27	214,6	181,8	254,4	245,1	322,0
			-15,3%	40,0%	-3,7%	31,3%
	Handelsbalans	748,1	862,3	807,3	917,8	1.156,7

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-35. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

In miljoen euro.

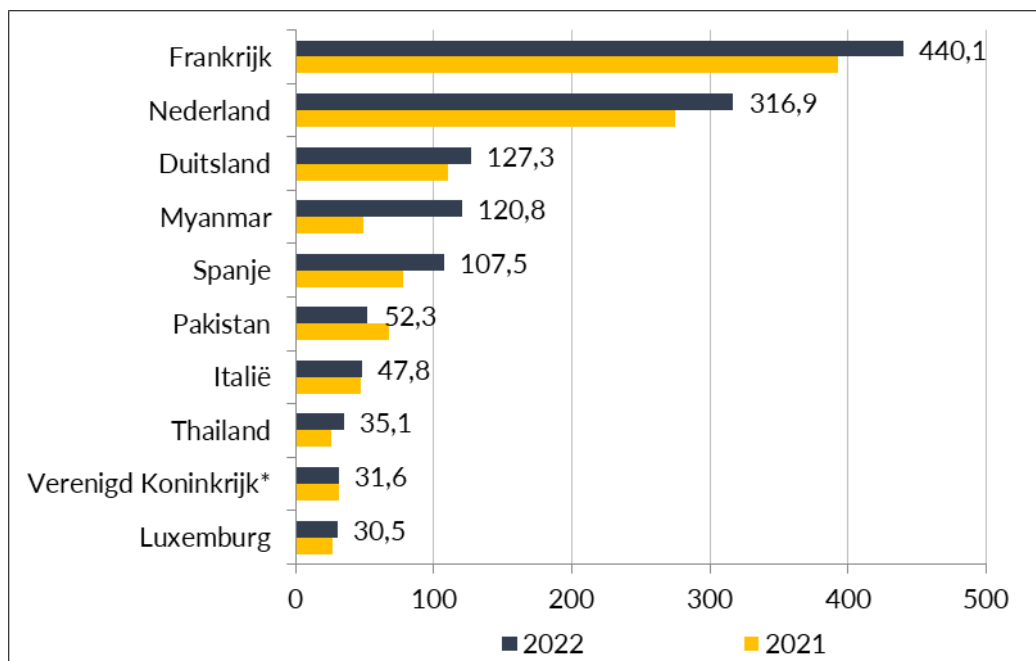

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-36. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van maalderijproducten en van zetmeel en zetmeelproducten (C10.6)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van maalterijproducten (C10.61)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van maalterijproducten" (C10.61) het malen van granen: de productie van meel, gries, griesmeel en pellets van tarwe, rogge, haver, maïs en andere granen; het malen van rijst: de productie van gepelde, geslepen, gepolijste, geglansde, voorgekookte (parboiled) of geconverteerde rijst; de productie van rijstmeel; het malen van groenten: de productie van griesmeel en gries van gedroogde peulgroenten, van wortels en knollen en van noten, geschikt voor menselijke consumptie; de vervaardiging van ontbijtgranen en andere graanproducten; de productie van zemelen, slijpsel en andere resten van het bewerken van granen en de vervaardiging van meelmengsels en andere mengsels voor de bereiding van bakkerijproducten, zoals voor brood, cake, biscuits of pannenkoeken.

Tabel 3-19. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van maalterijproducten (C10.61)

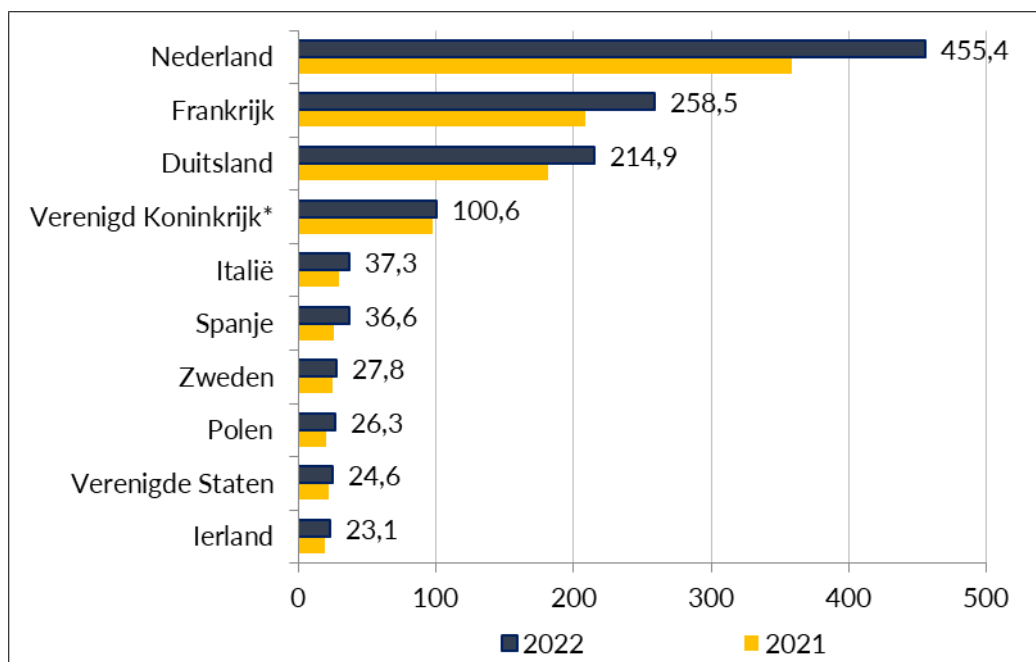
	C10.61	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	1.505,3	1.529,0	1.581,9	1.687,2	2.109,7
			1,6%	3,5%	6,7%	25,0%
	Investerings (btw)	34,6	47,2	29,3	21,8	25,5
			36,6%	-38,0%	-25,6%	17,1%
	Productie-index	97,4	110,2	114,6	99,1	93,1
Tewerkstelling (*)			13,1%	4,0%	-13,5%	-6,0%
	Afzetprijsindex	104,2	111,1	113,2	122,4	149,9
			6,6%	1,9%	8,2%	22,4%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.350	1.302	1.290	1.311	1.201
Ondernemerschap			-3,6%	-0,9%	1,7%	-8,4%
	Loonmassa	46,8	46,5	48,6	52,4	55,6
			-0,8%	4,6%	7,8%	6,1%
	Aantal werkgevers	42	42	39	38	44
			-0,8%	-5,6%	-2,5%	14,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	4	7	9	9	n.a.
			75,0%	28,6%	0,0%	
	Schrappingen	3	5	5	5	n.a.
			66,7%	0,0%	0,0%	
Handelsbalans	Btw-plichtige ondernemingen	101	99	103	108	n.a.
			-2,0%	4,0%	4,9%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
Handelsbalans	Totaal uitvoer	1.091,9	1.073,6	1.092,4	1.201,0	1.429,4
			-1,7%	1,8%	9,9%	19,0%
	Uitvoer intra-EU27	876,9	863,3	888,7	979,3	1.199,8
			-1,5%	2,9%	10,2%	22,5%
	Uitvoer extra-EU27	215,0	210,2	203,7	221,7	229,6
Handelsbalans			-2,2%	-3,1%	8,8%	3,6%
	Totaal invoer	719,9	717,3	804,2	833,4	997,9
			-0,4%	12,1%	3,6%	19,7%
	Invoer intra-EU27	516,7	545,3	560,5	600,8	698,6
			5,5%	2,8%	7,2%	16,3%
Handelsbalans	Invoer extra-EU27	203,2	172,0	243,8	232,6	299,3
			-15,4%	41,7%	-4,6%	28,7%
	Handelsbalans	372,0	356,2	288,2	367,6	431,5

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-37. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van
maalderijproducten (C10.61)

In miljoen euro.

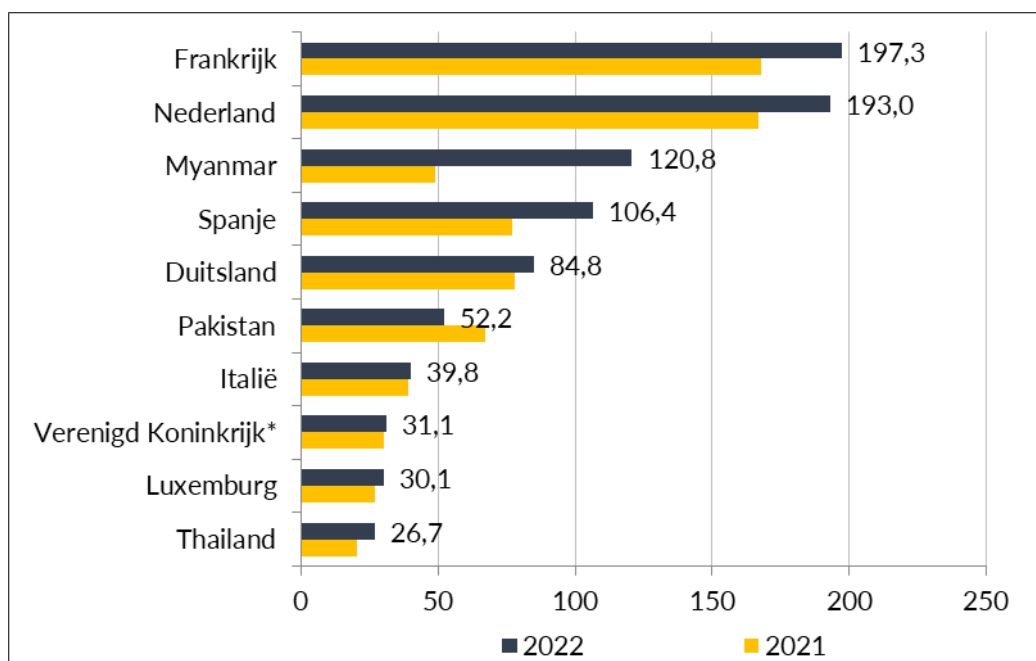

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-38. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van
maalderijproducten (C10.61)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van zetmeelproducten" (C10.62) de vervaardiging van stijfsel en zetmeel uit rijst, aardappelen, maïs, enz.; de natmaling van maïs; de vervaardiging van glucose (druivensuiker), glucosestroop, fructose, fructosestroop, invertsuiker, maltose, inuline, enz.; de vervaardiging van tarwegluten; de vervaardiging van dextrine en ander gewijzigd zetmeel; de vervaardiging van tapioca en soortgelijke producten bereid uit zetmeel; de vervaardiging van maïsolie; de verwerking van afvallen van zetmeelfabrieken en dergelijke afvallen.

Tabel 3-20. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

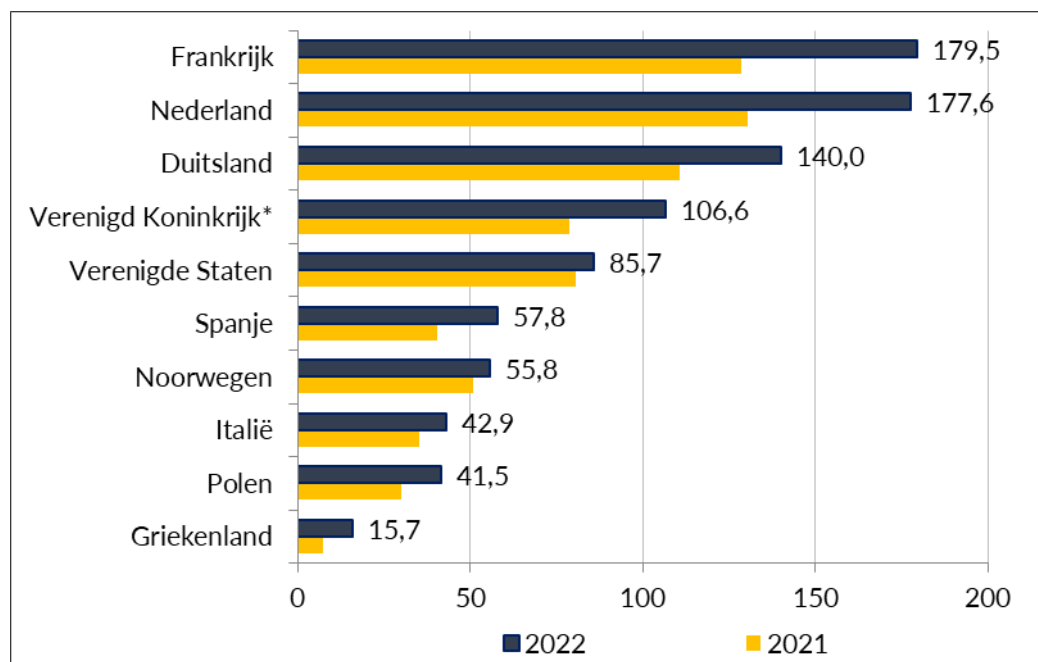
	C10.62	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.019,4	2.092,1	1.905,1	1.891,4	2.734,3
			3,6%	-8,9%	-0,7%	44,6%
	Investerings (btw)	21,4	22,9	19,0	21,8	28,7
			7,0%	-17,0%	14,2%	32,1%
	Productie-index	89,5	93,5	94,1	102,8	94,0
Tewerkstelling (*)			4,5%	0,6%	9,2%	-8,5%
	Afzetprijsindex	136,0	144,5	144,8	148,5	188,6
			6,2%	0,2%	2,5%	27,0%
Ondernemerschap		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	963	906	923	957	1.006
			-5,9%	1,9%	3,6%	5,1%
	Loonmassa	35,9	35,6	33,0	33,6	36,5
			-1,0%	-7,1%	1,6%	8,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	5	5	5	5	8
			0,0%	0,0%	6,7%	50,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	1	0	2	0	n.a.
			-100,0%		-100,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	0	1	0	1	n.a.
				-100,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	12	11	13	11	n.a.
			-8,3%	18,2%	-15,4%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	743,6	761,0	764,4	970,4	1.201,2
			2,3%	0,4%	27,0%	23,8%
	Uitvoer intra-EU27	424,7	419,4	436,1	541,7	734,3
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-1,3%	4,0%	24,2%	35,6%
	Uitvoer extra-EU27	318,8	341,6	328,3	428,7	466,9
			7,1%	-3,9%	30,6%	8,9%
	Totaal invoer	367,5	254,9	245,3	420,2	476,0
			-30,6%	-3,8%	71,3%	13,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	356,1	245,2	234,6	407,7	453,4
			-31,2%	-4,3%	73,8%	11,2%
	Invoer extra-EU27	11,3	9,7	10,7	12,6	22,6
			-14,1%	9,7%	17,7%	80,1%
	Handelsbalans	376,1	506,0	519,1	550,2	725,2

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-39. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

In miljoen euro.

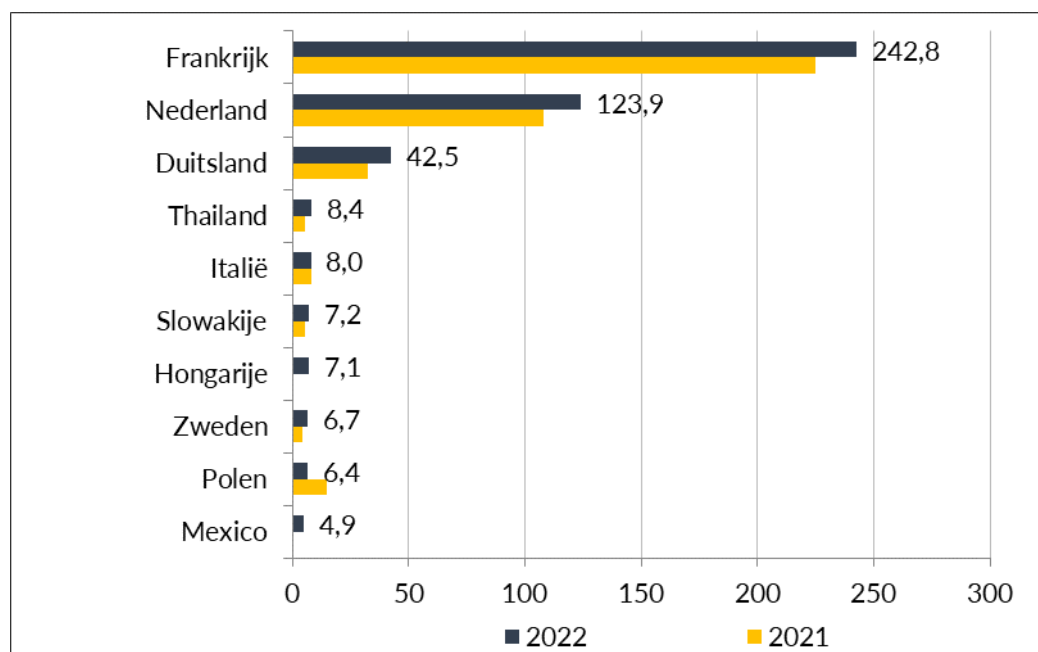

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-40. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van zetmeelproducten (C10.62)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren" (C10.7) de vervaardiging van bakkerijproducten, deegwaren en dergelijke producten.

Tabel 3-21. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

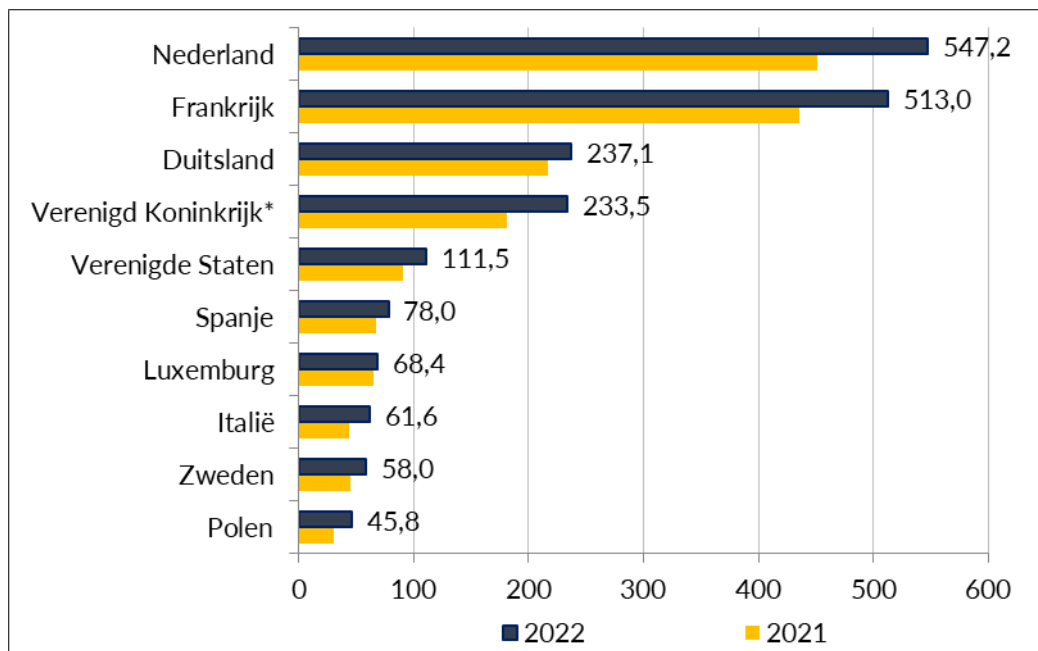
	C10.7	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.842,2	4.578,9	4.677,2	5.163,3	5.699,0
			19,2%	2,1%	10,4%	10,4%
	Investerings (btw)	206,7	249,8	268,1	313,7	399,0
			20,8%	7,3%	17,0%	27,2%
	Productie-index	104,2	109,1	109,9	115,8	122,6
Tewerkstelling (*)			4,7%	0,8%	5,3%	5,9%
	Afzetprijsindex	127,7	130,4	129,9	130,8	143,2
			2,2%	-0,4%	0,7%	9,5%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	24.199	24.461	24.756	25.830	26.769
Ondernemerschap			1,1%	1,2%	4,3%	3,6%
	Loonmassa	408,0	422,4	421,4	445,7	480,1
			3,5%	-0,2%	5,8%	7,7%
	Aantal werkgevers	2.673	2.600	2.537	2.514	3.050
			-2,7%	-2,4%	-0,9%	21,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	344	326	338	546	n.a.
			-5,2%	3,7%	61,5%	
	Schrappingen	281	333	292	344	n.a.
			18,5%	-12,3%	17,8%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	4.593	4.581	4.619	4.870	n.a.
			-0,3%	0,8%	5,4%	
	Faillissementen	75	78	44	46	71
			4,0%	-43,6%	4,5%	54,3%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	249	435	148	103	212
Buitenlandse handel (nationaal concept)			74,7%	-66,0%	-30,4%	105,8%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.742,8	1.755,3	1.699,0	1.969,9	2.375,8
			0,7%	-3,2%	15,9%	20,6%
	Uitvoer intra-EU27	1.279,6	1.317,7	1.261,3	1.485,0	1.774,4
Buitenlandse handel (nationaal concept)			3,0%	-4,3%	17,7%	19,5%
	Uitvoer extra-EU27	463,2	437,6	437,7	484,9	601,4
			-5,5%	0,0%	10,8%	24,0%
	Totaal invoer	999,0	1.036,6	1.004,7	1.137,3	1.364,0
			3,8%	-3,1%	13,2%	19,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	946,8	983,5	960,1	1.081,1	1.294,6
			3,9%	-2,4%	12,6%	19,7%
	Invoer extra-EU27	52,2	53,0	44,6	56,2	69,5
			1,6%	-16,0%	26,2%	23,5%
	Handelsbalans	743,8	718,7	694,3	832,5	1.011,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-41. Handelspartners bij de uitvoer van de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

In miljoen euro.

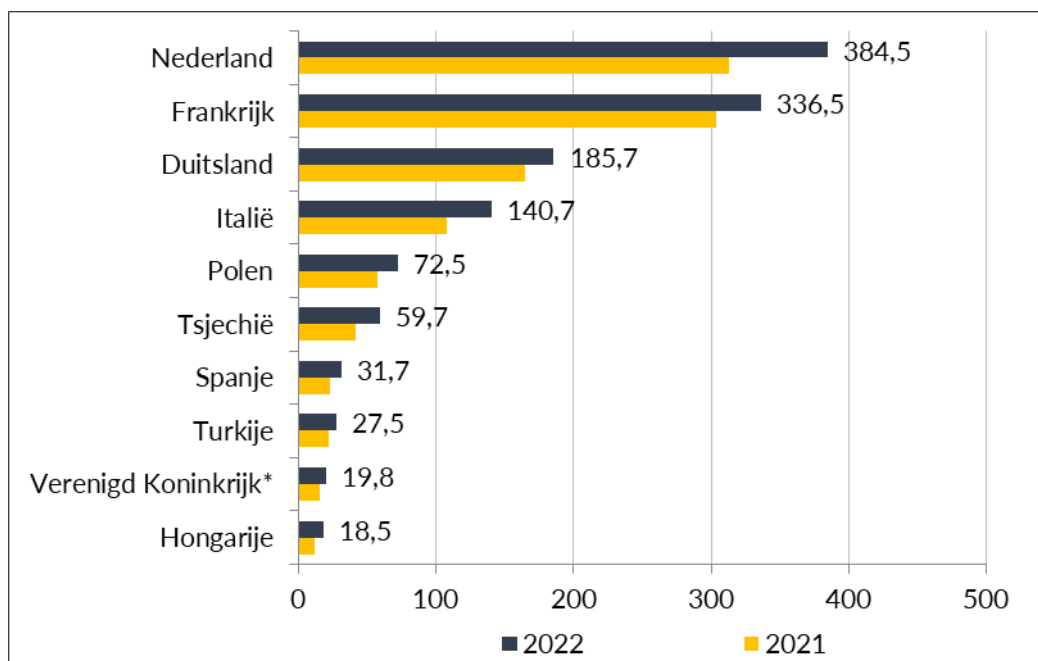

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-42. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren (C10.7)

In miljoen euro

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk" (C10.71) de industriële vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (de industriële vervaardiging van dagverse of diepgevroren bakkerijproducten hoofdzakelijk bestemd voor levering aan de detailhandel, horecabedrijven, gemeenschappen, enz., zoals: brood en broodjes; gebakjes, pasteitjes, verse cakes, taarten, pannenkoeken, wafels en ander vers of diepgevroren banketbakkerswerk en de vervaardiging van voorgerezen of voorgebakken bakkerijproducten om zelf af te bakken (bake-off producten)) en de ambachtelijke vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (de ambachtelijke vervaardiging van bakkerijproducten: brood en broodjes en gebakjes, pasteitjes, verse cakes, taarten, pannenkoeken, wafels en ander vers banketbakkerswerk door warme bakkers).

Tabel 3-22. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

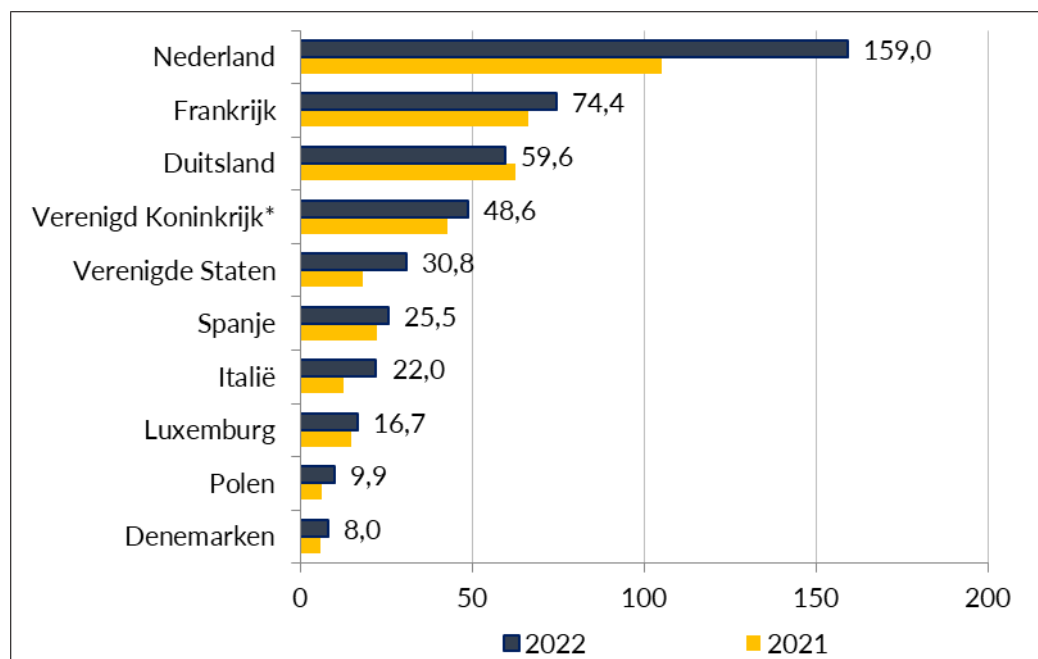
	C10.71	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.878,9	3.091,5	2.984,9	3.293,2	3.532,3
			7,4%	-3,4%	10,3%	7,3%
	Investerings (btw)	163,2	195,0	184,5	200,8	258,2
			19,5%	-5,4%	8,8%	28,6%
	Productie-index	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	117,9	120,8	122,2	122,4	130,9
			2,5%	1,2%	0,2%	6,9%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	19.106	19.190	19.424	20.375	20.999
			0,4%	1,2%	4,9%	3,1%
Ondernemerschap	Loonmassa	296,1	306,0	302,1	322,7	348,0
			3,3%	-1,3%	6,8%	7,8%
	Aantal werkgevers	2.576	2.509	2.441	2.414	2.929
			-2,6%	-2,7%	-1,1%	21,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	298	293	300	455	n.a.
			-1,7%	2,4%	51,7%	
	Schrappingen	267	309	276	320	n.a.
			15,7%	-10,7%	15,9%	
	Btw-plichtige ondernemingen	4.351	4.328	4.342	4.520	n.a.
			-0,5%	0,3%	4,1%	
	Faillissementen	70	76	42	45	68
			8,6%	-44,7%	7,1%	51,1%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	242	432	145	101	203
			78,5%	-66,4%	-30,3%	101,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	739,2	393,7	322,2	439,1	552,0
			-46,7%	-18,2%	36,3%	25,7%
	Uitvoer intra-EU27	595,4	300,2	237,9	329,9	421,5
			-49,6%	-20,7%	38,7%	27,7%
	Uitvoer extra-EU27	143,8	93,5	84,2	109,2	130,5
			-34,9%	-10,0%	29,6%	19,5%
	Totaal invoer	476,9	306,6	232,5	292,6	363,1
			-35,7%	-24,2%	25,8%	24,1%
	Invoer intra-EU27	454,9	285,7	226,1	284,8	353,9
			-37,2%	-20,9%	26,0%	24,3%
	Invoer extra-EU27	22,0	21,0	6,5	7,8	9,1
			-4,8%	-69,1%	20,3%	17,3%
	Handelsbalans	262,2	87,1	89,6	146,6	188,9

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-43. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

In miljoen euro.

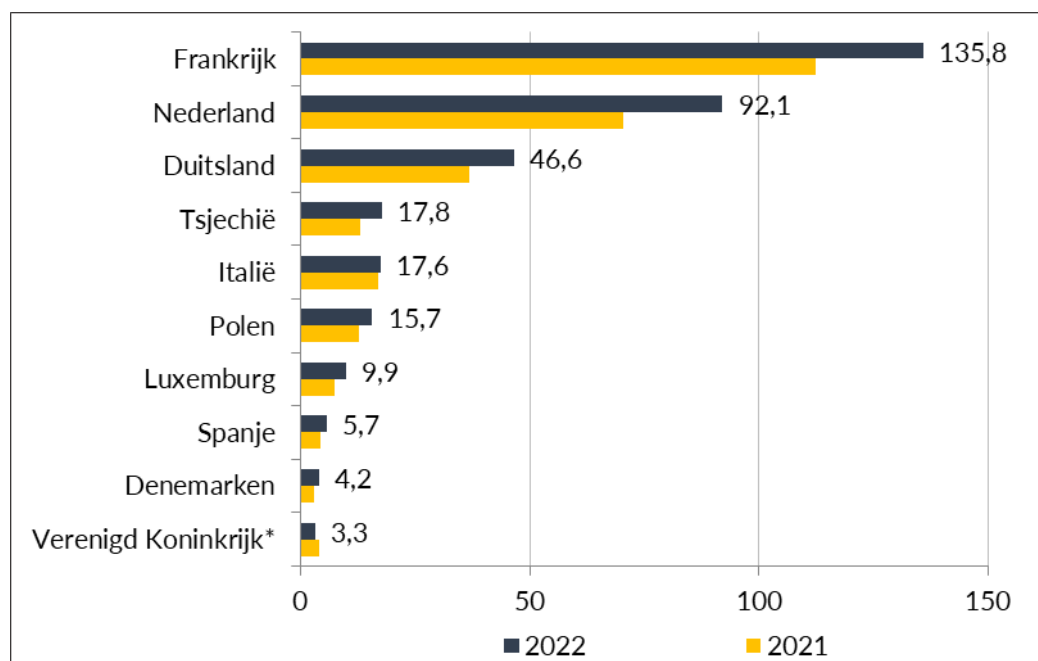

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-44. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk (C10.71)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van beschuit en koekjes en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk" (C10.72) de vervaardiging van beschuit, koekjes, peperkoek en dergelijke producten; de vervaardiging van ander houdbaar banketbakkerswerk; de vervaardiging van versnaperingen en dergelijke producten (koekjes, krakelingen, enz.), zoet of gezouten.

Tabel 3-23. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

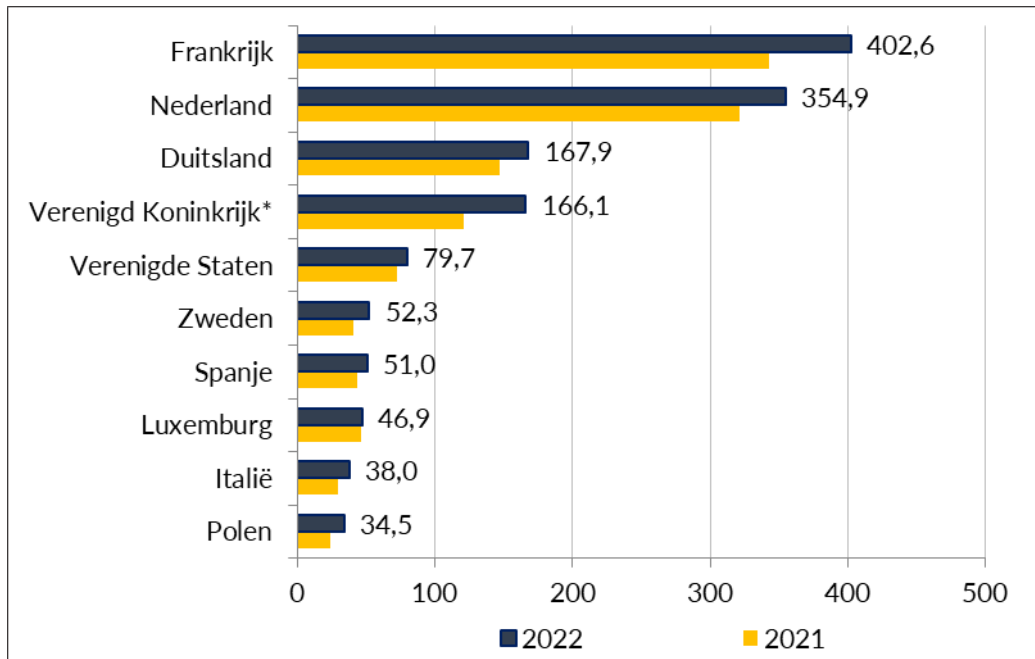
	C10.72	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	148,9	148,5	138,7	140,7	157,5
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	4.482	4.653	4.680	4.794	5.106
			3,8%	0,6%	2,4%	6,5%
	Loonmassa	98,3	102,7	105,0	108,3	116,5
			4,5%	2,2%	3,1%	7,6%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	79	75	79	82	98
			-5,0%	4,9%	3,8%	19,1%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	39	29	35	86	n.a.
			-25,6%	20,7%	145,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	13	22	15	21	n.a.
			69,2%	-31,8%	40,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	209	218	240	309	n.a.
			4,3%	10,1%	28,8%	
	Faillissementen	2	2	1	0	3
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,0%	-50,0%	-100,0%	
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	4	3	2	0	9
			-25,0%	-33,3%	-100,0%	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	916,8	1.267,5	1.276,1	1.434,2	1.703,3
			38,2%	0,7%	12,4%	18,8%
	Uitvoer intra-EU27	619,0	946,4	949,9	1.081,7	1.258,9
			52,9%	0,4%	13,9%	16,4%
	Uitvoer extra-EU27	297,8	321,1	326,2	352,4	444,4
Buitenlandse handel (nationaal concept)			7,8%	1,6%	8,0%	26,1%
	Totaal invoer	432,7	633,7	662,0	743,4	870,0
			46,5%	4,5%	12,3%	17,0%
	Invoer intra-EU27	405,7	605,4	629,6	699,9	816,3
			49,2%	4,0%	11,2%	16,6%
	Invoer extra-EU27	27,0	28,3	32,5	43,6	53,8
			5,1%	14,6%	34,0%	23,5%
	Handelsbalans	484,1	633,7	614,1	690,7	833,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-45. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

In miljoen euro.

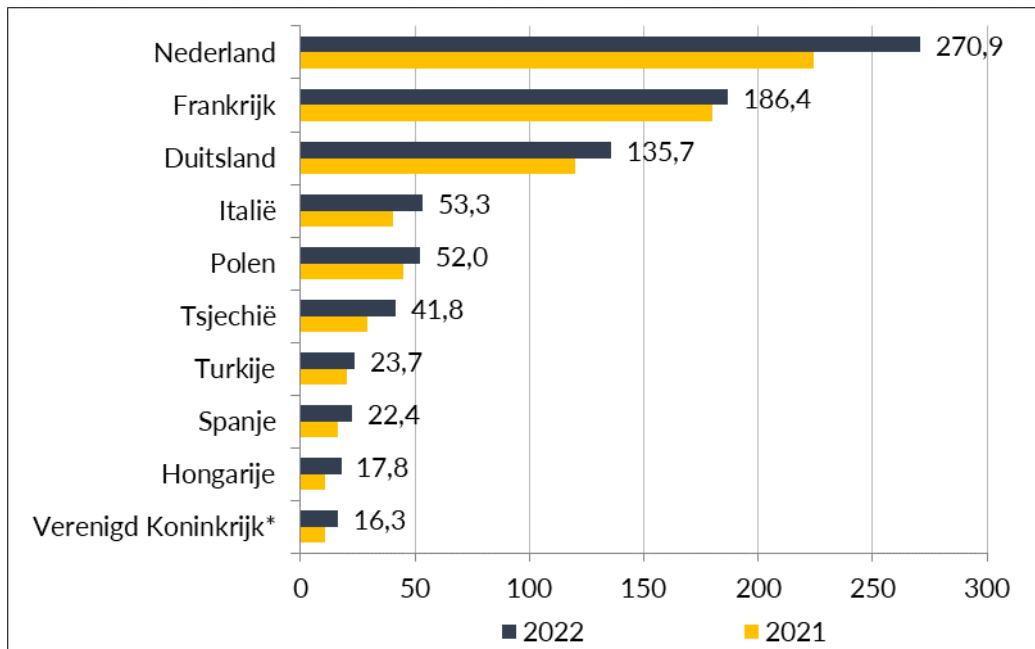

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-46. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk (C10.72)

In miljoen euro

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren" (C10.73) de vervaardiging van al dan niet gevulde, verse of gekookte pasta's zoals macaroni, spaghetti, noedels en dergelijke deegwaren; de vervaardiging van koeskoes en de vervaardiging van diepgevroren of op andere wijze geconserveerde producten op basis van deegwaren.

Tabel 3-24. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

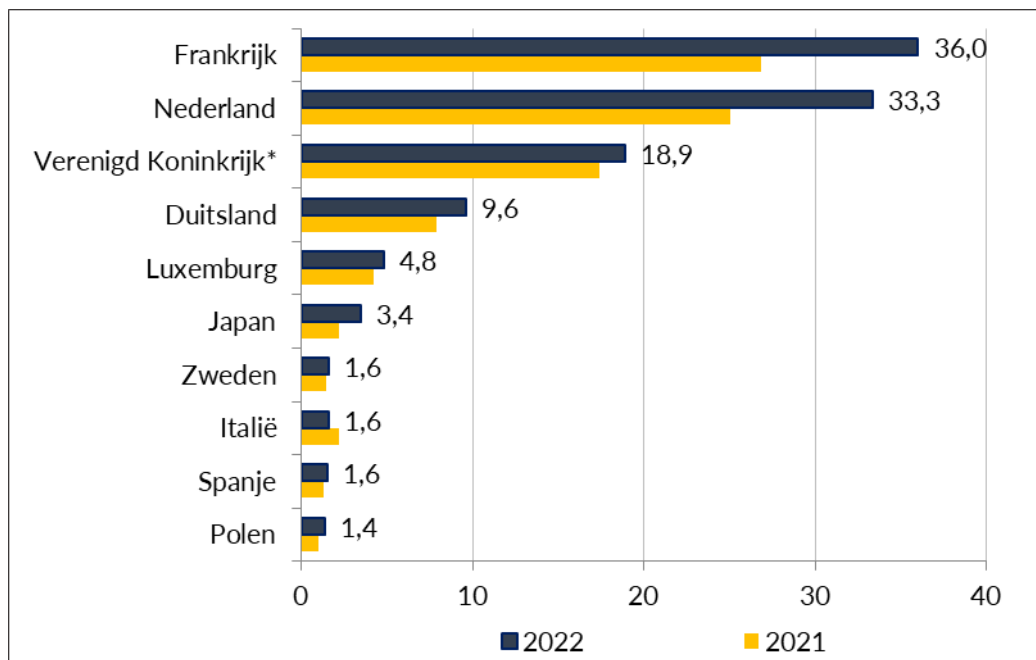
	C10.73	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	610	618	652	662	664
			1,3%	5,5%	1,5%	0,4%
	Loonmassa	13,6	13,7	14,2	14,7	15,6
			1,1%	3,8%	3,4%	6,0%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	18	16	17	18	24
			-13,0%	10,6%	5,8%	29,1%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	7	4	3	5	n.a.
			-42,9%	-25,0%	66,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	1	2	1	3	n.a.
			100,0%	-50,0%	200,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	33	35	37	41	n.a.
			6,1%	5,7%	10,8%	
	Faillissementen	3	0	1	1	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-100,0%		0,0%	-100,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	3	0	1	2	0
			-100,0%		100,0%	-100,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	86,9	94,1	100,7	96,6	120,5
			8,4%	7,0%	-4,1%	24,8%
	Uitvoer intra-EU27	65,2	71,1	73,4	73,3	94,0
			9,1%	3,2%	-0,2%	28,2%
	Uitvoer extra-EU27	21,6	23,0	27,3	23,3	26,5
			6,2%	18,6%	-14,7%	14,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal invoer	89,3	96,2	110,1	101,3	130,9
			7,7%	14,4%	-8,0%	29,3%
	Invoer intra-EU27	86,2	92,5	104,5	96,4	124,4
			7,3%	13,0%	-7,7%	29,0%
	Invoer extra-EU27	3,2	3,7	5,6	4,9	6,6
			16,7%	49,9%	-12,4%	34,3%
	Handelsbalans	-2,5	-2,1	-9,4	-4,7	-10,4

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-47. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

In miljoen euro.

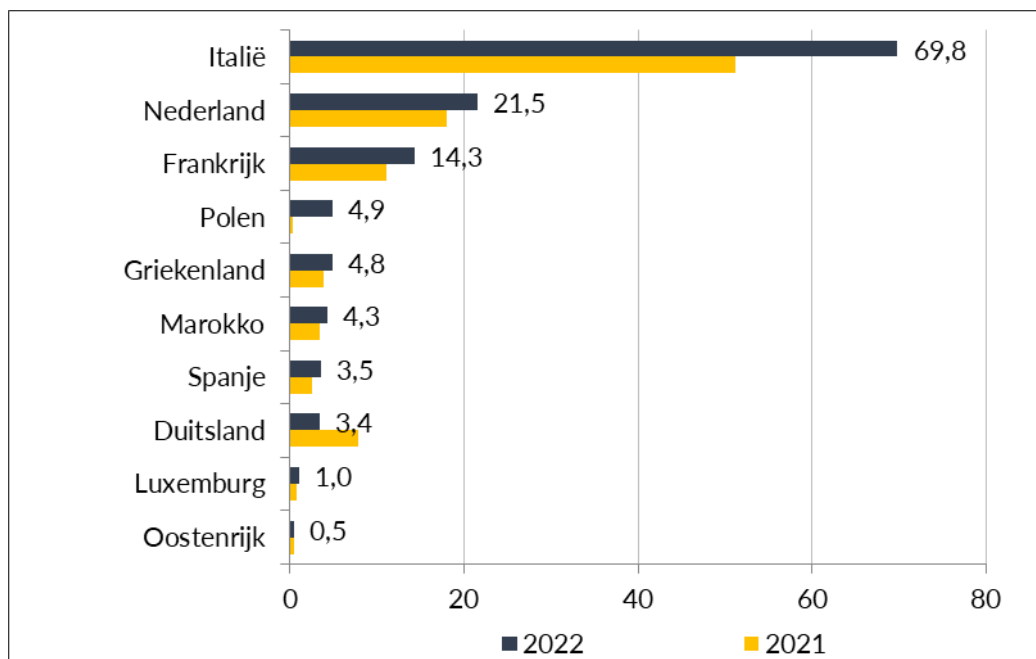

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-48. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren (C10.73)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere voedingsmiddelen" (C10.8) de vervaardiging van suiker, cacao, chocolade, suikerwerk, bereide maaltijden en schotels, koffie, thee en specerijen, alsook beperkt houdbare voedingsmiddelen en specialiteiten.

Tabel 3-25. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

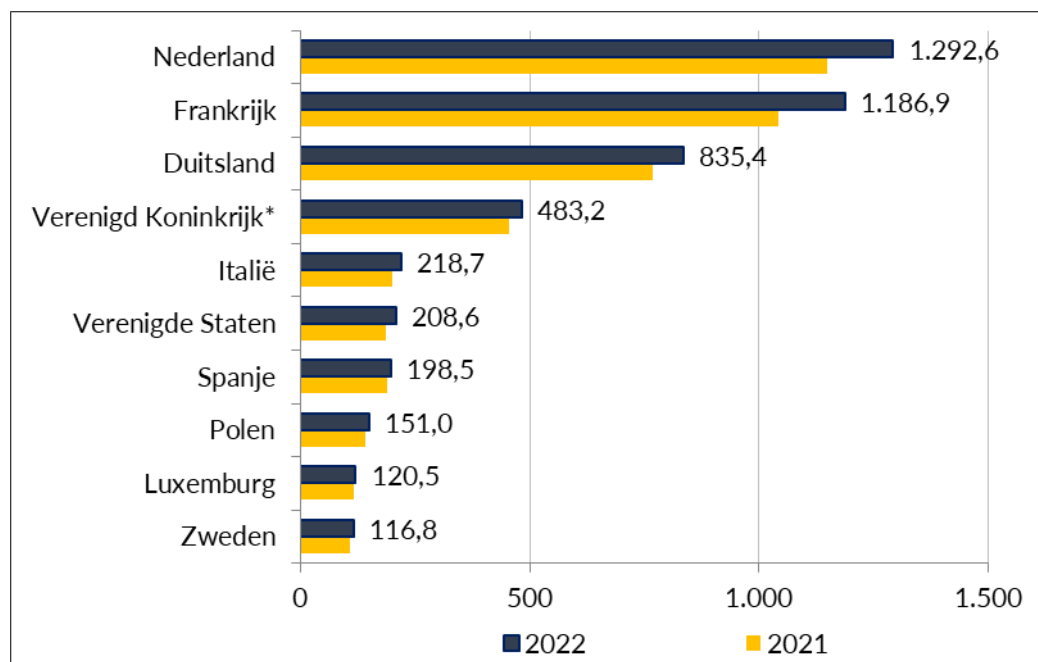
	C10.8	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	10.552,7	10.495,5	10.157,1	11.740,8	13.853,6
			-0,5%	-3,2%	15,6%	18,0%
	Investerings (btw)	305,2	317,3	304,8	266,9	400,9
			4,0%	-4,0%	-12,4%	50,2%
	Productie-index	113,5	113,5	109,7	119,6	109,9
Tewerkstelling (*)			0,0%	-3,4%	9,0%	-8,1%
	Afzetprijsindex	114,0	115,1	118,9	120,4	142,9
			1,0%	3,3%	1,2%	18,7%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	18.397	18.839	18.696	18.944	19.676
Ondernemerschap			2,4%	-0,8%	1,3%	3,9%
	Loonmassa	474,7	492,5	478,3	497,5	539,5
			3,8%	-2,9%	4,0%	8,4%
	Aantal werkgevers	485	499	494	513	645
			2,9%	-0,9%	3,8%	25,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	117	139	157	206	n.a.
			18,8%	12,9%	31,2%	
	Schrappingen	65	82	82	86	n.a.
			26,2%	0,0%	4,9%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	1.295	1.345	1.422	1.548	n.a.
			3,9%	5,7%	8,9%	
	Faillissementen	9	13	4	9	8
			44,4%	-69,2%	125,0%	-11,1%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	25	157	12	19	12
Buitenlandse handel (nationaal concept)			528,0%	-92,4%	58,3%	-36,8%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	5.268,3	5.439,9	5.357,7	6.048,3	6.738,4
			3,3%	-1,5%	12,9%	11,4%
	Uitvoer intra-EU27	3.613,2	3.762,1	3.766,4	4.216,6	4.689,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			4,1%	0,1%	12,0%	11,2%
	Uitvoer extra-EU27	1.655,1	1.677,8	1.591,3	1.831,7	2.048,9
			1,4%	-5,2%	15,1%	11,9%
	Totaal invoer	3.748,3	3.792,6	3.859,3	4.166,3	4.599,0
			1,2%	1,8%	8,0%	10,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	3.347,3	3.424,4	3.525,8	3.838,2	4.208,2
			2,3%	3,0%	8,9%	9,6%
	Invoer extra-EU27	401,0	368,3	333,5	328,0	390,8
			-8,2%	-9,4%	-1,6%	19,1%
	Handelsbalans	1.520,0	1.647,2	1.498,5	1.882,1	2.139,5

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-49. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

In miljoen euro.

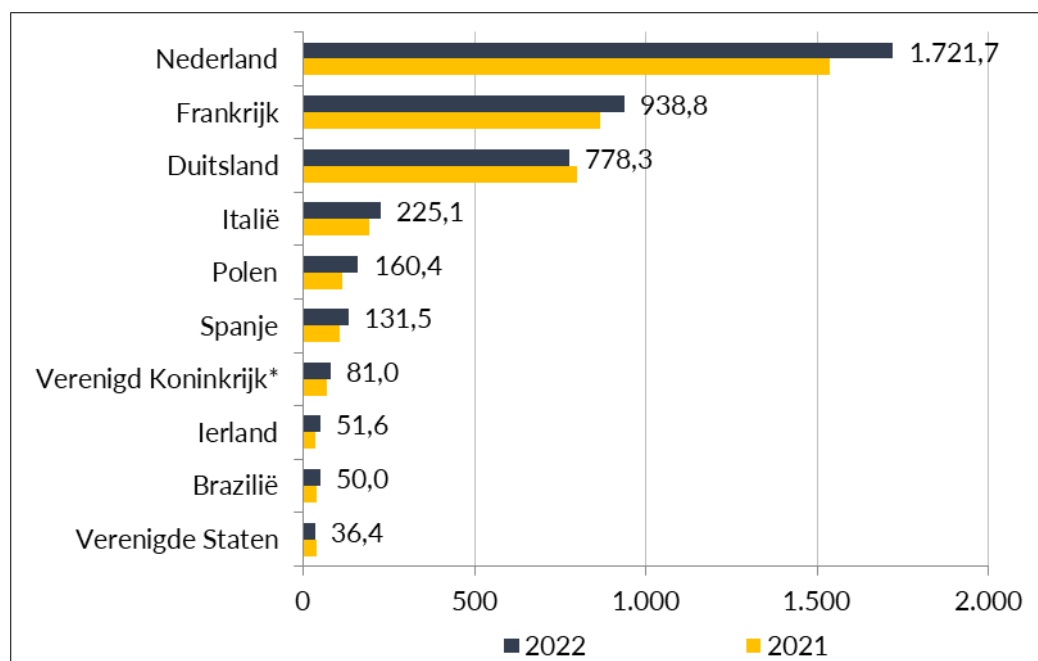

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-50. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van andere voedingsmiddelen (C10.8)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van suiker (C10.81)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van suiker" (C10.81) de vervaardiging en de raffinage van suiker (sacharose) en van suikervervangende stoffen uit het sap van suikerriet, suikerbieten en bepaalde ahornen en palmen; de vervaardiging van rietsuiker en beetwortelsuiker; de vervaardiging van sacharosensuiker; de vervaardiging van kandijnsuiker; de vervaardiging van suikersiropen; de vervaardiging van melasse; de vervaardiging van ahornsuiker en ahornsuikersiroop.

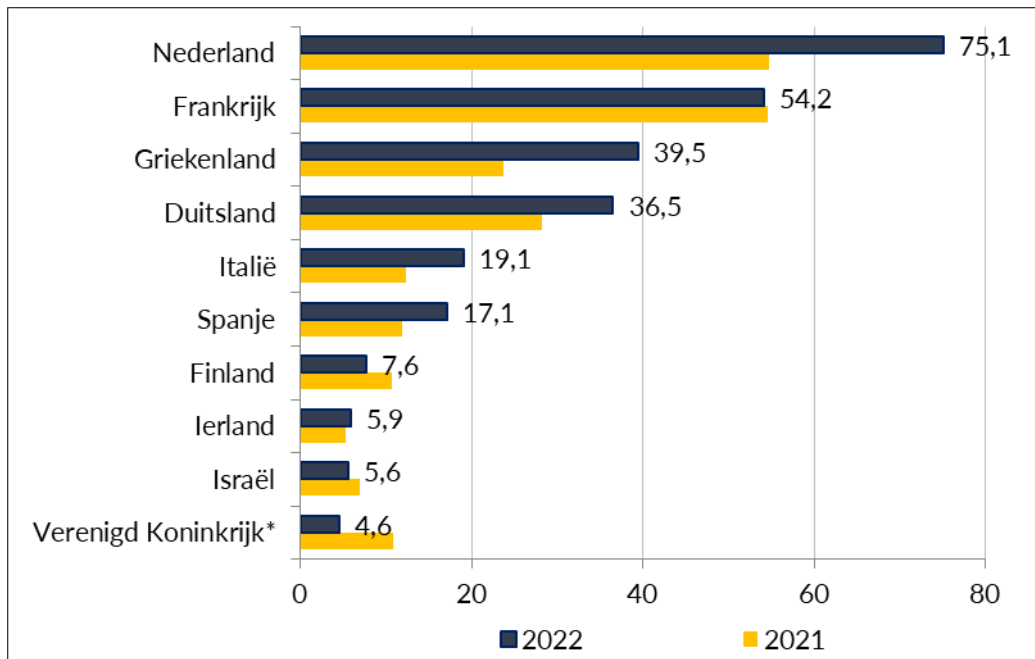
Tabel 3-26. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van suiker (C10.81)

	C10.81	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	479,8	548,8	577,1
					14,4%	5,1%
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	91,0	81,3	76,7	81,2	72,1
			-10,6%	-5,7%	5,9%	-11,3%
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.118	1.155	1.153	1.157	1.176
			3,2%	-0,2%	0,3%	1,7%
	Loonmassa	37,8	39,8	40,3	41,0	43,2
			5,3%	1,2%	1,7%	5,2%
	Aantal werkgevers	6	6	5	5	7
			-5,3%	-16,7%	0,0%	33,3%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	0	0	0	1	n.a.
	Schrappingen	0	1	0	0	n.a.
				-100,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	10	7	7	8	n.a.
			-30,0%	0,0%	14,3%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Faillissementen	0	1	0	0	0
				-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	0	0	0
				-100,0%		
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	313,8	229,3	219,7	265,7	288,6
			-26,9%	-4,2%	20,9%	8,6%
	Uitvoer intra-EU27	164,6	184,4	177,1	221,4	268,0
			12,0%	-4,0%	25,0%	21,0%
	Uitvoer extra-EU27	149,2	45,0	42,6	44,3	20,6
			-69,9%	-5,1%	3,8%	-53,4%
	Totaal invoer	355,0	278,5	283,1	367,8	514,8
			-21,5%	1,6%	29,9%	40,0%
	Invoer intra-EU27	292,7	224,4	237,1	304,2	428,2
			-23,3%	5,7%	28,3%	40,7%
	Invoer extra-EU27	62,3	54,1	45,9	63,6	86,6
			-13,2%	-15,1%	38,4%	36,2%
	Handelsbalans	-41,2	-49,2	-63,3	-102,1	-226,1

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

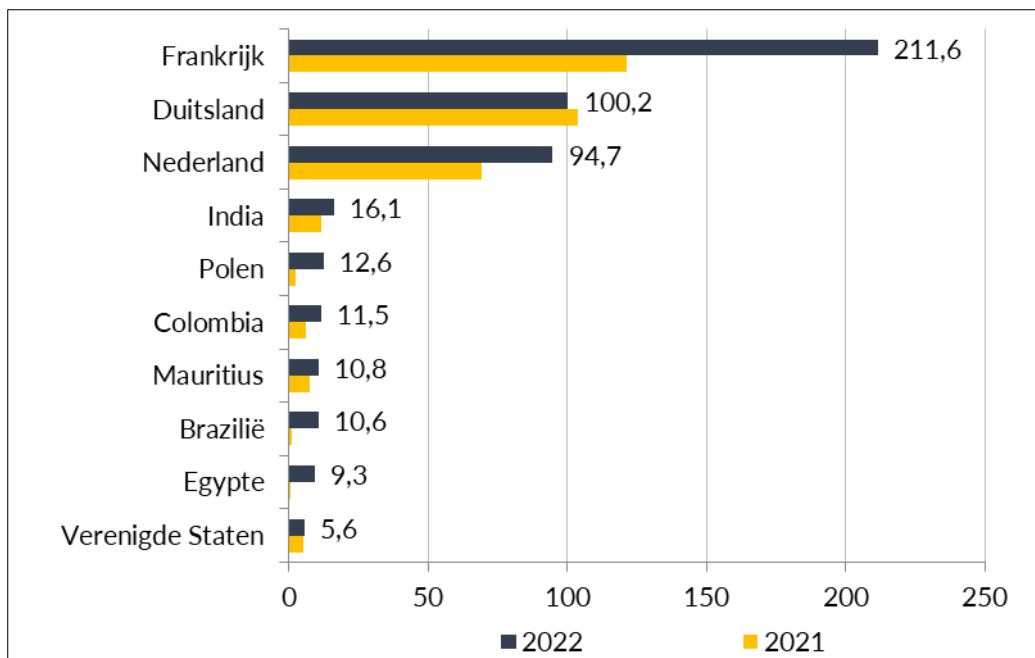
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-51. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelstromen met Noord-Ierland omvatten.
Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-52. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van suiker (C10.81)
In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk" (C10.82) de vervaardiging van cacaopoeder, cacaoboter, cacaovet en cacao-olie; de vervaardiging van chocolade en chocoladeproducten; de vervaardiging van suikerwerk: karamels, cachoudrop, noga, zacht suikerwerk, witte chocolade, enz.; de vervaardiging van kauwgom; het konfijten van vruchten, noten, vruchtenschillen en andere plantendelen met suiker; de vervaardiging van cacaopasta en chocopasta en de vervaardiging van pepermuntjes, snoepgoed, enz.

Tabel 3-27. Voornaamste economische indicatoren in vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

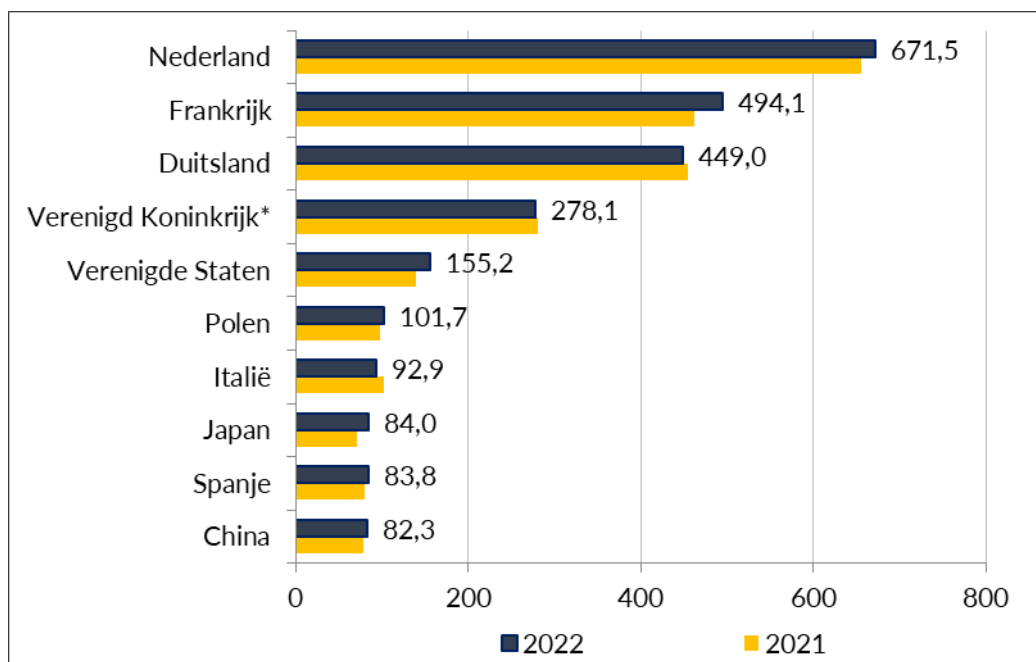
	C10.82	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.879,6	5.191,9	4.998,6	5.470,8	6.126,7
			6,4%	-3,7%	9,4%	12,0%
	Investerings (btw)	171,6	172,2	153,3	126,7	208,5
			0,3%	-11,0%	-17,4%	64,6%
	Productie-index	117,5	117,2	110,1	123,9	104,0
Tewerkstelling (*)	Afzetprijsindex	110,5	114,0	114,9	112,7	135,7
			3,2%	0,7%	-1,8%	20,4%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	8.339	8.597	8.457	8.552	8.988
			3,1%	-1,6%	1,1%	5,1%
Ondernemerschap	Loonmassa	198,9	208,4	195,4	207,5	227,7
			4,8%	-6,2%	6,2%	9,7%
	Aantal werkgevers	257	262	258	270	344
			2,1%	-1,8%	4,7%	27,6%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	42	64	59	70	n.a.
			52,4%	-7,8%	18,6%	
	Schrappingen	36	39	46	41	n.a.
			8,3%	17,9%	-10,9%	
	Btw-plichtige ondernemingen	620	650	664	704	n.a.
Totaal uitvoer			4,8%	2,2%	6,0%	
	Faillissementen	4	7	2	5	3
			75,0%	-71,4%	150,0%	-40,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	8	54	7	14	4
			575,0%	-87,0%	100,0%	-71,4%
Totaal invoer		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	2.733,5	2.955,0	2.820,9	3.264,6	3.416,8
			8,1%	-4,5%	15,7%	4,7%
	Uitvoer intra-EU27	1.826,5	1.955,5	1.943,0	2.196,8	2.250,0
			7,1%	-0,6%	13,1%	2,4%
Invoer extra-EU27	Uitvoer extra-EU27	907,0	999,6	877,9	1.067,8	1.166,8
			10,2%	-12,2%	21,6%	9,3%
	Totaal invoer	1.707,5	1.816,7	1.824,6	1.918,4	1.952,0
			6,4%	0,4%	5,1%	1,8%
	Invoer intra-EU27	1.569,5	1.698,4	1.735,2	1.843,1	1.842,7
Invoer extra-EU27			8,2%	2,2%	6,2%	0,0%
	Invoer extra-EU27	138,0	118,3	89,5	75,4	109,4
			-14,3%	-24,4%	-15,7%	45,1%
	Handelsbalans	1.026,1	1.138,4	996,3	1.346,1	1.464,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-53. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

In miljoen euro.

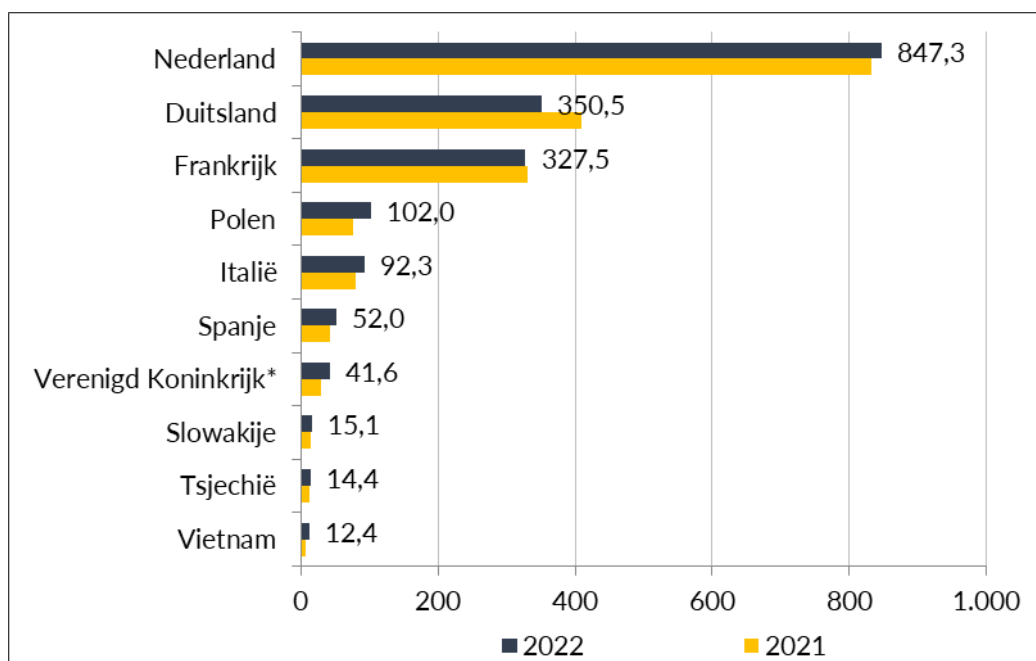

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-54. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk (C10.82)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Verwerking van thee en koffie (C10.83)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Verwerking van thee en koffie" (C10.83) het branden van koffie en het verwijderen van cafeïne; de productie van koffieproducten (vervaardiging van gemalen koffie; vervaardiging van oploskoffie; vervaardiging van extracten en concentraten van koffie); de vervaardiging van koffiesurrogaten; de vervaardiging van cichorei; het mengen van thee en maté; de vervaardiging van extracten en preparaten op basis van thee of van maté en de vervaardiging van kruidenthee (pepermunt, verveine, kamille, enz.).

Tabel 3-28. Voornaamste economische indicatoren in de verwerking van thee en koffie (C10.83)

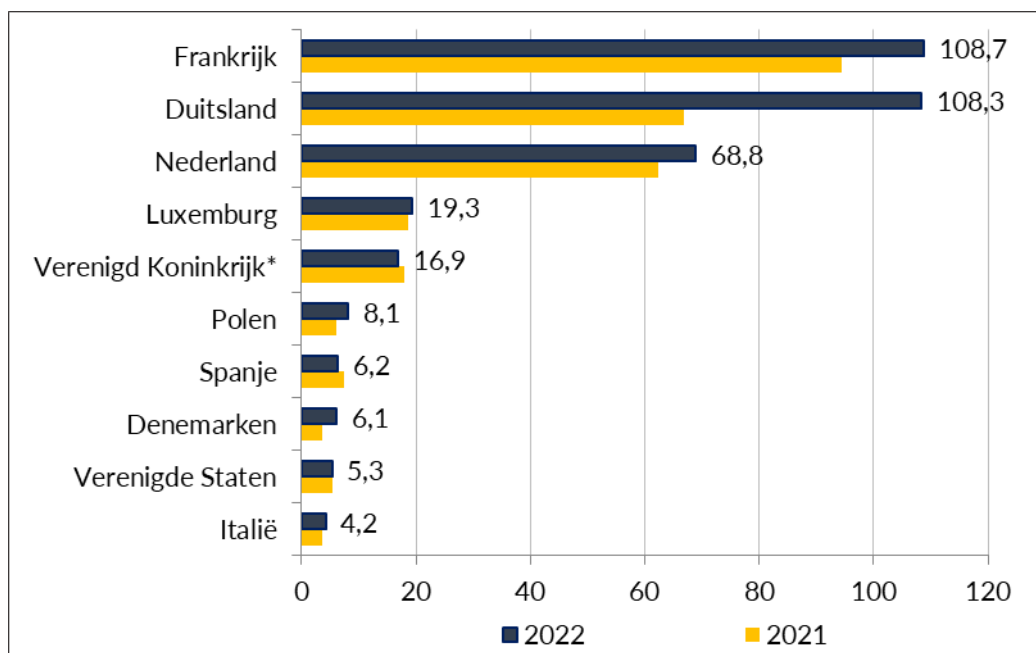
	C10.83	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	514,1	533,6	484,9	491,4	565,3
			3,8%	-9,1%	1,3%	15,0%
	Investerings (btw)	28,2	28,6	27,8	23,3	25,1
			1,3%	-2,8%	-15,9%	7,7%
	Productie-index	98,2	100,8	97,2	97,1	97,8
Tewerkstelling (*)			2,6%	-3,5%	-0,1%	0,7%
	Afzetprijsindex	140,7	139,0	138,9	140,6	167,7
			-1,2%	0,0%	1,2%	19,2%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.230	1.244	1.107	1.103	1.116
Ondernemerschap			1,2%	-11,0%	-0,4%	1,2%
	Loonmassa	30,3	31,0	31,3	26,8	29,9
			2,4%	0,9%	-14,4%	11,6%
	Aantal werkgevers	57	58	56	56	70
			1,2%	-2,9%	-0,6%	25,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	14	12	15	24	n.a.
			-14,3%	25,0%	60,0%	
	Schrappingen	4	5	7	3	n.a.
			25,0%	40,0%	-57,1%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	122	131	139	163	n.a.
			7,4%	6,1%	17,3%	
	Faillissementen	1	0	0	1	1
			-100,0%			0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	0	1	1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-100,0%			0,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	290,3	301,0	303,8	316,2	385,2
			3,7%	0,9%	4,1%	21,8%
	Uitvoer intra-EU27	262,8	276,1	274,8	280,6	348,3
Buitenlandse handel (nationaal concept)			5,1%	-0,5%	2,1%	24,2%
	Uitvoer extra-EU27	27,5	24,9	28,9	35,6	36,9
			-9,5%	16,3%	23,2%	3,5%
	Totaal invoer	298,4	307,1	302,3	321,9	370,5
			2,9%	-1,6%	6,5%	15,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	274,6	283,3	280,2	300,8	349,1
			3,1%	-1,1%	7,4%	16,1%
	Invoer extra-EU27	23,8	23,9	22,1	21,1	21,4
			0,3%	-7,5%	-4,4%	1,3%
	Handelsbalans	-8,1	-6,1	1,5	-5,7	14,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-55. Handelspartners bij de uitvoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)

In miljoen euro.

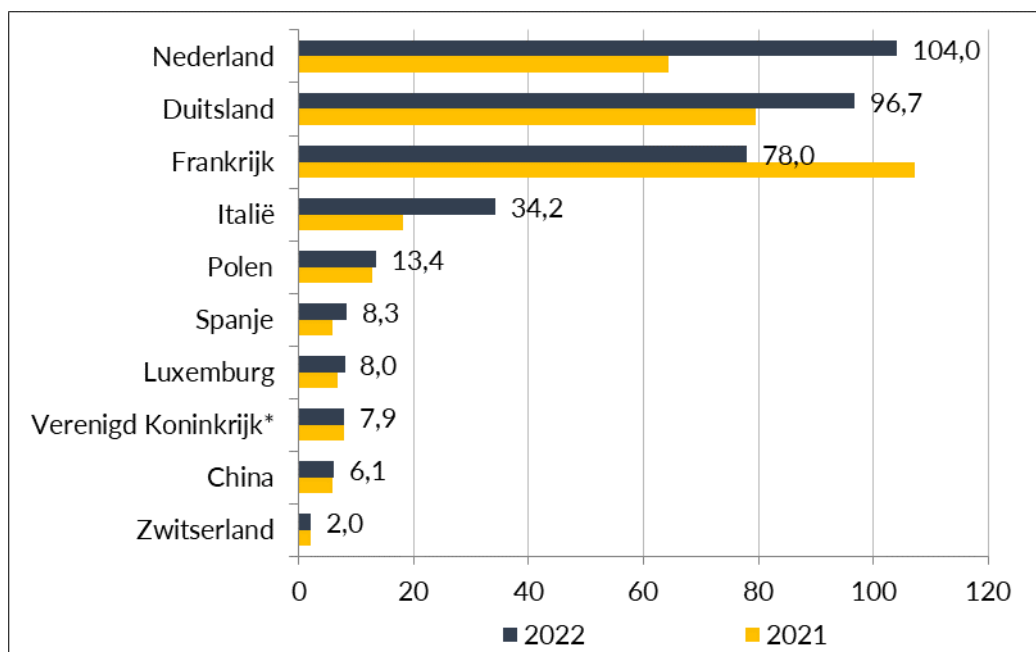

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-56. Handelspartners bij de invoer voor de verwerking van thee en koffie (C10.83)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden" (C10.84) de vervaardiging van specerijen en kruiden (peper, chilipeper en dergelijke pepers; tafel- en keukenzout, kaneel, mosterdmeel en bereide mosterd, andere specerijen en kruiden), de vervaardiging van sauzen (mayonaise, ketchup, pickles, tartaarsaus, enz.), de vervaardiging van tafellazijn en eveneens het breken, zuiveren en raffineren van zout voor de menselijke consumptie.

Tabel 3-29. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

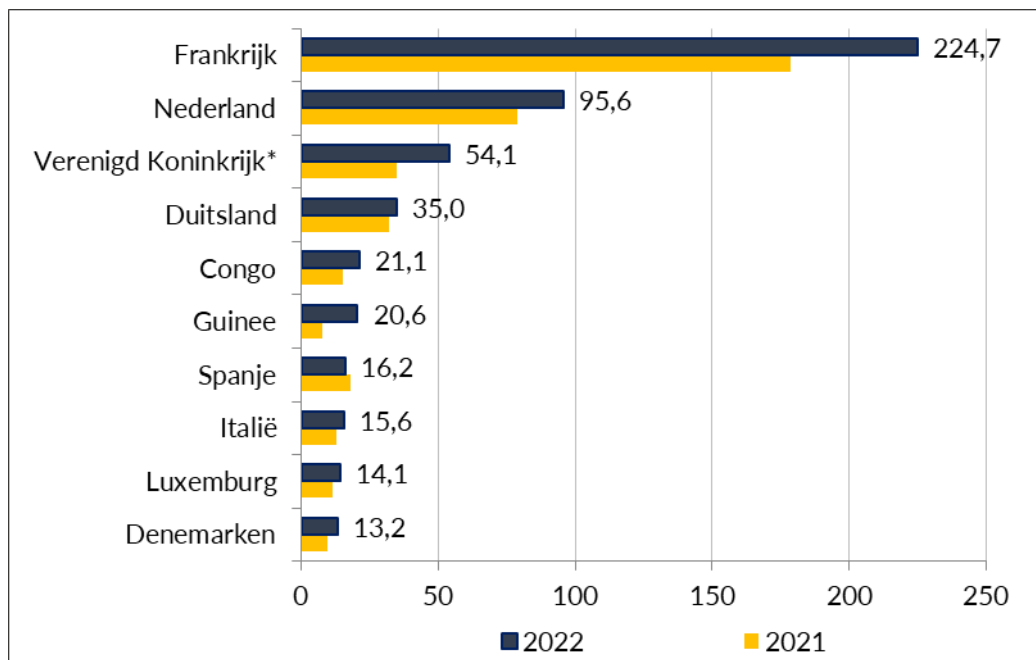
C10.84		2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	993,2	914,1	1.075,8	1.224,0	1.333,3
			-8,0%	17,7%	13,8%	8,9%
	Investerings (btw)	15,7	17,3	24,2	24,6	38,5
			10,2%	40,5%	1,6%	56,2%
	Productie-index	112,7	116,4	116,3	128,6	136,8
Tewerkstelling (*)			3,3%	0,0%	10,5%	6,4%
	Afzetprijsindex	118,9	119,2	121,4	124,5	143,2
			0,3%	1,8%	2,6%	15,0%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.423	1.459	1.480	1.567	1.647
Ondernemerschap			2,5%	1,5%	5,9%	5,1%
	Loonmassa	37,5	38,8	39,0	41,7	45,4
			3,6%	0,5%	7,0%	8,7%
	Aantal werkgevers	37	38	36	35	44
			1,8%	-4,4%	-2,8%	25,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	6	4	3	8	n.a.
			-33,3%	-25,0%	166,7%	
	Schrappingen	1	2	2	5	n.a.
			100,0%	0,0%	150,0%	
Handelsbalans	Btw-plichtige ondernemingen	70	71	73	79	n.a.
			1,4%	2,8%	8,2%	
	Faillissementen	0	1	0	0	1
				-100,0%		
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	1	0	0	2
Handelsbalans				-100,0%		
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	393,1	425,5	444,5	527,8	659,6
			8,2%	4,5%	18,7%	25,0%
	Uitvoer intra-EU27	291,2	314,7	334,0	385,1	467,3
Handelsbalans			8,1%	6,1%	15,3%	21,4%
	Uitvoer extra-EU27	101,9	110,8	110,5	142,7	192,3
			8,8%	-0,3%	29,1%	34,8%
	Totaal invoer	274,6	272,4	278,0	314,9	346,5
			-0,8%	2,0%	13,3%	10,0%
Handelsbalans	Invoer intra-EU27	235,2	236,9	244,1	272,5	307,8
			0,7%	3,1%	11,6%	12,9%
	Invoer extra-EU27	39,4	35,5	33,8	42,4	38,7
			-9,8%	-4,7%	25,1%	-8,7%
	Handelsbalans	118,5	153,1	166,5	212,9	313,2

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-57. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

In miljoen euro.

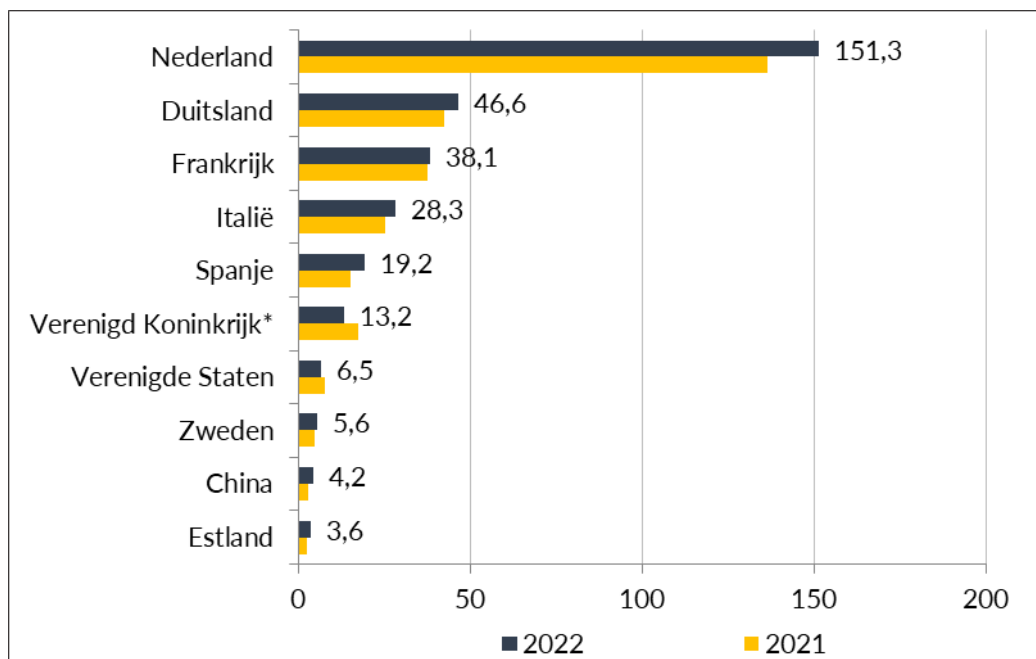

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-58. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden (C10.84)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels" (C10.85) de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (d.w.z. bereid, gekruid en gekookt). De schotels worden behandeld om op die manier langer te kunnen bewaren. Dat gebeurt door de schotels in te vriezen of in te blikken. Bovendien zijn de schotels gewoonlijk verpakt en geëtiketteerd met het oog op wederverkoop. Die klasse omvat niet de bereiding van schotels voor onmiddellijke consumptie, zoals in restaurants. Om als bereide schotels te kunnen beschouwd worden, moeten ze tenminste twee verschillende ingrediënten bevatten (met uitzondering van kruiden, enz.).

Men vindt hier dan ook de vervaardiging van bereide maaltijden die vlees of vlees van gevogelte bevatten; de vervaardiging van bereide maaltijden die vis bevatten; de vervaardiging van uit groenten bestaande bereide maaltijden, met inbegrip van vegetarische schotels; de vervaardiging van voorgebakken pizza, diepgevroren of op een andere wijze geconserveerd; de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels op basis van deegwaren alsook de vervaardiging van zowel lokale als nationale bereide schotels.

Tabel 3-30. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

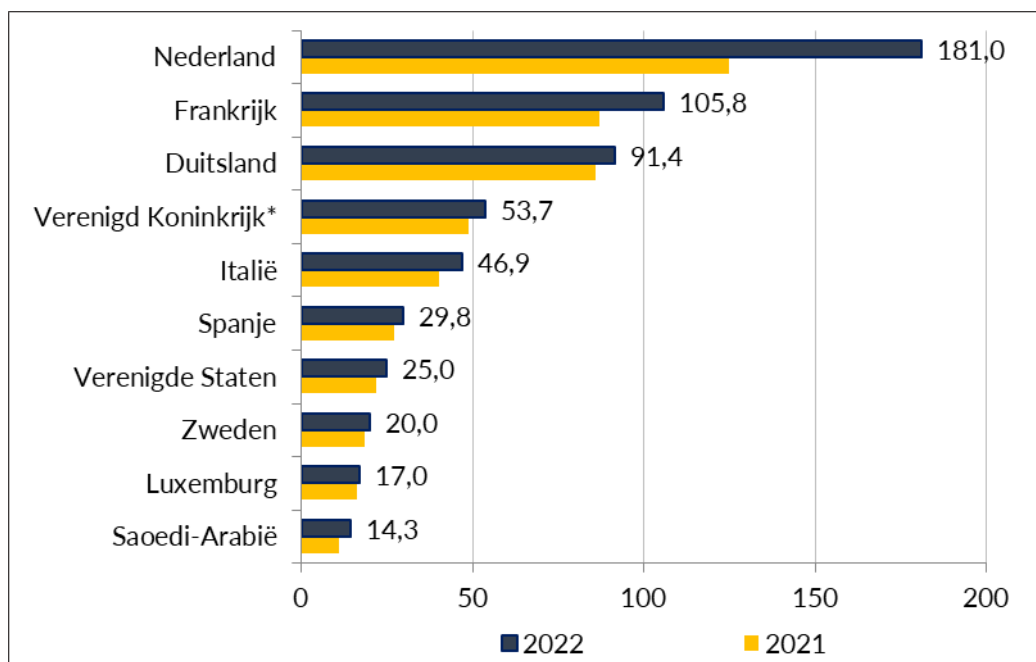
	C10.85	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	360,9	346,7	361,4	445,5	521,0
			-3,9%	4,2%	23,3%	16,9%
	Investerings (btw)	15,9	C	17,6	20,1	21,0
				14,0%	4,8%	
Tewerkstelling (*)	Productie-index	106,8	107,9	101,8	108,7	110,2
			1,1%	-5,7%	6,8%	1,4%
	Afzetprijsindex	116,0	117,8	121,6	123,0	132,5
			1,5%	3,3%	1,1%	7,8%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Ondernemerschap	Tewerkstelling	1.650	1.722	1.731	1.838	1.947
			4,3%	0,5%	6,2%	5,9%
	Loonmassa	33,1	34,3	33,0	36,5	41,1
			3,6%	-3,7%	10,7%	12,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Aantal werkgevers	53	56	62	64	76
			6,3%	9,5%	3,2%	18,8%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	27	30	45	48	n.a.
			11,1%	50,0%	6,7%	
	Schrappingen	12	16	11	18	n.a.
			33,3%	-31,3%	63,6%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	195	206	243	266	n.a.
			5,6%	18,0%	9,5%	
	Faillissementen	1	2	1	1	2
			100,0%	-50,0%	0,0%	100,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	98	2	2	4
			4800,0%	-98,0%	0,0%	100,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal uitvoer	635,6	616,0	632,2	683,9	819,1
			-3,1%	2,6%	8,2%	19,8%
	Uitvoer intra-EU27	441,5	423,8	420,2	471,9	581,7
			-4,0%	-0,9%	12,3%	23,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	194,1	192,2	212,0	212,1	237,4
			-1,0%	10,3%	0,0%	12,0%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Totaal invoer	385,7	397,2	420,5	467,0	534,7
			3,0%	5,9%	11,1%	14,5%
	Invoer intra-EU27	361,6	372,2	394,8	444,1	511,2
			2,9%	6,1%	12,5%	15,1%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer extra-EU27	24,1	25,0	25,7	22,9	23,5
			3,5%	2,7%	-10,7%	2,5%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	249,9	218,8	211,7	216,9	284,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-59. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

In miljoen euro.

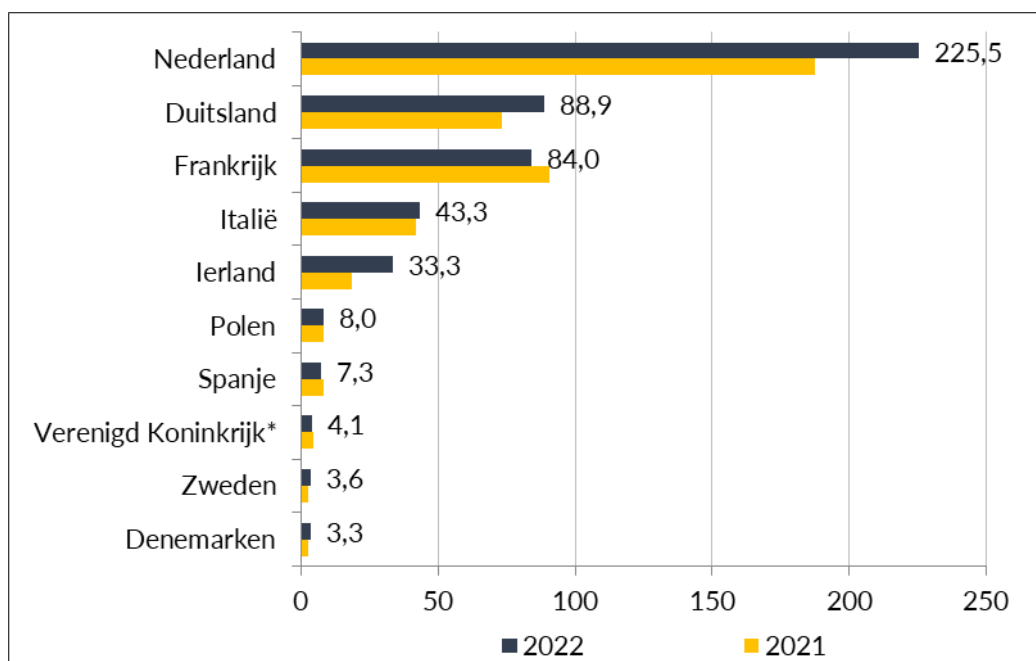

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-60. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bereide maaltijden en schotels (C10.85)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding" (C10.86) de vervaardiging van voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen (zuigelingenvoeding, opvolgmelk en andere opvolgvoeding, babyvoeding, energiearme voeding en voeding met verminderde energiewaarde voor gewichtscontrole, dieetvoeding voor medisch gebruik, natriumarmer voeding, inclusief natriumarm en natriumvrij dieetzout, glutenvrije voeding, voeding die afgestemd is op grote spierinspanning, vooral voor sportlui, voeding voor personen bij wie de glucosetofwisseling is verstoord (diabetici)).

Tabel 3-31. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

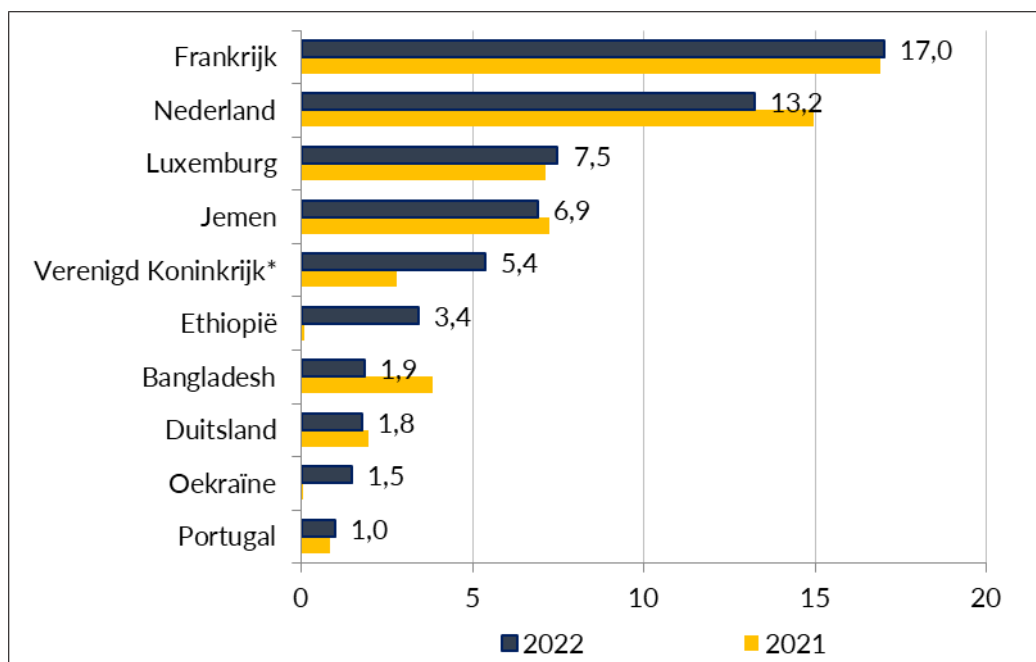
	C10.86	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	52,5	60,7	52,3
					15,7%	-13,8%
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	1.157	1.180	1.190	1.200	1.173
			2,0%	0,9%	0,8%	-2,3%
	Loonmassa	34,3	35,1	36,8	37,2	37,9
Ondernemerschap			2,3%	4,8%	1,3%	1,8%
	Aantal werkgevers	11	12	11	12	13
			8,8%	-10,8%	9,1%	8,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	7	5	2	4	n.a.
			-28,6%	-60,0%	100,0%	
	Schrappingen	1	5	1	2	n.a.
			400,0%	-80,0%	100,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	67	63	63	60	n.a.
			-6,0%	0,0%	-4,8%	
	Faillissementen	1	0	0	0	0
			-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	0	0	0
			-100,0%			
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	90,4	77,3	73,6	67,4	65,8
			-14,6%	-4,8%	-8,4%	-2,4%
	Uitvoer intra-EU27	53,0	45,4	50,4	42,9	41,7
			-14,3%	10,8%	-14,8%	-2,9%
	Uitvoer extra-EU27	37,5	31,8	23,2	24,5	24,1
			-15,0%	-27,1%	5,5%	-1,5%
	Totaal invoer	83,2	88,4	95,0	92,4	107,0
			6,3%	7,5%	-2,8%	15,8%
	Invoer intra-EU27	80,2	87,2	94,1	91,6	106,3
			8,7%	7,9%	-2,7%	16,0%
	Invoer extra-EU27	2,9	1,2	0,9	0,8	0,8
			-59,2%	-22,6%	-10,6%	-7,4%
	Handelsbalans	7,3	-11,1	-21,4	-25,0	-41,2

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-61. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

In miljoen euro.

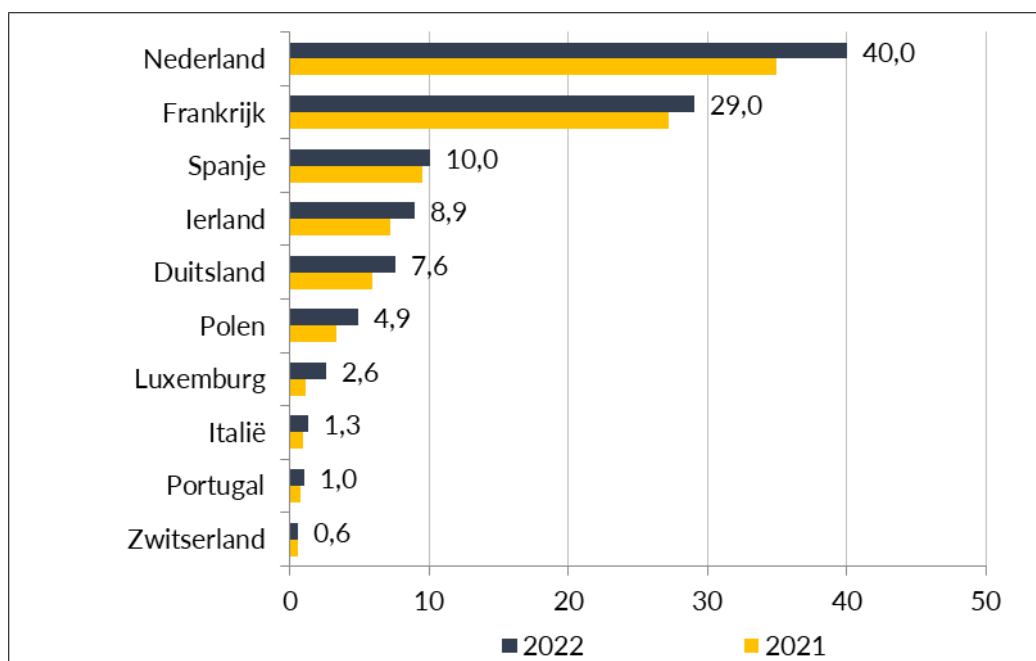

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-62. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding (C10.86)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g." (C10.89) de vervaardiging van preparaten voor soep of voor bouillon en bereide soep en bouillon; de vervaardiging van kunsthoning en karamel; de vervaardiging van beperkt houdbare voedingsmiddelen (zoals sandwiches, verse pizza's (niet voorgebakken of gebakken)); de vervaardiging van voedingssupplementen of voedingsmiddelen die met vitaminen, proteïnen, enz. zijn verrijkt; de vervaardiging van overige voedingsmiddelen, n.e.g. en eveneens de vervaardiging van gist; de vervaardiging van bak- en puddingpoeder; de vervaardiging van extracten en sappen van vlees, van vis of van schaal- en weekdieren; de vervaardiging van plantensappen en plantenextracten, pectinestoffen, plantenslijmen en bindmiddelen; de vervaardiging van vleessurrogaten; de vervaardiging van melk- en kaassurrogaten en de vervaardiging van eieren in poedervorm en gereconstitueerde eieren.

Tabel 3-32. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

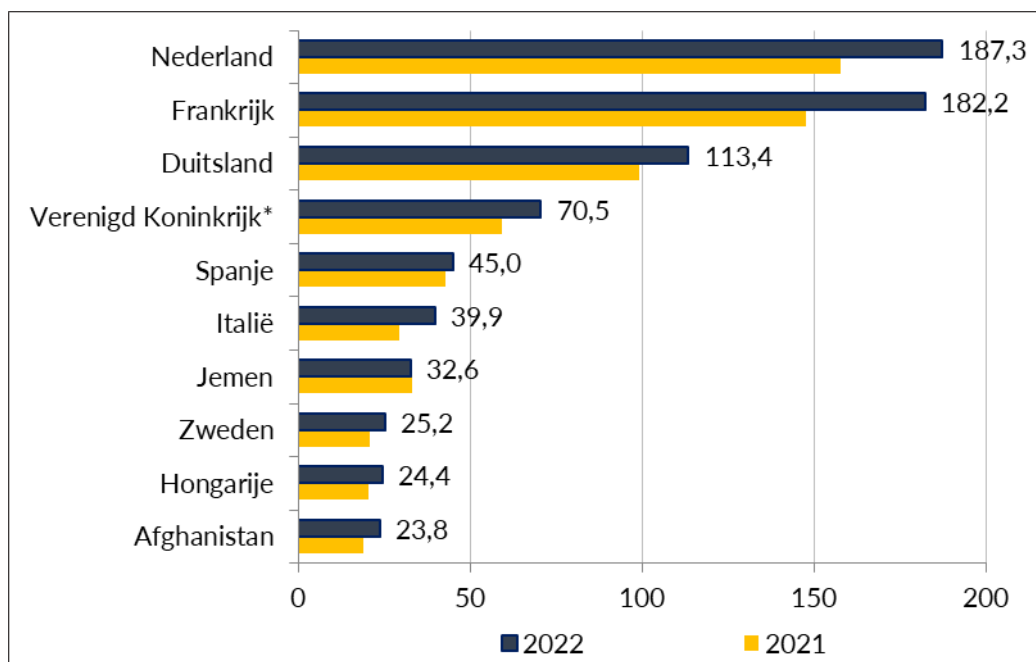
	C10.89	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.164,3	2.990,8	2.704,2	3.499,5	4.677,8
			-5,5%	-9,6%	29,4%	33,7%
	Investerings (btw)	57,4	68,1	58,3	49,3	62,6
			18,6%	-14,4%	-15,4%	27,0%
Productie-index		124,3	125,6	131,6	138,2	132,0
			1,0%	4,8%	5,0%	-4,5%
	Afzetprijsindex	127,4	129,9	132,6	134,8	146,7
			2,0%	2,1%	1,7%	8,9%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Tewerkstelling (*)	Tewerkstelling	3.479	3.483	3.578	3.528	3.629
			0,1%	2,7%	-1,4%	2,9%
	Loonmassa	102,9	105,1	102,5	106,7	114,4
			2,2%	-2,5%	4,2%	7,1%
Aantal werkgevers		63	66	67	72	92
			5,3%	0,5%	8,0%	27,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
Ondernemerschap	Oprichtingen	21	24	33	51	n.a.
			14,3%	37,5%	54,5%	
	Schrappingen	11	14	15	17	n.a.
			27,3%	7,1%	13,3%	
	Btw-plichtige ondernemingen	211	217	233	268	n.a.
			2,8%	7,4%	15,0%	
	Faillissementen	2	2	1	2	1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,0%	-50,0%	100,0%	-50,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	13	3	3	2	1
			-76,9%	0,0%	-33,3%	-50,0%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	811,6	835,7	863,1	922,7	1.103,3
			3,0%	3,3%	6,9%	19,6%
	Uitvoer intra-EU27	573,5	562,3	567,1	617,9	732,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-2,0%	0,9%	9,0%	18,6%
	Uitvoer extra-EU27	238,0	273,4	296,1	304,8	370,7
			14,9%	8,3%	3,0%	21,6%
	Totaal invoer	643,9	632,3	655,8	683,8	773,5
			-1,8%	3,7%	4,3%	13,1%
	Invoer intra-EU27	533,5	522,0	540,3	581,9	663,0
			-2,2%	3,5%	7,7%	13,9%
Invoer extra-EU27		110,4	110,3	115,6	101,9	110,5
			-0,1%	4,8%	-11,9%	8,5%
	Handelsbalans	167,7	203,4	207,3	239,0	329,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-63. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

In miljoen euro.

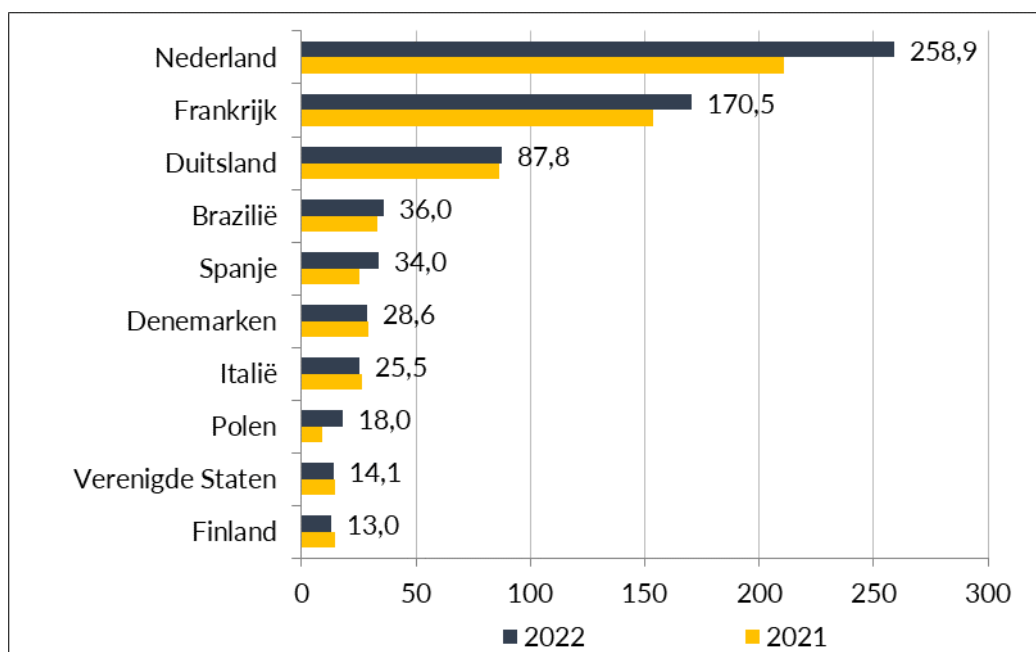

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-64. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g. (C10.89)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van diervoeders (C10.9)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van diervoeders" (C10.9) zowel de vervaardiging van veevoeders als de vervaardiging van voeders voor huisdieren.

Tabel 3-33. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

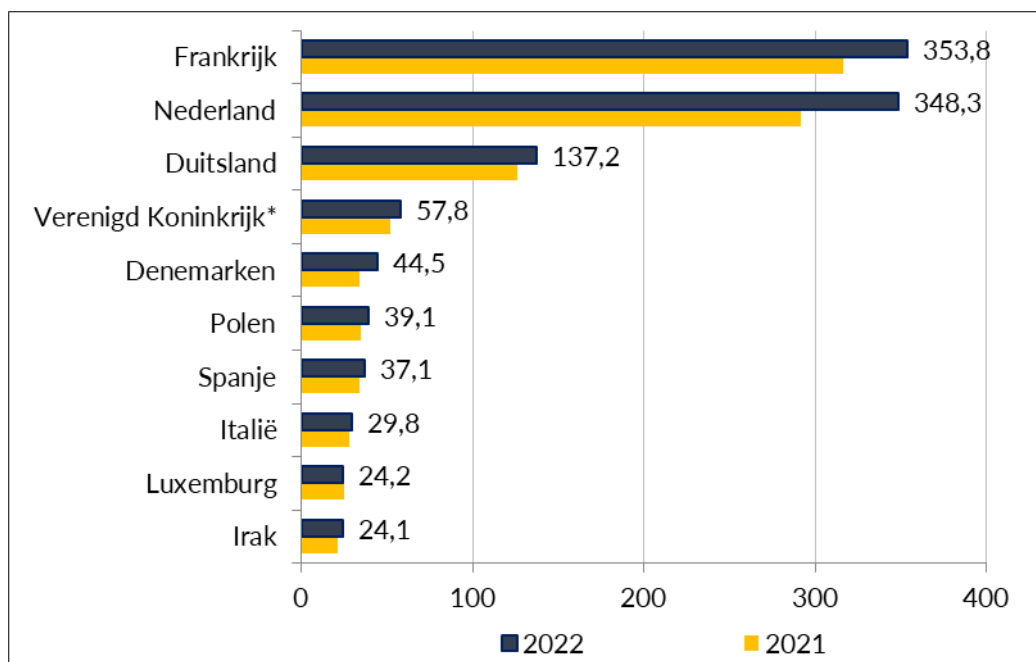
C10.9		2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.251,6	4.553,5	4.700,6	5.523,6	6.895,6
			7,1%	3,2%	17,5%	24,8%
	Investerings (btw)	68,2	82,3	73,6	92,8	99,8
			20,6%	-10,6%	26,1%	7,5%
	Productie-index	105,9	107,5	114,2	108,0	101,3
Tewerkstelling (*)			1,5%	6,3%	-5,5%	-6,2%
	Afzetprijsindex	109,5	111,6	115,1	134,9	176,4
			1,8%	3,2%	17,1%	30,8%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	3.772	3.833	3.500	3.741	3.720
Ondernemerschap			1,6%	-8,7%	6,9%	-0,6%
	Loonmassa	106,6	112,2	104,2	111,1	114,2
			5,3%	-7,1%	6,6%	2,8%
	Aantal werkgevers	126	124	121	120	152
			-1,6%	-2,2%	-1,1%	26,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	11	16	10	22	n.a.
			45,5%	-37,5%	120,0%	
	Schrappingen	5	6	11	8	n.a.
			20,0%	83,3%	-27,3%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	231	238	235	251	n.a.
			3,0%	-1,3%	6,8%	
	Faillissementen	1	1	0	1	1
			0,0%	-100,0%		0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	1	0	3	11
Buitenlandse handel (nationaal concept)			0,0%	-100,0%		266,7%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.178,9	1.202,4	1.294,7	1.428,5	1.615,4
			2,0%	7,7%	10,3%	13,1%
	Uitvoer intra-EU27	864,0	859,7	929,1	1.016,2	1.156,1
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-0,5%	8,1%	9,4%	13,8%
	Uitvoer extra-EU27	314,9	342,7	365,6	412,3	459,3
			8,8%	6,7%	12,8%	11,4%
	Totaal invoer	841,5	846,6	905,5	1.012,9	1.169,7
			0,6%	6,9%	11,9%	15,5%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer intra-EU27	760,5	796,2	857,6	961,0	1.082,7
			4,7%	7,7%	12,1%	12,7%
	Invoer extra-EU27	81,0	50,4	47,9	51,9	87,0
			-37,7%	-5,1%	8,4%	67,7%
	Handelsbalans	337,4	355,8	389,3	415,6	445,7

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-65. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

In miljoen euro.

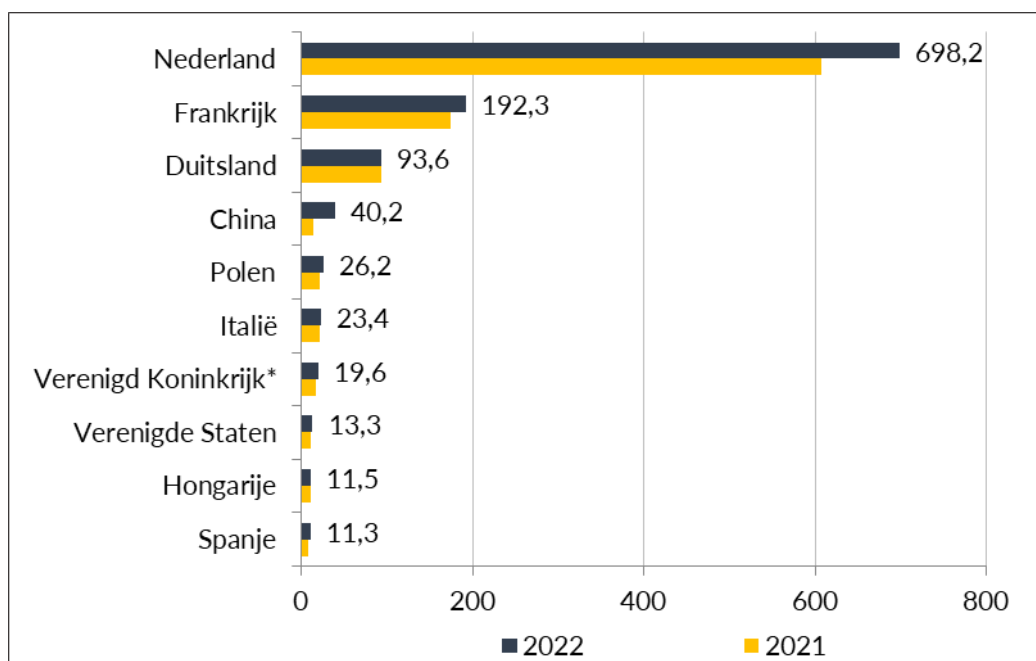

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-66. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van diervoeders (C10.9)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van veevoeders (C10.91)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van veevoeders (C10.91) de vervaardiging van bereide veevoeders, inclusief geconcentreerde veevoeders en toevoegingen voor veevoeder; de bereiding van niet samengesteld (enkelvoudig) veevoeder; de vervaardiging van gedroogd veevoeder en eveneens de behandeling van slachtafvallen voor de productie van veevoeders.

Tabel 3-34. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van veevoeders (C10.91)

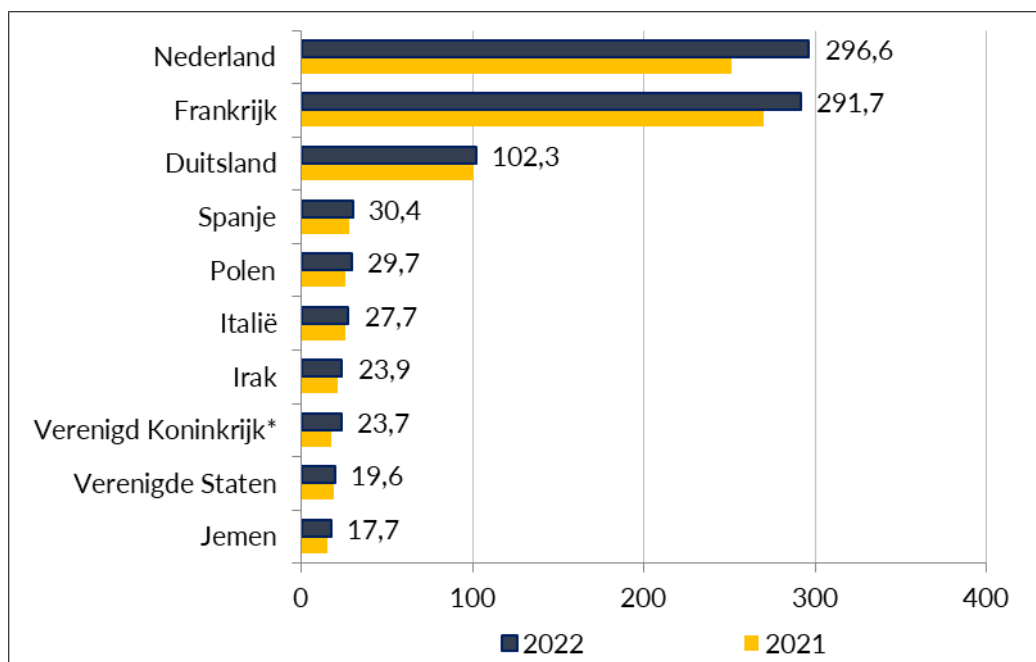
	C10.91	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	4.127,3	4.289,8	4.464,4	5.376,3	6.685,1
			3,9%	4,1%	20,4%	24,3%
	Investerings (btw)	60,9	72,1	65,8	83,7	94,0
			18,3%	-8,7%	27,2%	12,3%
	Productie-index	105,0	106,2	112,0	105,2	97,8
Tewerkstelling (*)			1,1%	5,5%	-6,0%	-7,1%
	Afzetprijsindex	108,8	111,7	114,1	132,7	174,1
			2,6%	2,2%	16,3%	31,2%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	3.713	3.771	3.437	3.670	3.649
Ondernemerschap			1,6%	-8,8%	6,8%	-0,6%
	Loonmassa	105,3	110,8	102,8	109,5	112,6
			5,3%	-7,2%	6,5%	2,8%
	Aantal werkgevers	117	115	112	110	141
			-2,0%	-2,3%	-2,1%	27,9%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	4	9	2	7	n.a.
			125,0%	-77,8%	250,0%	
	Schrappingen	3	5	8	5	n.a.
			66,7%	60,0%	-37,5%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	196	194	187	192	n.a.
			-1,0%	-3,6%	2,7%	
	Faillissementen	1	0	0	0	0
			-100,0%			
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.039,9	1.041,1	1.109,9	1.163,6	1.308,4
			0,1%	6,6%	4,8%	12,4%
	Uitvoer intra-EU27	744,4	734,0	792,1	827,2	914,5
			-1,4%	7,9%	4,4%	10,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	295,4	307,1	317,8	336,4	393,8
			4,0%	3,5%	5,9%	17,1%
	Totaal invoer	586,9	569,7	602,2	689,4	812,0
			-2,9%	5,7%	14,5%	17,8%
	Invoer intra-EU27	527,4	538,7	575,1	659,7	753,0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			2,1%	6,8%	14,7%	14,1%
	Invoer extra-EU27	59,5	31,0	27,1	29,7	59,0
			-47,8%	-12,6%	9,5%	98,8%
	Handelsbalans	453,0	471,4	507,7	474,3	496,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-67. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)

In miljoen euro.

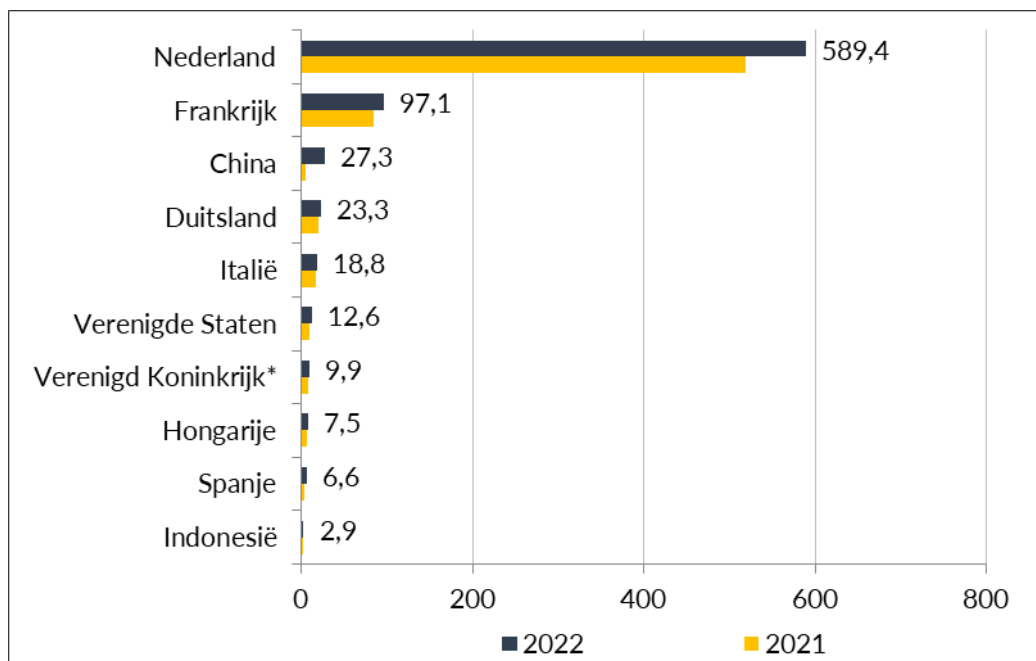

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-68. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van veevoeders (C10.91)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92) de vervaardiging van bereide voeders voor huisdieren (honden, katten, vogels, vissen, enz.) alsook de behandeling van slachtafval voor de productie van voeders voor huisdieren.

Tabel 3-35. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

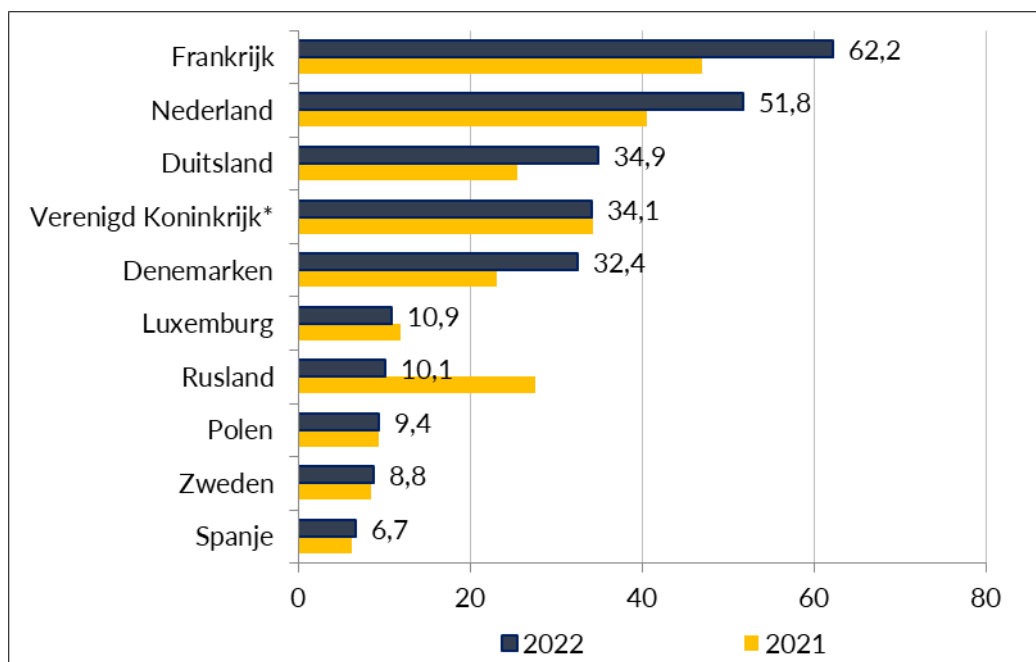
	C10.92	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	124,3	263,6	236,2	147,3	210,5
			112,1%	-10,4%	-37,7%	42,9%
	Investerings (btw)	7,3	10,2	7,8	9,0	5,7
			40,3%	-24,1%	16,3%	-36,5%
Productie-index		125,1	134,5	163,8	173,1	191,7
			7,5%	21,7%	5,7%	10,8%
Afzetprijsindex		C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	60	62	63	71	71
			4,5%	1,6%	12,1%	0,0%
	Loonmassa	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6
Aantal werkgevers			6,4%	1,2%	9,9%	6,2%
		9	9	9	10	12
			3,8%	0,0%	11,1%	16,7%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	7	7	8	15	n.a.
			0,0%	14,3%	87,5%	
	Schrappingen	2	1	3	3	n.a.
Btw-plichtige ondernemingen			-50,0%	200,0%	0,0%	
		35	44	48	59	n.a.
Faillissementen			25,7%	9,1%	22,9%	
		0	1	0	1	1
Banenverlies ten gevolge van faillissementen			-100,0%			0,0%
		0	1	0	3	11
			-100,0%			266,7%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	139,0	161,3	184,8	264,9	307,1
			16,1%	14,6%	43,3%	15,9%
	Uitvoer intra-EU27	119,6	125,8	137,1	189,0	241,6
Uitvoer extra-EU27			5,2%	9,0%	37,9%	27,8%
		19,4	35,6	47,8	75,9	65,5
Totaal invoer			82,9%	34,3%	58,9%	-13,8%
		254,6	276,9	303,2	323,5	357,7
Invoer intra-EU27			8,8%	9,5%	6,7%	10,5%
		233,1	257,5	282,5	301,3	329,6
Invoer extra-EU27			10,5%	9,7%	6,7%	9,4%
		21,5	19,4	20,8	22,2	28,0
Handelsbalans			-9,7%	7,0%	7,0%	26,1%
		-115,6	-115,6	-118,4	-58,7	-50,6

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-69. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

In miljoen euro.

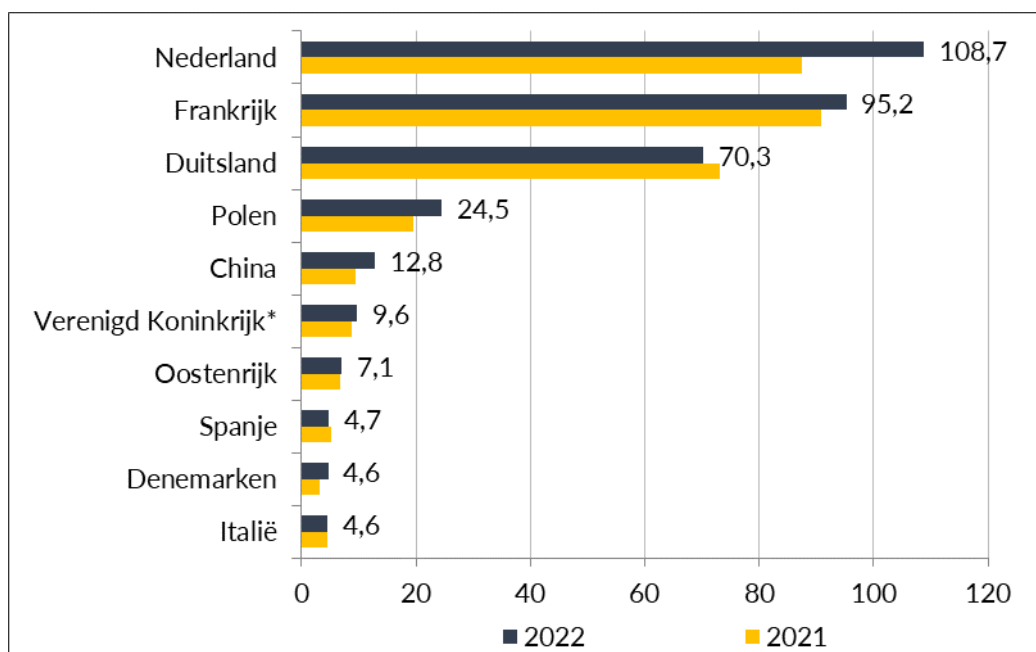

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-70. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van voeders voor huisdieren (C10.92)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van dranken (C11)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van dranken" (C11) de vervaardiging van dranken, zoals niet-alcoholische dranken en mineraalwaters, de vervaardiging van gegiste dranken, bieren, wijnen, alsook de vervaardiging van gedistilleerde alcoholhoudende dranken.

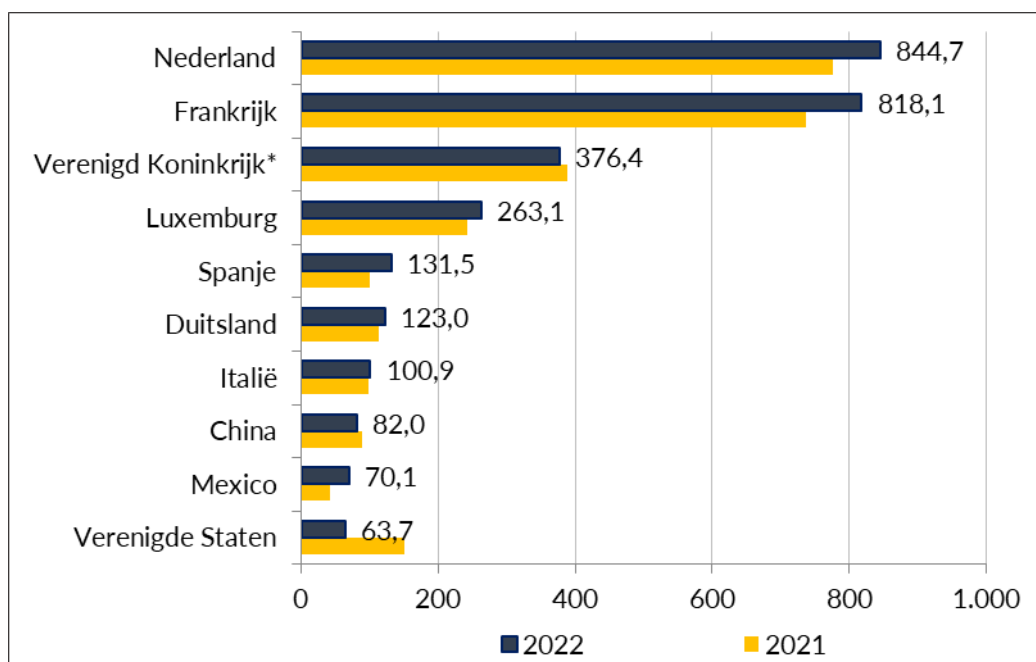
Tabel 3-36. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van dranken (C11)

	C11	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	6.222,1	6.383,9	6.092,4	6.440,1	7.005,3
			2,6%	-4,6%	5,7%	8,8%
	Investerings (btw)	357,1	411,2	338,9	388,1	366,7
			15,2%	-17,6%	14,5%	-5,5%
	Productie-index	118,8	118,3	100,4	108,7	120,0
Tewerkstelling (*)			-0,4%	-15,1%	8,3%	10,4%
	Afzetprijsindex	118,2	121,2	124,4	127,2	134,3
			2,6%	2,6%	2,2%	5,6%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	10.538	10.890	11.101	10.959	11.220
Ondernemerschap			3,3%	1,9%	-1,3%	2,4%
	Loonmassa	331,0	349,9	336,5	342,8	377,3
			5,7%	-3,8%	1,9%	10,1%
	Aantal werkgevers	191	200	209	231	299
			4,7%	4,7%	10,7%	29,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	126	123	128	180	n.a.
			-2,4%	4,1%	40,6%	
	Schrappingen	29	50	34	43	n.a.
			72,4%	-32,0%	26,5%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	830	909	1.004	1.156	n.a.
			9,5%	10,5%	15,1%	
	Faillissementen	2	4	4	2	3
			100,0%	0,0%	-50,0%	50,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	2	8	25	2	3
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	2.931,4	3.211,6	3.121,1	3.499,2	3.731,1
			9,6%	-2,8%	12,1%	6,6%
	Uitvoer intra-EU27	1.881,2	2.067,7	2.092,4	2.226,6	2.455,4
			9,9%	1,2%	6,4%	10,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	1.050,2	1.143,9	1.028,8	1.272,6	1.275,8
			8,9%	-10,1%	23,7%	0,2%
	Totaal invoer	2.474,3	2.451,6	2.371,8	2.544,7	2.728,4
			-0,9%	-3,3%	7,3%	7,2%
	Invoer intra-EU27	2.255,9	2.223,9	2.218,9	2.429,3	2.555,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-1,4%	-0,2%	9,5%	5,2%
	Invoer extra-EU27	218,3	227,8	152,9	115,4	172,8
			4,3%	-32,9%	-24,5%	49,7%
	Handelsbalans	457,1	760,0	749,3	954,6	1.002,7

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

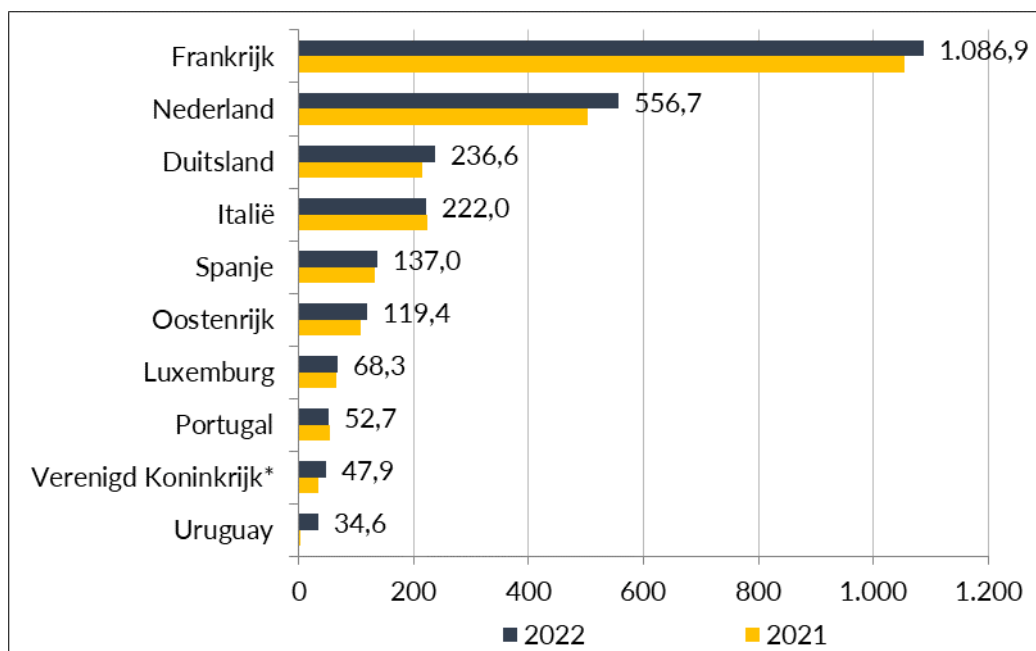
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-71. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van dranken (C11)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.
Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-72. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van dranken (C11)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.
Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen" (C11.01) de vervaardiging van gedistilleerde alcoholhoudende dranken zoals whisky, cognac, gin, enz.; de vervaardiging van dranken die gemengd zijn met gedistilleerde alcoholhoudende dranken; het mengen van gedistilleerde alcoholhoudende dranken; de vervaardiging van neutrale alcohol en de vervaardiging van likeuren en aperitieven op basis van alcohol.

Tabel 3-37. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

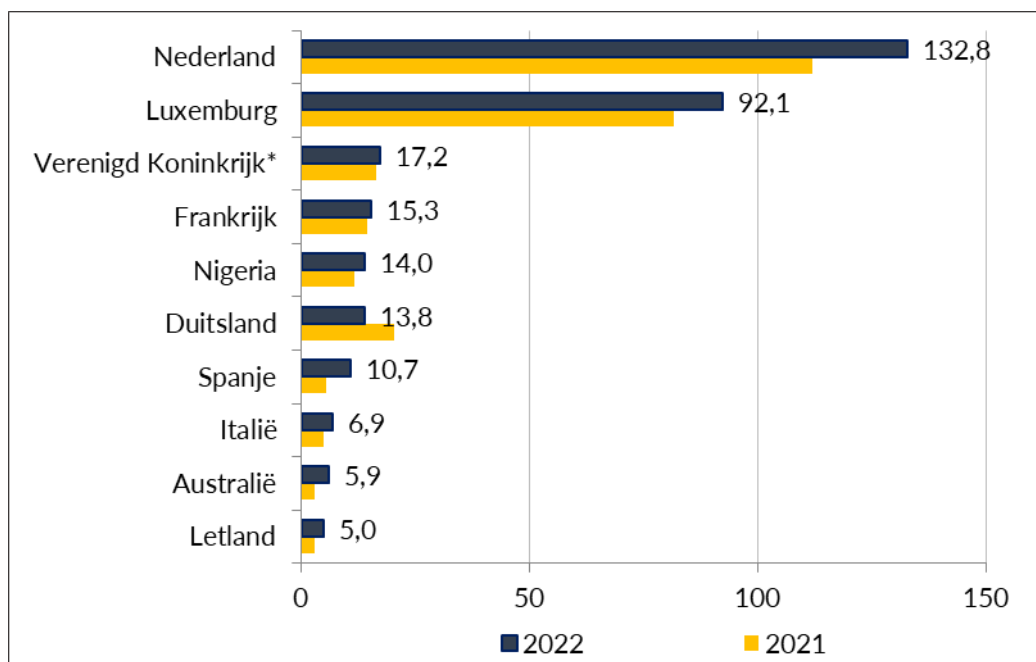
	C11.01	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	4,3	3,2	6,2	C
	Productie-index	100,9	150,2	134,7	167,9	157,0
	Afzetprijsindex	109,8	114,9	115,9	120,1	124,2
			4,6%	0,9%	3,6%	3,4%
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	365	407	440	483	550
	Loonmassa	8,1	9,5	10,0	11,3	13,9
	Aantal werkgevers	22	26	24	29	39
			16,7%	-7,8%	23,9%	31,8%
Ondernemerschap		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	23	21	29	54	n.a.
	Schrappingen	7	7	7	9	n.a.
	Btw-plichtige ondernemingen	145	160	182	231	n.a.
	Faillissementen	1	1	2	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	3	5	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	261,2	291,6	270,4	336,0	379,1
	Uitvoer intra-EU27	202,1	208,3	199,3	260,8	297,6
	Uitvoer extra-EU27	59,1	83,3	71,1	75,2	81,5
			41,0%	-14,7%	5,8%	8,4%
	Totaal invoer	363,6	339,2	305,6	328,2	396,2
	Invoer intra-EU27	286,9	254,1	240,4	287,8	342,0
	Invoer extra-EU27	76,7	85,0	65,2	40,4	54,2
			10,9%	-23,3%	-38,1%	34,2%
	Handelsbalans	-102,4	-47,5	-35,2	7,7	-17,0

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-73. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

In miljoen euro.

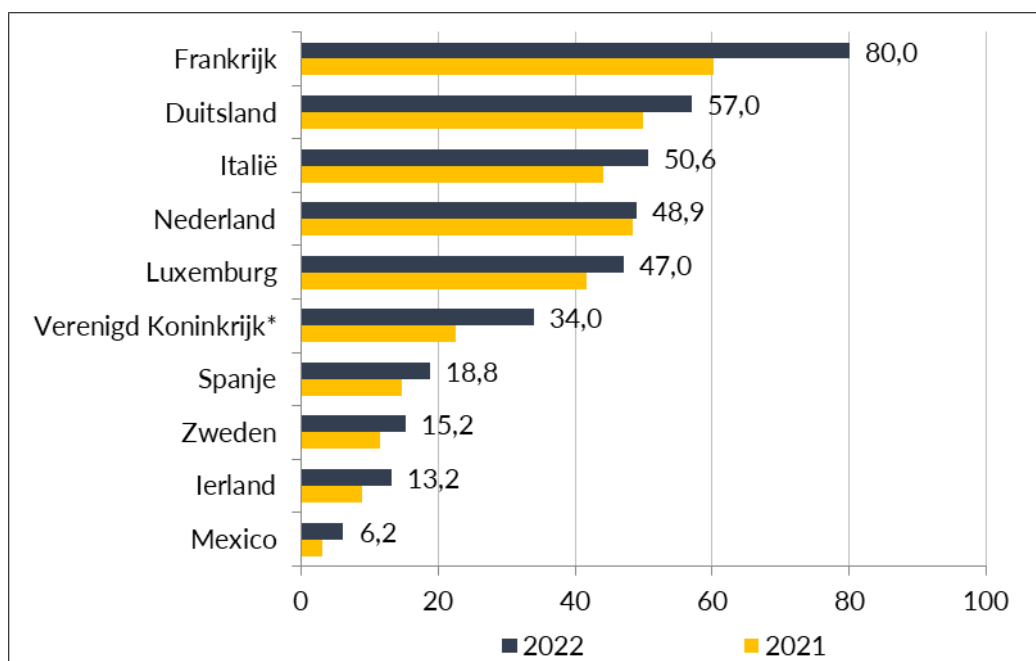

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-74. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen (C11.01)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van wijn uit druiven (C11.02)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Productie van wijn uit druiven" (C11.02) de vervaardiging van wijn uit verse druiven zoals tafelwijn, landwijn, in bepaalde gebieden voortgebrachte kwaliteitswijnen (v.q.p.r.d.), enz.; de vervaardiging van mousserende wijn; de vervaardiging van wijn uit geconcentreerde druivenmost; het mengen, zuiveren, en bottelen van wijn; de vervaardiging van alcoholarme of alcoholvrije wijn.

Tabel 3-38. Voornaamste economische indicatoren in de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

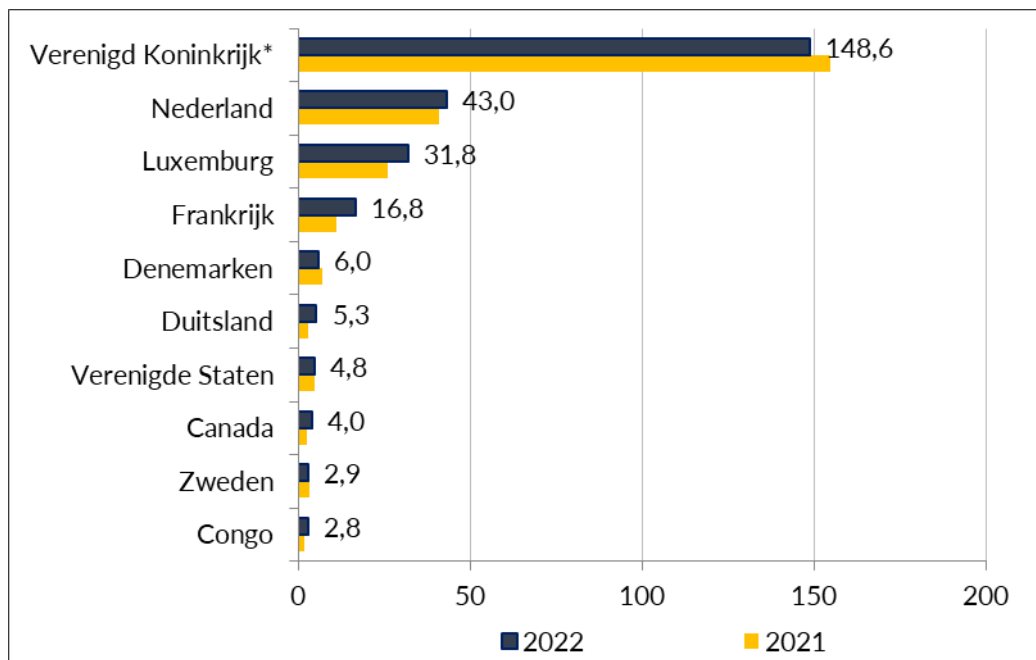
	C11.02	2018	2019	2020	2021	2022
	Activiteitsindicatoren					
	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	7,3	C	4,7	8,8
						87,8%
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
	Tewerkstelling (*)	2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	11	20	36	58	73
			84,4%	81,4%	61,7%	27,2%
	Loonmassa	0,2	0,4	0,7	1,0	1,4
			76,4%	65,2%	51,9%	33,7%
	Aantal werkgevers	6	8	12	17	25
			31,6%	48,0%	40,5%	46,2%
	Ondernemerschap	2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	16	8	10	14	n.a.
			-50,0%	25,0%	40,0%	
	Schrappingen	5	5	4	2	n.a.
			0,0%	-20,0%	-50,0%	
	Btw-plichtige ondernemingen	90	91	97	111	n.a.
			1,1%	6,6%	14,4%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
	Buitenlandse handel (nationaal concept)	2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	118,2	123,1	114,5	284,9	293,9
			4,1%	-7,0%	148,9%	3,2%
	Uitvoer intra-EU27	91,7	94,1	89,6	98,8	114,2
			2,7%	-4,8%	10,3%	15,6%
	Uitvoer extra-EU27	26,6	29,0	24,9	186,1	179,7
			9,1%	-14,1%	648,1%	-3,4%
	Totaal invoer	940,2	960,7	969,6	1.049,3	1.028,8
			2,2%	0,9%	8,2%	-2,0%
	Invoer intra-EU27	861,9	891,3	925,3	1.006,4	977,8
			3,4%	3,8%	8,8%	-2,8%
	Invoer extra-EU27	78,3	69,4	44,3	42,9	51,0
			-11,4%	-36,2%	-3,2%	19,0%
	Handelsbalans	-821,9	-837,6	-855,1	-764,4	-734,9

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-75. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

In miljoen euro.

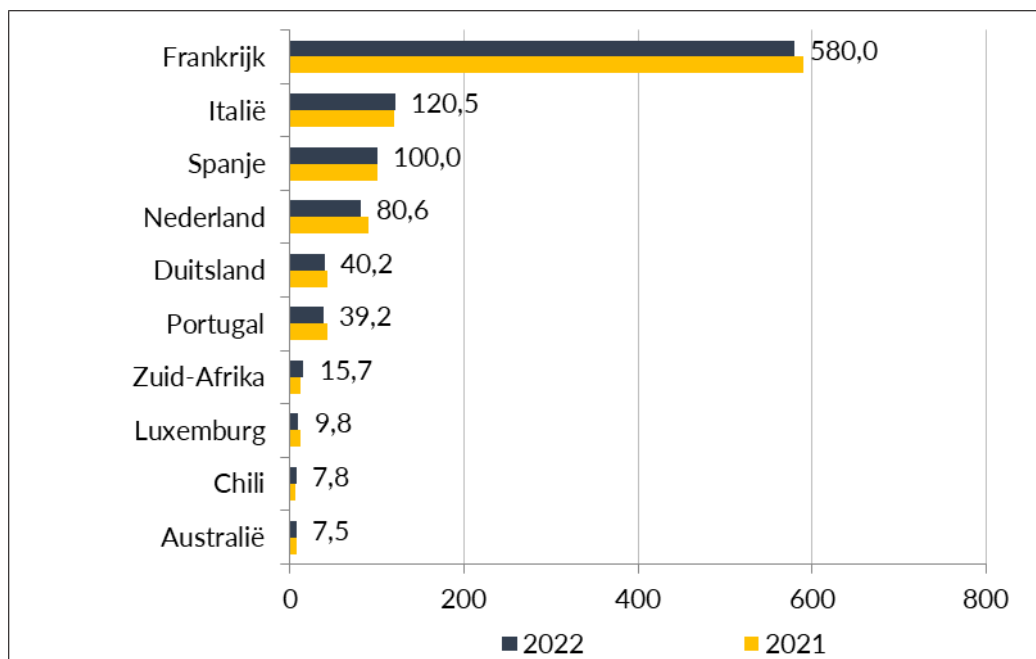

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-76. Handelspartners bij de invoer voor de productie van wijn (uit druiven) (C11.02)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen" (C11.03) de vervaardiging van niet-gedistilleerde gegiste dranken: sake, cider, perenwijn en andere vruchtenwijnen en eveneens de vervaardiging van honingdrank en gemengde dranken die vruchtenwijnen bevatten.

Tabel 3-39. Voornaamste economische indicatoren de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

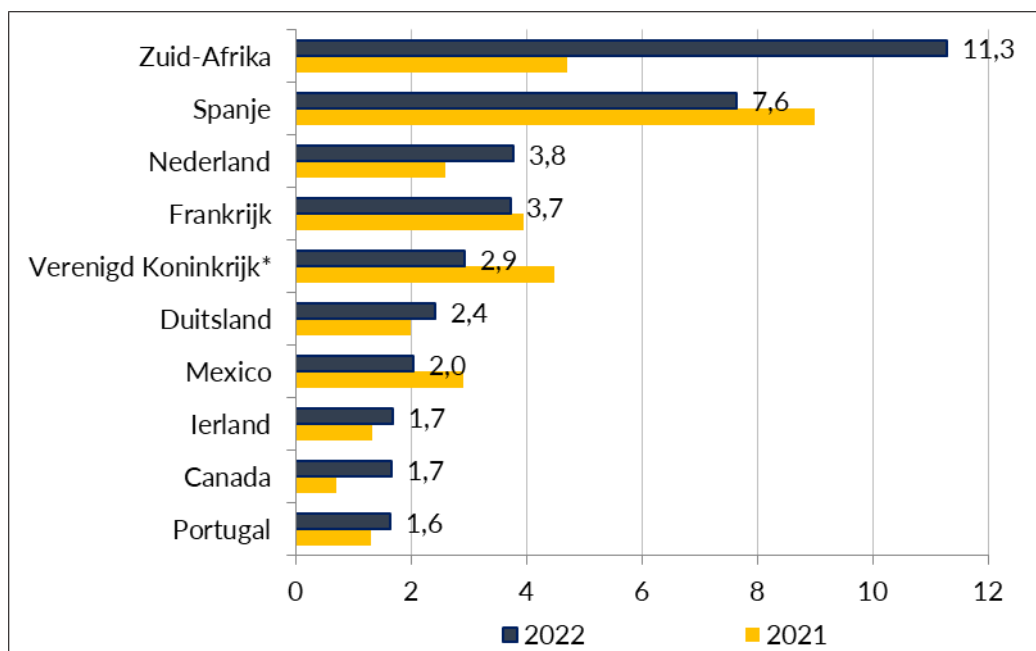
	C11.03	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	0,2
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	128	73	10	14	12
			-43,1%	-86,8%	44,8%	-16,7%
	Loonmassa	3,1	1,8	0,2	0,3	0,2
			-40,7%	-89,7%	71,8%	-22,9%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	4	2	2	3	4
			-61,5%	0,0%	80,0%	44,4%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	3	4	3	5	n.a.
			33,3%	-25,0%	66,7%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	0	2	0	1	n.a.
				-100,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	24	24	27	31	n.a.
			0,0%	12,5%	14,8%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	48,5	39,2	39,3	44,1	48,4
			-19,2%	0,2%	12,2%	9,9%
	Uitvoer intra-EU27	21,9	21,1	21,2	24,8	25,2
			-3,6%	0,5%	17,2%	1,5%
	Uitvoer extra-EU27	26,6	18,1	18,1	19,2	23,2
			-32,0%	-0,2%	6,3%	20,8%
	Totaal invoer	11,8	12,9	10,8	11,9	11,2
			9,1%	-16,0%	10,3%	-6,5%
	Invoer intra-EU27	11,0	10,8	9,9	11,1	10,2
			-1,8%	-8,6%	12,2%	-8,6%
	Invoer extra-EU27	0,8	2,0	0,9	0,8	1,0
			168,5%	-55,5%	-10,0%	21,4%
	Handelsbalans	36,7	26,3	28,5	32,1	37,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-77. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

In miljoen euro.

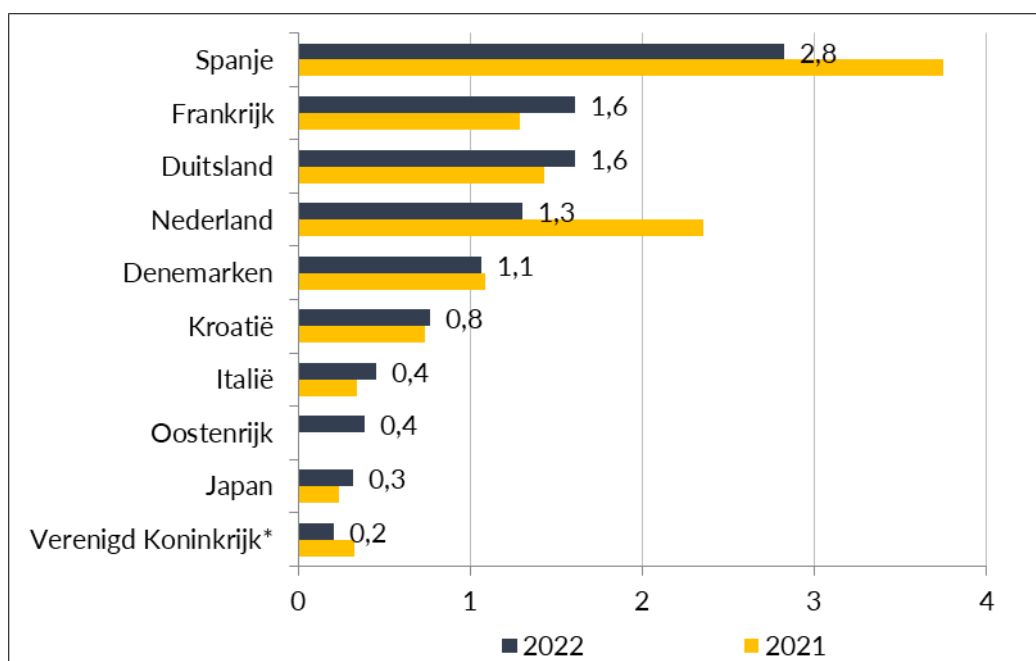

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-78. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen (C11.03)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer “Productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken” (C11.04) de vervaardiging van vermout en dergelijke gearomatiseerde wijnen van verse druiven en de vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken. Hieronder valt echter niet het bottelen van dranken en het etiketteren van flessen door de groothandelaar, maar zonder verdere verwerking, en evenmin het bottelen van dranken en het etiketteren van flessen voor een vast bedrag of op contractbasis.

Tabel 3-40. Voornaamste economische indicatoren in de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

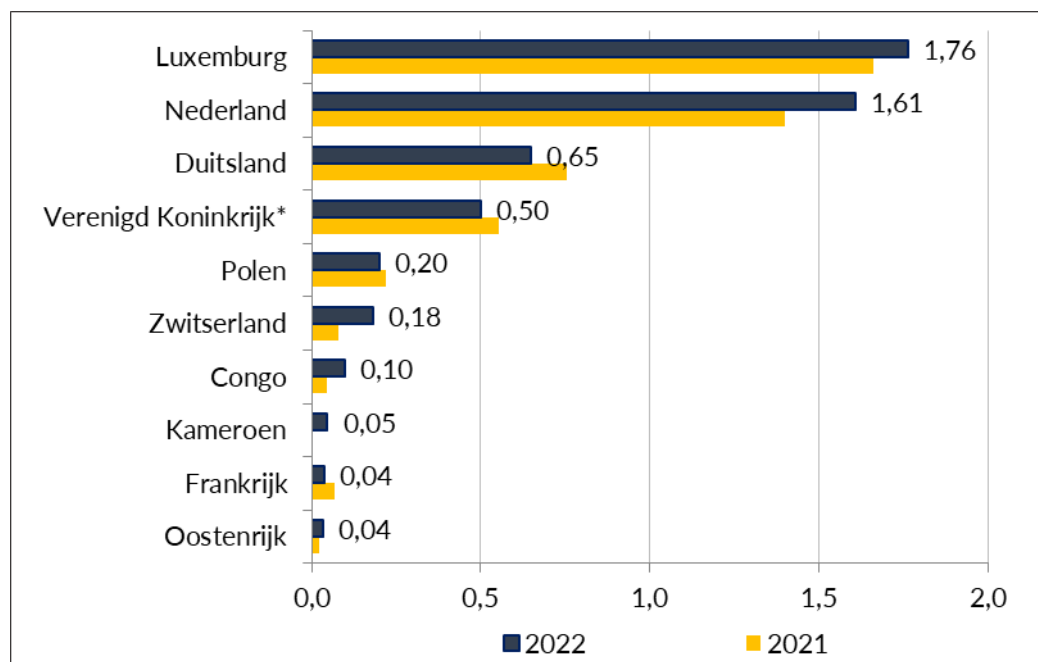
	C11.04	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	C	C	C	C	C
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	17	18	20	19	20
			10,0%	7,3%	-3,4%	3,5%
	Loonmassa	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5
			18,9%	-18,1%	21,2%	1,9%
Ondernemerschap	Aantal werkgevers	2	2	2	4	3
			0,0%	0,0%	83,3%	-27,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	2	2	11	6	n.a.
			0,0%	450,0%	-45,5%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Schrappingen	1	1	0	1	n.a.
			0,0%	-100,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	13	14	25	29	n.a.
			7,7%	78,6%	16,0%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	4,5	3,4	3,4	5,0	5,4
			-24,7%	0,1%	49,1%	7,7%
	Uitvoer intra-EU27	4,3	3,1	3,1	4,2	4,4
			-27,8%	0,3%	33,8%	4,9%
	Uitvoer extra-EU27	0,2	0,3	0,2	0,8	1,0
			56,4%	-2,7%	243,7%	21,5%
	Totaal invoer	24,4	23,4	21,5	23,7	21,0
Buitenlandse handel (nationaal concept)			-4,0%	-8,3%	10,6%	-11,5%
	Invoer intra-EU27	24,3	23,2	21,4	23,7	21,0
			-4,5%	-7,9%	10,9%	-11,5%
	Invoer extra-EU27	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0
			168,1%	-59,0%	-80,5%	-2,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	-19,9	-20,1	-18,1	-18,7	-15,6

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-79. Handelspartners bij de uitvoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

In miljoen euro.

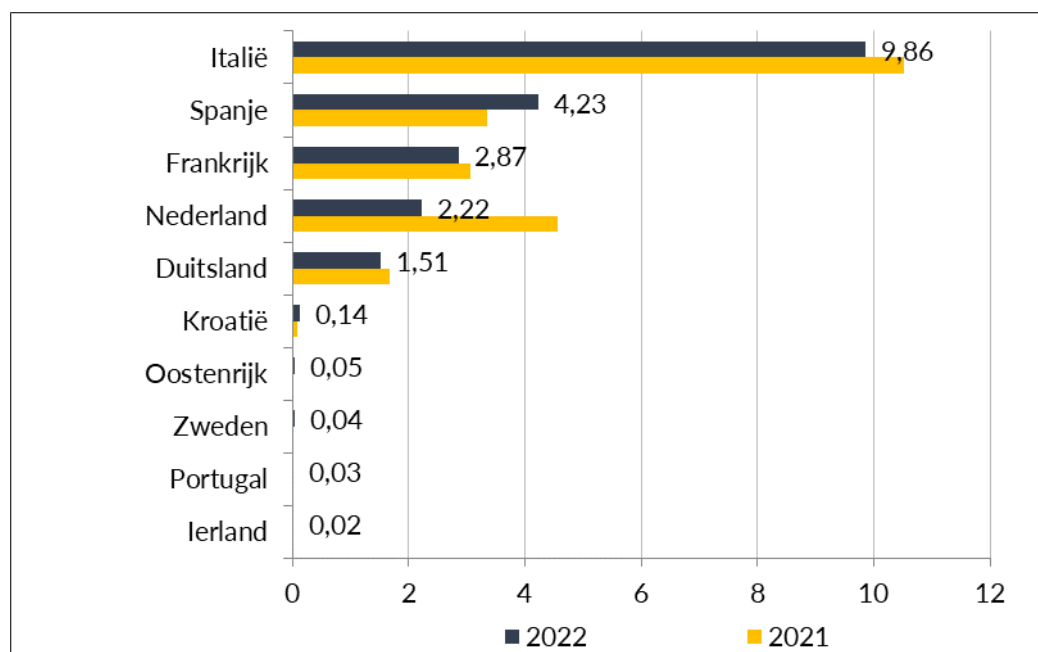

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-80. Handelspartners bij de invoer voor de productie van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken (C11.04)

In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van bier (C11.05)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van bier" (C11.05) het brouwen van bier en de vervaardiging van alcoholarm of alcoholvrij bier.

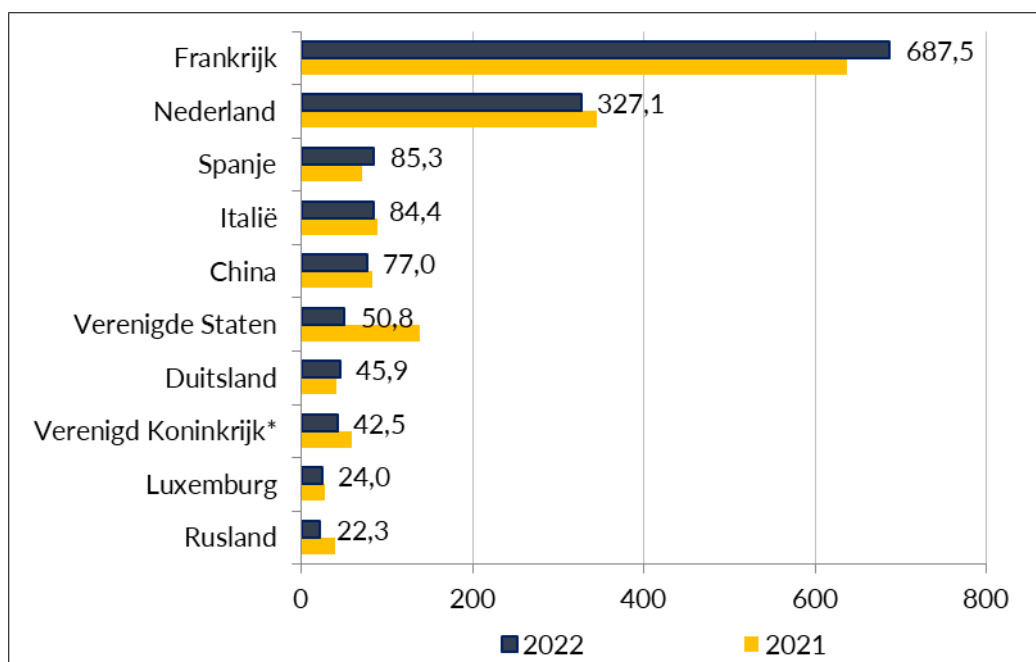
Tabel 3-41. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van bier (C11.05)

	C11.05	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	3.393,7	3.747,8	3.509,4	3.653,7	3.917,4
			10,4%	-6,4%	4,1%	7,2%
	Investerings (btw)	252,1	332,4	275,6	310,8	266,9
			31,9%	-17,1%	12,8%	-14,1%
	Productie-index	131,6	130,0	104,0	110,1	123,6
Tewerkstelling (*)			-1,2%	-20,0%	5,9%	12,2%
	Afzetprijsindex	116,4	119,3	122,1	124,5	128,9
			2,4%	2,4%	2,0%	3,5%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	6.240	6.578	6.819	6.704	6.878
Ondernemerschap			5,4%	3,7%	-1,7%	2,6%
	Loonmassa	197,5	217,5	205,6	210,5	236,1
			10,1%	-5,5%	2,4%	12,1%
	Aantal werkgevers	131	136	145	153	195
			4,3%	6,1%	5,8%	27,2%
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	74	77	63	89	n.a.
			4,1%	-18,2%	41,3%	
	Schrappingen	15	29	20	25	n.a.
			93,3%	-31,0%	25,0%	
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Btw-plichtige ondernemingen	502	558	602	676	n.a.
			11,2%	7,9%	12,3%	
	Faillissementen	1	2	1	2	2
			100,0%	-50,0%	100,0%	0,0%
	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	1	3	1	2	2
Buitenlandse handel (nationaal concept)		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	1.557,8	1.813,8	1.777,1	1.739,8	1.661,9
			16,4%	-2,0%	-2,1%	-4,5%
	Uitvoer intra-EU27	1.006,9	1.216,1	1.239,7	1.264,6	1.306,7
			20,8%	1,9%	2,0%	3,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	550,9	597,8	537,4	475,2	355,3
			8,5%	-10,1%	-11,6%	-25,2%
	Totaal invoer	167,0	177,8	163,6	138,9	134,2
			6,5%	-8,0%	-15,1%	-3,4%
	Invoer intra-EU27	147,6	152,8	151,6	123,8	123,6
Buitenlandse handel (nationaal concept)			3,5%	-0,8%	-18,3%	-0,2%
	Invoer extra-EU27	19,4	25,0	11,9	15,1	10,6
			29,0%	-52,3%	26,5%	-29,8%
	Handelsbalans	1.390,8	1.636,0	1.613,6	1.600,8	1.527,8

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

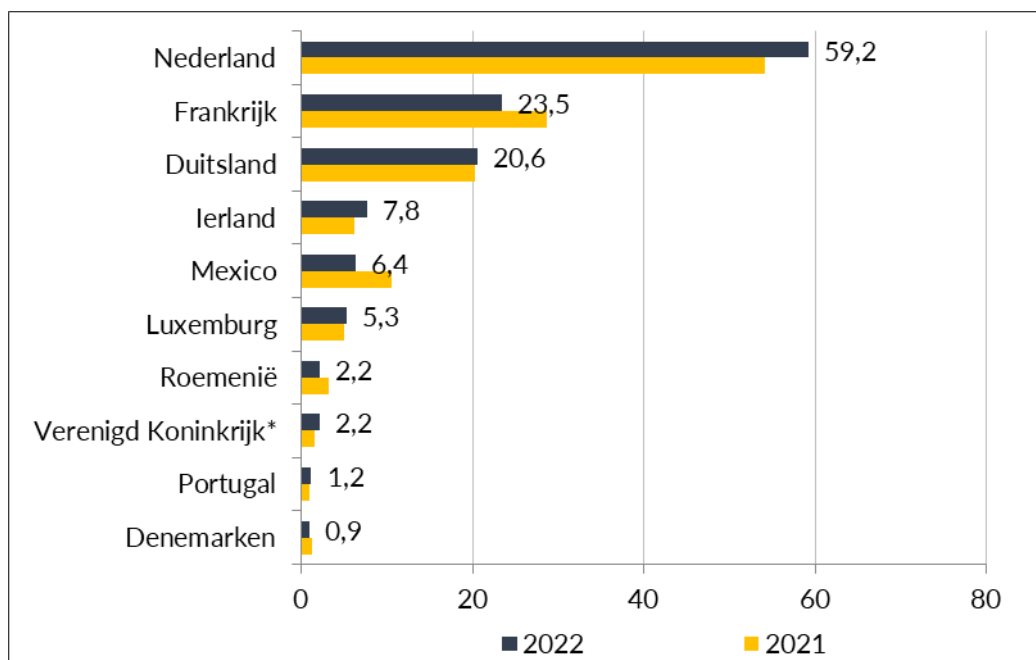
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-81. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelstromen met Noord-Ierland omvatten.
Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-82. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van bier (C11.05)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelstromen met Noord-Ierland omvatten.
Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van mout (C11.06)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van mout" (C11.06) alleen de vervaardiging van mout.

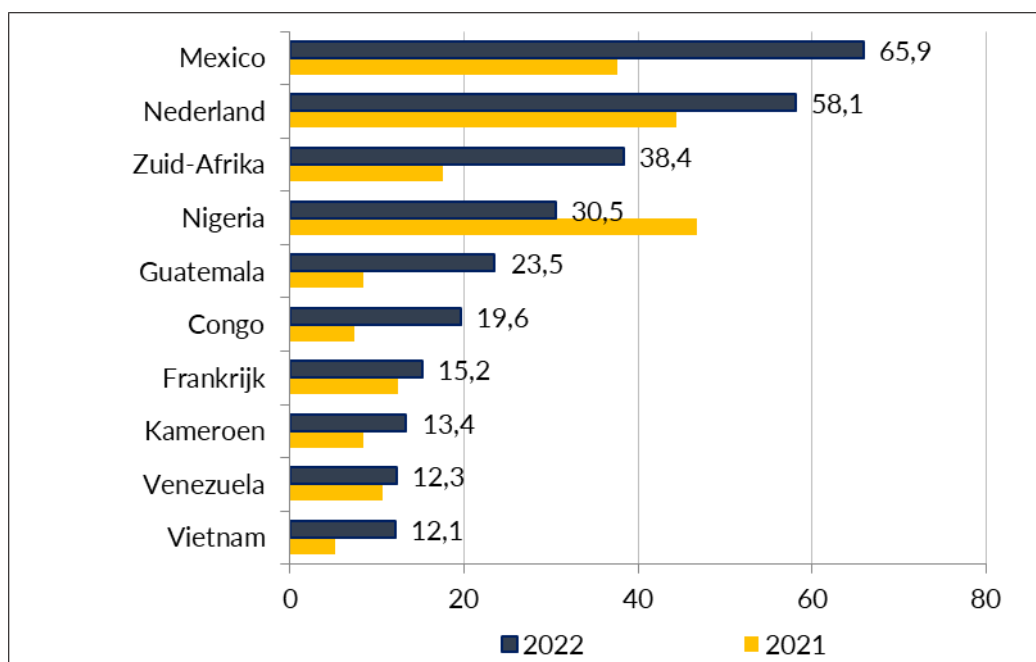
Tabel 3-42. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van mout (C11.06)

	C11.06	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	C	C	C	C	C
	Investerings (btw)	C	C	C	C	C
	Productie-index	104,2	118,8	104,6	118,4	126,7
	Afzetprijsindex	C	C	C	C	C
Tewerkstelling (*)		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
	Tewerkstelling	181	176	154	172	173
			-2,8%	-12,7%	12,1%	0,6%
	Loonmassa	6,1	6,0	5,2	5,5	6,2
Ondernemerschap			-2,1%	-13,5%	6,5%	11,7%
	Aantal werkgevers	6	6	5	5	7
			-5,6%	-11,8%	0,0%	33,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Oprichtingen	0	1	0	0	n.a.
	Schrappingen	0	1	0	0	n.a.
				-100,0%		
	Btw-plichtige ondernemingen	6	7	7	7	n.a.
			16,7%	0,0%	0,0%	
	Faillissementen	0	0	0	0	0
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	0	0	0	0
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	288,8	330,9	279,2	331,4	477,3
			14,5%	-15,6%	18,7%	44,0%
	Uitvoer intra-EU27	57,3	64,7	63,4	65,1	97,4
			12,9%	-2,0%	2,8%	49,6%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Uitvoer extra-EU27	231,5	266,2	215,8	266,2	379,9
			15,0%	-18,9%	23,4%	42,7%
	Totaal invoer	118,4	124,6	104,1	145,0	178,9
			5,2%	-16,5%	39,4%	23,3%
	Invoer intra-EU27	117,3	123,2	103,6	143,4	143,7
			5,0%	-15,9%	38,4%	0,3%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Invoer extra-EU27	1,0	1,4	0,5	1,7	35,2
			35,2%	-62,8%	222,4%	1998,4%
Buitenlandse handel (nationaal concept)	Handelsbalans	170,5	206,3	175,1	186,3	298,4

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

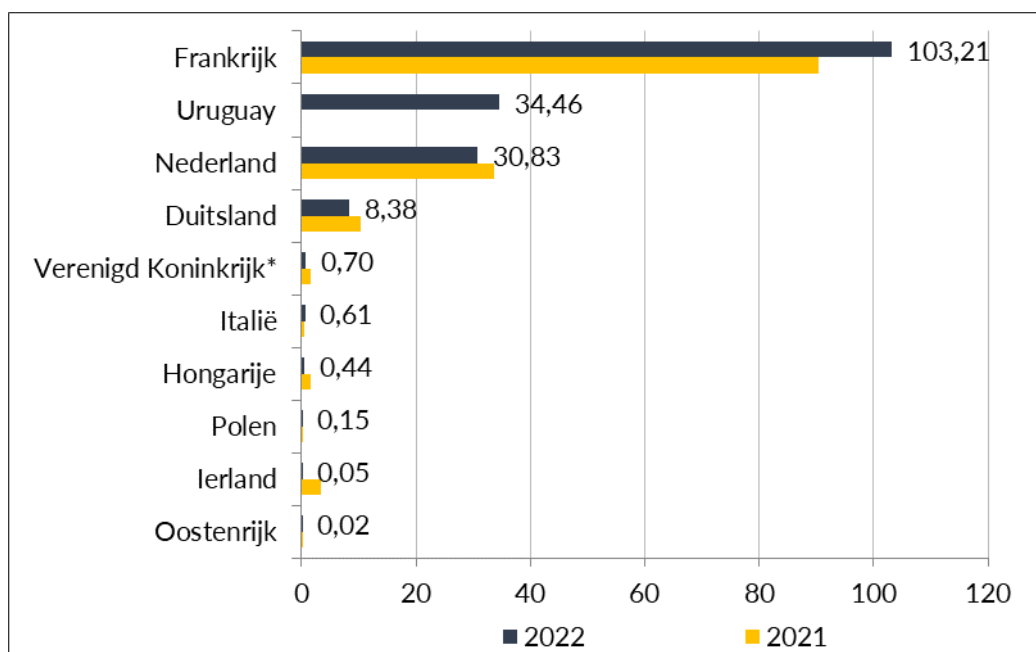
Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-83. Handelspartners voor de uitvoer van de vervaardiging van mout (C11.06)
In miljoen euro.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-84. Handelspartners voor de invoer van de vervaardiging van mout (C11.06)
In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

Volgens Statbel omvat de NACE-nomenclatuur onder de noemer "Vervaardiging van frisdranken en productie van mineraalwater en ander gebotteld water" (C11.07) de vervaardiging van niet-alcoholische dranken, met uitzondering van alcoholarme of alcoholvrije wijn en alcoholarm of alcoholvrij bier (natuurlijk mineraalwater en ander gebotteld water, alcoholvrije frisdranken, gearomatiseerd water en water met toegevoegde suiker of andere zoetstoffen: limonade, sinaas, cola, vruchtendranken, tonics, enz., frisdranken in poedervorm, alcoholvrije aperitieven).

Tabel 3-43. Voornaamste economische indicatoren in de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

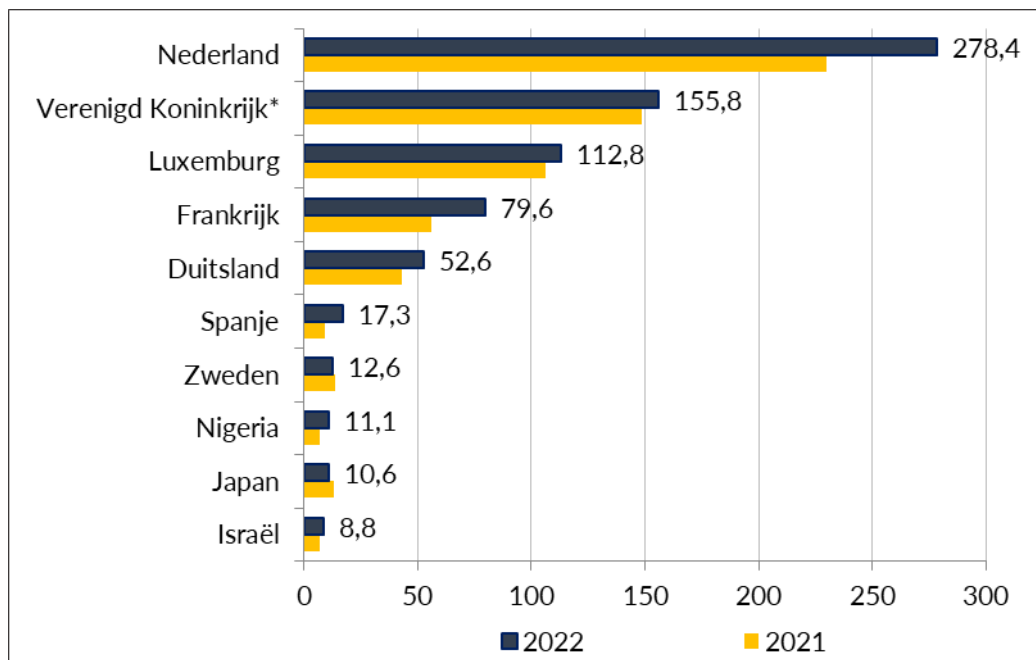
	C11.07	2018	2019	2020	2021	2022
Activiteitsindicatoren	Omzet (btw)	2.303,9	2.350,1	2.327,2	2.472,1	2.757,7
			2,0%	-1,0%	6,2%	11,6%
	Investerings (btw)	66,7	60,0	54,4	62,9	76,6
			-10,1%	-9,3%	15,7%	21,8%
	Productie-index	94,7	92,9	87,8	98,9	106,6
Tewerkstelling (*)			-1,9%	-5,4%	12,6%	7,8%
	Afzetprijsindex	118,3	121,7	125,5	128,4	134,0
			2,9%	3,1%	2,3%	4,4%
		2018M9	2019M9	2020M9	2021M9	2022M9
Ondernemerschap	Tewerkstelling	3.597	3.618	3.623	3.509	3.513
			0,6%	0,1%	-3,1%	0,1%
	Loonmassa	115,6	114,2	114,4	113,5	118,9
			-1,2%	0,2%	-0,7%	4,7%
	Aantal werkgevers	19	20	20	20	27
Buitenlandse handel (nationaal concept)			3,4%	-1,7%	1,7%	33,3%
		2018	2019	2020	2021	2022
	Oprichtingen	8	10	12	12	n.a.
			25,0%	20,0%	0,0%	
	Schrappingen	1	5	3	5	n.a.
Handelsbalans			400,0%	-40,0%	66,7%	
	Btw-plichtige ondernemingen	50	55	64	71	n.a.
			10,0%	16,4%	10,9%	
	Faillissementen	0	1	1	0	1
				0,0%	-100,0%	
Handelsbalans	Banenverlies ten gevolge van faillissementen	0	2	19	0	1
				850,0%	-100,0%	
		2018	2019	2020	2021	2022
	Totaal uitvoer	652,3	609,6	637,3	758,1	865,0
			-6,5%	4,5%	19,0%	14,1%
Handelsbalans	Uitvoer intra-EU27	497,0	460,3	476,1	508,3	609,9
			-7,4%	3,4%	6,8%	20,0%
	Uitvoer extra-EU27	155,3	149,3	161,2	249,8	255,1
			-3,9%	8,0%	55,0%	2,1%
	Totaal invoer	848,9	813,1	796,7	847,5	958,2
Handelsbalans			-4,2%	-2,0%	6,4%	13,1%
	Invoer intra-EU27	806,8	768,4	766,7	833,0	937,4
			-4,8%	-0,2%	8,6%	12,5%
	Invoer extra-EU27	42,1	44,7	30,0	14,5	20,8
			6,2%	-32,9%	-51,5%	43,3%
Handelsbalans	Handelsbalans	-196,6	-203,5	-159,4	-89,4	-93,3

(*) Het betreft het gemiddelde van de eerste 3 kwartalen van elk jaar voor het aantal arbeidsplaatsen en werkgevers, en van de som van de eerste 3 kwartalen voor de loonmassa.

Bron: INR, Statbel, NBB en RSZ.

Grafiek 3-85. Handelspartners bij de uitvoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

In miljoen euro.

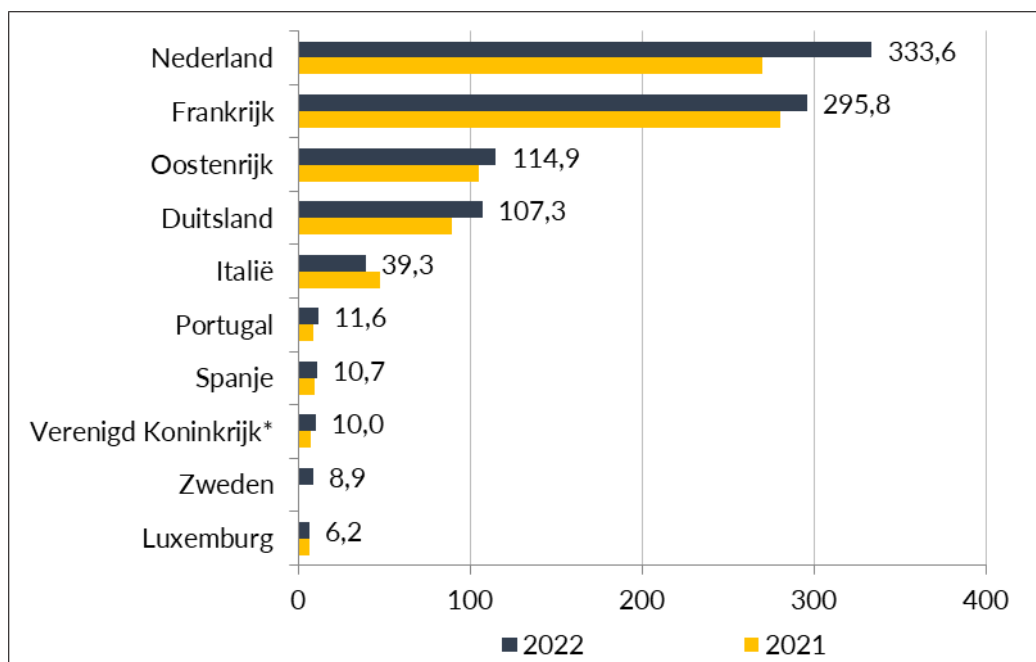

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Grafiek 3-86. Handelspartners bij de invoer voor de vervaardiging van frisdranken en de productie van mineraalwater en ander gebotteld water (C11.07)

In miljoen euro.

(*) De gegevens ook de handelsstromen met Noord-Ierland omvatten.

Bron: NBB, nationaal concept.

Bijlagen

Classificatie van economische activiteiten volgens NACE

Tabel 0-1. NACE-nomenclatuur van de vervaardiging van voedingsmiddelen (C10) en van de vervaardiging van dranken (C11)

Code	Beschrijving	Description
10	Vervaardiging van voedingsmiddelen	Industries alimentaires
10.1	Verwerking en conservering van vlees en vervaardiging van vleesproducten	Transformation et conservation de la viande; préparation de produits à base de viande
10.11	Verwerking en conservering van vlees, exclusief vlees van gevogelte	Transformation et conservation de la viande de boucherie, à l'exclusion de la viande de volaille
10.12	Verwerking en conservering van gevogelte	Transformation et conservation de la viande de volaille
10.13	Vervaardiging van producten van vlees of van vlees van gevogelte	Préparation de produits à base de viande ou de viande de volaille
10.2	Verwerking en conservering van vis en van schaal- en weekdieren	Transformation et conservation de poisson, de crustacés et de mollusques
10.3	Verwerking en conservering van groenten en fruit	Transformation et conservation de fruits et de légumes
10.31	Verwerking en conservering van aardappelen	Transformation et conservation de pommes de terre
10.32	Vervaardiging van groente- en fruitsappen	Préparation de jus de fruits et de légumes
10.39	Overige verwerking en conservering van groenten en fruit	Autre transformation et conservation de fruits et de légumes
10.4	Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten	Fabrication d'huiles et de graisses végétales et animales
10.41	Vervaardiging van oliën en vetten	Fabrication d'huiles et de graisses
10.42	Vervaardiging van margarine en andere spijsvetten	Fabrication de margarine et de graisses comestibles similaires
10.5	Vervaardiging van zuivelproducten	Fabrication de produits laitiers
10.51	Zuivelfabrieken en kaasmakerijen	Exploitation de laiteries et fabrication de fromage
10.52	Vervaardiging van consumptie-ijs	Fabrication de glaces de consommation
10.6	Vervaardiging van maalderijproducten, zetmeel en zetmeelproducten	Travail des grains; fabrication de produits amylacés
10.61	Vervaardiging van maalderijproducten	Travail des grains
10.62	Vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten	Fabrication de produits amylacés
10.7	Vervaardiging van bakkerijproducten en deegwaren	Fabrication de produits de boulangerie-pâtisserie et de pâtes alimentaires
10.71	Vervaardiging van brood en van vers banketbakkerswerk	Fabrication de pain et de pâtisserie fraîche
10.72	Vervaardiging van beschuit en biscuit en van ander houdbaar banketbakkerswerk	Fabrication de biscuits, de biscottes et de pâtisseries de conservation
10.73	Vervaardiging van macaroni, noedels, koeskoes en dergelijke deegwaren	Fabrication de pâtes alimentaires

10.8	Vervaardiging van andere voedingsmiddelen	Fabrication d'autres produits alimentaires
10.81	Vervaardiging van suiker	Fabrication de sucre
10.82	Vervaardiging van cacao, chocolade en suikerwerk	Fabrication de cacao, de chocolat et de produits de confiserie
10.83	Verwerking van thee en koffie	Transformation du thé et du café
10.84	Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden	Fabrication de condiments et d'assaisonnements
10.85	Vervaardiging van bereide maaltijden en schotels	Fabrication de plats préparés
10.86	Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding	Fabrication d'aliments homogénéisés et diététiques
10.89	Vervaardiging van andere voedingsmiddelen, n.e.g.	Fabrication d'autres produits alimentaires n.c.a.
10.9	Vervaardiging van diervoeders	Fabrication d'aliments pour animaux
10.91	Vervaardiging van veevoeders	Fabrication d'aliments pour animaux de ferme
10.92	Vervaardiging van voeders voor huisdieren	Fabrication d'aliments pour animaux de compagnie
11	Vervaardiging van dranken	Fabrication de boissons
11.01	Vervaardiging van gedistilleerde dranken door distilleren, rectificeren en mengen	Production de boissons alcooliques distillées
11.02	Vervaardiging van wijn uit druiven	Production de vin (de raisin)
11.03	Vervaardiging van cider en van andere vruchtenwijnen	Fabrication de cidre et de vins d'autres fruits
11.04	Vervaardiging van andere niet-gedistilleerde gegiste dranken	Production d'autres boissons fermentées non distillées
11.05	Vervaardiging van bier	Fabrication de bière
11.06	Vervaardiging van mout	Fabrication de malt
11.07	Vervaardiging van frisdranken; productie van mineraalwater en ander gebotteld water	Industrie des eaux minérales et autres eaux embouteillées et des boissons rafraîchissantes

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be